

Sanatçılar en önde

23 NİSAN'da saat 21.00'de Türkiye tek yürek olacak. Televizyonlar ortak yayın yapacak, hep bir ağızdan İstiklâl Marşı okunacak. Yeşilçam'ın unutulmaz yıldızı Hülya Koçyiğit, usta müzisyen Timur Selçuk, Türk tiyatrosunun önde gelenlerinden Rasim Öztekin, Murat Demirbaş, Kosta Kortidis ve fotoğrafta büyük başarılarla imza atan F. Dilek Uyar, herkesi balkona çıkmaya ve bu dev koroya katılmaya çağırıyor.

» ERSOY İRŞİ'nin haberi 13'te

e-Aydınlık kampanyasını büyütelim

GAZETEMİZİN başlattığı e-gazete uygulaması ilk günden itibaren büyük ilgi gördü. Okurlarımız salgın günlerinde gazetemize ulaşma sorunu yaşamadıkları, yazarlarımız da okurlarıyla kesintisiz buluşabildikleri için mutlu olduklarını belirtti. Aydınlik'ın çözüm ürettiğini vurgulayan yazarlarımız, herkese çağrı yaptı: Gelin kampanyayı büyütelim, gazetemizi daha çok kişiye ulaştıralım.

» ERCAN KUÇUK'un haberi 10'da

VATAN
EMEĞİ
NAMUS

Aydınlık

KURULUŞ: 1921

21 NİSAN 2020, SALI

2.5 TL

Hafter'in ordusundaki CIA ajanları

- Libya'da neler oluyor?
- ABD'nin eğitim kampları nerede?
- Kamplarda kaç askeri var?
- Eğittiği kuvvetler hangi saldırıda kullanılacak?

YARIN AYDINLIKTA
MEHMET PERİNÇEK hazırladı

ÖN CEPHEDEN 23 NİSAN ÇAĞRISI

SESİNİZİ DUYMAK İSTİYORUZ

Koronavirüse karşı fedakârca savaşan sağlıkçılar, TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un çağrısına destek verdi. Sağlıkçılar milli birlik vurgusu yaptı, 'HASTANELERDEN SİZİ DUYMAK İSTİYORUZ' dedi

Türkiye'nin birçok yerinde koronavirüsü yenen sağlıkçılar, alkışlar eşliğinde görevine dönüyor.

Hastanelerde de okuyalım

AİLE Hekimleri Dernekleri Federasyonu, Cumhuriyetçi Hekimler, Hekim Hakları Derneği, Türk Hemşireler Derneği, Türk Sağlık-Sen ve Kayseri Tabip Odası herkesi saat 21.00'de balkonlardan İstiklâl Marşı'nı okumaya davet etti. Hastanelerde de İstiklâl Marşı okuma çağrısı yapan sağlıkçılar, mesai arkadaşlarının çağrısına katılmasını istedi.

Sosyal mesafeyi unutmayalım

SAĞLIKÇILAR, bu süreçte farklılıkları kenara bırakarak ülkemiz için bir araya gelmek gerektiğini bildirdi. Etkinlik sırasında sosyal mesafeyi korumamız gerektiğini hatırlatan sağlıkçılar, "Çocuklarımızın tekrar okula gidecekleri, arkadaşlarıyla oynayacakları çok güzel günler gelecek" diye konuştu. 11'de

TÜRK DIŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI PROF. ATILLA STEPHAN ATAÇ:

Milli ittifaka ihtiyaç var

Prof. Ataç, İstiklâl Madalyalı iki büyükbabanın torunu. "23 Nisan Türkiye'nin en temel bayramıdır" diyen Ataç, bugün de milli ittifaka ihtiyaç olduğunu söyledi. Salgının dünyayı değiştirdiğine dikkat çeken Ataç, sosyal devlete ihtiyacın su yüzüne çıktığını belirtti.

FUSUN İKİKARDEŞİ'le KONUŞTUĞU 4'te

Dr. Yavuz Kalaycı'nın adı yaşatılsın

MESLEKTAŞLARI Covid-19'dan hayatını kaybeden aile hekimi Yavuz Kalaycı adının çalıştığı merkeze verilmesini istedi. Aile hekimleri koruyucu ekipman sıkıntısının sürdüğünü söyledi.

ÖZLEM KONUR USTA'nın haber 8'de

Altı Ok'un yeniden keşfi

SEMIH KORAY'ın yazısı 14'te

Aynı balkondayız!

UTKU REYHAN'ın yazısı 11'de

Dünya vahşi kapitalizme mi gidiyor

Yaşanan süreci saptamak anlamlı olur. Yükselen eğilimler:

- Gelişen dünyada millî devletlerin pekişmesi. Korumacılığın geri dönüşü.
- Devlet kapitalizminden sosyalizmin emekleme dönemine uzanan çeşitli örneklerde kamuculuk.
- Dolar merkezli finans sisteminin çökmesi, bölgesel para ve banka sistemlerinin kurulması.
- Daha paylaşımcı, görelî daha adil paylaşma modellerine geçiş.
- İdeolojik düzlemde Kamucu Milliyetçiliğin ve Bilimsel Sosyalizmin yayılması.
- Halka dayanan, disiplinli Devrimci Demokrasinin yükselişi.
- İnsanlığın karşılaştığı büyük tehlikelere karşı uluslararası ölçekte işbirliği ve Çok Kutuplu Dünya.

MERHABA KAMUCULUK -26-

DOĞU PERİNÇEK'in yazısı 8'de

Kıyaslı fatura isyan ettirdi

ELEKTRİK, su ve doğalgaz faturaları diğer aylara göre iki katına çıktı. Kıyaslama usulüyle hesaba tepki gösteren vatandaşlar, faturaların salgın süresince devlet tarafından ödenmesini istiyor.

SILA KEMAL'ın haberi 7'de

Rezervde devlet aklı

BİR yıl içinde Merkez Bankamızın altın rezervleri 20 milyar 854 milyon dolardan, 32 milyar 872 milyon dolara çıkmış. Bu altınlar artık ABD kasalarında değil. Türkiye elinde bulunan ABD tahvillerinin de çok önemli kısmını zaman içinde elinden çıkardı.

HAKAN TOPKURLU'nun yazısı 6'da

40 yıllık Aydınlikçı SAMİ USTAMIZI KAYBETTİK SAYFA 11'de

5 Sayfa	YILDIRIM KOÇ Edebiyatçılardan tarih öğrenmek
6 Sayfa	UFUK SÖYLEMEZ Bu dağınıklığa son verilmeli!
13 Sayfa	KEMAL ATEŞ Üç İstanbul
16 Sayfa	CEM ZEREN 173 yıldır değişmedik

Kuruluş'tan Kurtuluş'a 23 Nisan Türk Devrimi

29 Ekim 1923 tarihinde ilan edilen Cumhuriyetimiz, 23 Nisan 1920 tarihinde kurulmuştur. Ankara'da kurulan meclis, milli mücadeleye önderlik etti ve bağımsızlığımız kazanıldı.

YILDIRIM GENÇER /

Türkiye Gençlik Birliği Genel Başkanı

ŞEVKET Süreyya Aydemir'e göre, "23 Nisan 1920 Türkiye Milli Kurtuluş Hareketi'nin kendi devletinin kurduğu tarihtir. Bu tarihte Milli Mücadele, artık bir Halk Hareketi olmaktan çıkmış, bir Halk Devletinin eksenı etrafında gelişmeye başlamıştır. Bu eksen Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'dir ve yarımkı müstakil Türkiye Cumhuriyeti bu halk devletinin tekamülü olarak tabii temelinde oturacaktır." (1)

Falih Rıfka Atay'da, "Anadolu'da yeni bir Türk devletinin temeli 23 Nisan 1920'de Büyük Millet Meclisi açıldığı gün atılmıştır. Mustafa Kemal bu meclis başkanı seçildiği gün gerçekte, yeni Türk devletinin ilk başkanı olmuştur"(2) diye ifade ederek devletimizin kuruluşunu 23 Nisan 1920 olarak göstermiştir. Vatan Partisi Genel Başkanı Dr. Doğu Perinçek de "23 Nisan, saltanatı bertaraf ettğimiz, Ankara'da Devrimci Meclis ve Devrimci Hükümet kurduğumuz gündür. 23 Nisan, İstiklal Savaşımızın hükümetine devrimle kurduğumuz gündür. Dünyanın her yerinde Türk Devrim tarihi 23 Nisan olarak bilinir. Örneğin Komünist Enternasyonal Programı'nda devrimler sayılırken '1920 Türk Devrimi' denir. Çünkü o tarih, Türkiye'de Devrimci İktidarın kurulduğu tarihtir"(3) demektedir.

Dünya devrim tarihine altın harflerle yazılan 23 Nisan, büyük milletimizin övünç kaynağıdır. Hakkıyla kutlamak ve anmak ise biz genç kuşakların görevidir. İlk baskısı 1964 yılında yayınlanan Tek Adam'ın ikinci cildinde Aydemir, 23 Nisan için "Biz pek gereği gibi değerlendirmiyoruz sanıyorum"(4) diyor. Aradan 56 yıl geçmesi olmasına rağmen bu fikre katılıyorum. 23 Nisan, tarihsel değerinden uzak bir şekilde kutlanıyor. Toplumsal hafızamızda ağırlıklı olarak "Çocuk bayramı" olarak yer alan 23 Nisan, çok daha büyük anlamlar taşımaktadır.

Kemalist Devrim programa ihtiyacın her geçen gün daha da bu günlerde 23 Nisan'a verilen önem devletçe ve milletçe artmıştır. Bu sevindirici bir gelişmedir. Zorluklar, devrim tarihimizi ve devrimci programımızı tarihin içerisinden çıkıp getirmektedir. Siz istemeseniz de o çözümler çıkıp gelecektir.

19 Mayıs tarihinde Samsun'a ayak basan Mustafa Kemal Atatürk, gözünü devrimci bir hükümete dikmiştir. Anadolu'ya geçişinin nihai hedefi, yeni bir devlet kurmaktır. Ölü sayılan bir milletten; medeni milletlere eşit bir Türkiye, bir Türk Milleti. Mazlum milletlere kurtuluş yolunu gösteren bir rejim... (5) O rejim, Türkiye Cumhuriyetidir. Büyük Millet Meclisi'nin açılmasıyla, hâkimiyet milletin ege-menliğinde toplanmış, Türk milleti kendi kaderini ellerine almıştır.

Hâkimiyet-i Milliye'nin 23 Nisan 1920'de çıkan 24. sayısı, "Tarihi bir olay: Türkiye Büyük Millet Meclisi. BMM ile milletimiz en bü-

yük tehlikelerden kurtulmaya doğru yeni ve tarihi bir safhaya girmiş bulunuyor"(6) diye müjdeliyordu.

Fedakâr halkımız, Meclis'in önderliğinde tehlikelerden kurtulmak için adım adım yürüyordu. Peki neydi o tehlikeler?

İSTANBUL'UN İŞGALİ

16 Mart 1920'de İtilaf Devletleri, Kuvayı Milliye'nin saldırılarının artırdıkları ileri sürerek İstanbul'u resmen işgal ettiler. Haberleşmeye el konuldu, hükümet daireleri kontrol altına alındı, Şehzadebaşı Karakolu'nda 6 Türk askeri şehit edildi. 13 Kasım 1918 tarihinden itibaren denetim altında bulunan İstanbul, artık tamamen İtilaf Devletlerinin kontrolü altına girdi.

Ali Fuat Cebesoy, Milli Mücadele Hatıralarında "İstanbul'un işgalini memleketin başına gelmiş olan felaketlerin en tehlikelisi telakki etmişti"(7) diyor. İstanbul'un işgalinin dayatıldığı mecburiyeti ise şöyle açıklıyor:

İzmir'in işgali hadisesi, milleti, düşmanlarımızı aleyhine nasıl harekete geçirmişse, İstanbul'un işgali de, mukadderatını bizzat eline almağa mecbur etmiştir.(8)

Mustafa Kemal Paşa, İstanbul'un işgaliyle birlikte aynı gün Kolordulara, Valiliklere, Mutasarrıflıklara telgraf; İstanbul'da İngiliz, Fransız, İtalyan, Amerikan ve bütün tarafış devletlerin hariciyelerine protesto çekmiştir.(9)

15. Kolordu Kumandanı Kazım Karabekir Paşa'ya yolladığı telgraf emri şöyle başlıyordu: "Bu telgrafi bir dakika geciktiren vatan hainidir."(10)

İstanbul'un işgaliyle birlikte Mustafa Kemal Paşa'nın daha öncesinde de işaret ettiği gibi Ankara'da bir Meclis kurma fikri zorunluluk haline geldi. Paşa, vilayetlere, bağımsız livalara ve kolordu kumandanlarına çektiği telgrafta Ankara'da "Fevkalade salahiyyete sahip bir Meclis'in"(11) toplanması için talimat göndermiştir.

23 Nisan 1920 Cuma günü dualarla açılan Meclis, Atatürk'ün İstanbul'dan ayrılırken hedef noktasıydı. Kurulan Devrimci Meclis, yeni bir devletin ve Cumhuriyetin en büyük adımıydı. Amasya, Sivas, Erzurum kongrelerinin nihai hedefi Ankara'da açılacak Meclis'ti. Şimdi Milli Mücadele artık devlet niteliği kazanmıştı.

Meclisin açılmasıyla yeni bir safha başlıyordu. 15 Kolordu Komutanı Kazım Kara-

MECLİS'İN ÖNCELİKLI GÜNDEMELERİ

İstanbul'un işgalinin ardından açılan meclisin çözmesi gereken zorunluluklar vardı. O dönem Atatürk'ü ve milli mücadele önderlerini en çok zorlayan konular; Damat Ferit Paşa hükümetinin hainliği ve işbirlikçiliği, içerde yükselen ve İstanbul hükümeti tarafından desteklenen isyanlardı. Aynı zamanda Kuvayı Milliye'nin düzenli orduya geçmesi de önemli bir gündem başlığını oluştuyordu.

Şevket Süreyya Aydemir Meclis'in öncelikli gündemlerini dört maddede sıralıyor: 1- İstanbul'un kıskırtmaları. 2- İç isyanlar. Bu iki madde kadar öncelikli olmasa da; muntazam ordu ve dış münaşebetlerin kurulması ve TBMM'nin dış alem tarafından tanınması.(13)

Sabahattin Selek de "Anadolu İhtilali" kitabında 3 noktaya dikkat çekiyor:

1- Karşı ihtilal hareketleri. 2- Yunanlıların işgal hareketleri. 3- Çerkez Ethem kuvvetlerinin tasfiyesi.(14)

Selek'in aktardıklarının da doğruluk payı olmakla beraber Şevket Süreyya Aydemir'in, İstanbul hükümetleriyle olan mücadeleye dikkat çekmesi ayrı bir önemdedir. Çünkü İstiklal Savaşı aynı zamanda bir iktidar savaşıdır ve birinci maddeye yazılacak kadar mühimdir.

Ali Fuat Cebesoy'un Milli Mücadele Hatıralarında ise Meclis'in kurulmasının hemen ardından isyanlara yer verdiği görülür. Düzce, Hendek isyanları ve Anzavur ayaklanması, Cebesoy'un bu önceliğini doğrular.

BÖREKÇİZE RIFAT EFENDİ

Damat Ferit Paşa'nın 11 Nisan'da Şey-

bekir Paşa bunu şu sözleriyle dile getirdi: "23 Nisan İstiklal mücadelemizin ikinci kitabını açıyordu. Bir senelik, meşaimizin yekunu Türk Milleti için şan-averdir. Muvafak olacağımıza zerre şüphem yoktur"(12) di-yordu.

hüslam Dürrizade Abdullah imzasıyla yayınladığı fetvada, "Kuvayı Milliye mensuplarının kafir ve öldürülmelerinin farz olduğu" ilan edildi.(15) Fetva, İngiliz uçakları tarafından Anadolu'nun birçok bölgesine dağıtıldı. Fetvayla iç cepheyi bölmeyi ve milli mücadeleyi itibarsızlaştırmayı amaçlayan bu girişim, Mustafa Kemal Atatürk'ün da-hice hamlesiyle, vatansever din adamlarına hazırladığı fetvayla değişti. 16 Nisan tarihinde başta Ankara Müftüsü Börekçizade Rifat Efendi'nin önderliğinde 153 müftü ve din adamının imzasını taşıyan karşı fetvada "Düşmana karşı elden gelen bütün gayretin gösterilmesini farz, ölenlerin şehit, kalanların gazi olduklarını, direnen halka karşı fitne çıkaran ve silah kullananların en büyük günahı işlemiş olacaklarını" emredildi. Yayınlanan fetva, savaşın sadece askeri düzlemde ilerlemediğinin en büyük göstergesiydi. Milli mücadele, propaganda alanında da büyük bir kapışma içerisindeydi.

İÇTEKİ SAVAŞ DAHA ÖNEMLİ

Milli mücadelede "Türk'ü Türk'e kırdırmayı hedefleyen" İngilizler, İngiltere Büyükelçiliğinin Baştercümanı Ryan, 23 Eylül 1920 tarihli raporunda milliyetçi liderlerle mücadeleye 3 yol olduğunu belirtmiştir: İlk müttefik kuvvetlerin doğrudan harekete geçmesi, ikincisi, Yunanlıların kullanılması, üçüncüsü ise Sevr'i kabulden yana Türklerin kullanılması.(16)

Nisan ayında Sevr henüz açıklanmamıştı fakat Ryan'ın bahsettiği 3 madde uygulanmaktaydı. Damat Ferit Paşa'ya bağlı isyancılar, Kuvayı İnzibatiye adı altında milli mücadeleye karşı ayaklanmışlardı.

Atatürk, 13 Temmuz Yunan yenilgisinden sonra Meclis'te yaptığı konuşmasında; "Dahili isyanları bastırmak, Yunan taarruzunu durdurmaktan elbette daha mühimdir"(17) diyerek, iç cepheindeki mücadelenin düşmana karşı mücadeleden daha başat olduğunu belirtmiştir.

Damat Ferit hükümetinin yayınladığı fetvalar, basın kampanyaları, din, mezheb ayrılıklarını körükleme, Halife orduları kullanma vb. çeşitli yöntemlerle, İngiltere ile tam işbirliği halinde, Anadolu'da geniş çapta bir karşı devrim hareketini başlatır.(18)

Nisan ayında Anzavur hareketi Biga ve Gönen'de etkili olurken, Düzce ve Bolu'da ise isyanlar meydana gelmiş ve Beypazarı'na kadar sıçramıştır. Damat Ferit Paşa'nın bizzat des-

teklediği Anzavur hareketi başlarda başarılı olur. Ardından Çerkez Ethem kuvvetlerinin sevk edilmesiyle beraber isyan bastırılır. Ankara'nın bunalımlarından biri olan Anzavur ayaklanması bir anlamda düzenli ordu ihtiyacını da yakıcı bir şekilde gündeme getirmiştir. Ethem'in birliklerini istediği gibi yönlendiremeyen Atatürk, Meclis'in açılışıyla beraber düzenli orduyu hızla gündeme getirecektir.

Düşmanı mağlup etmek için öncelikli mesele iç cepheindeki isyanları bastırmak ve o isyanları bastırarak düzenli orduyu yaratmaktır.

- DEVAM EDECEK -

DIPNOTLAR:

- (1) Şevket Süreyya Aydemir, Tek Adam C. 2, Remzi Kitabevi, İstanbul, Nisan 2018, s. 249
- (2) Falih Rıfka Atay, Çankaya, Pozitif Yayınları, İstanbul, s. 273.
- (3) Doğu Perinçek, 23 Nisan Devrimi, Aydınlik gazetesi, 26 Nisan 2019.
- (4) A.g.e, s.249.
- (5) Mahmut Esat Bozkurt, Atatürk İhtilali, Kaynak Yayınları, İstanbul, Ocak 2014, s. 101.
- (6) Zeki Sarhan, Kurtuluş Savaşı Günlüğü C. 3, Türk Tarih Kurumu, s. 3.
- (7) Ali Fuat Cebesoy, Milli Mücadele Hatıraları, Temel Yayınları, İstanbul, Ocak 2017, s. 369.
- (8) Age, s. 369 vd.
- (9) Atatürk'ün Bütün Eserleri, c.7, s. 121.
- (10) Age, s. 125.
- (11) Mustafa Kemal Atatürk, Nutuk, Kaynak Yayınları, İstanbul, Eylül 2016, s.322
- (12) Kazım Karabekir, İstiklal Harbi C. 2, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, Şubat 2019, s. 733.
- (13) Şevket Süreyya Aydemir, Tek Adam C. 2, Remzi Kitabevi, İstanbul, Nisan 2018, s. 270.
- (14) Sabahattin Selek, Anadolu İhtilali, c.1, İstanbul, 1965, s. 313.
- (15) Şehülislam fetvası hakkında bkz. Zeki Sarhan, Kurtuluş Savaşı Günlüğü c.2, Türk Tarih Kurumu, s.475 vd. Sina Akşin, Kısa Türkiye Tarihi, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, Ocak 2015, s.150
- (16) Doğan Avcıoğlu, Milli Kurtuluş Tarihi C. 1, s. 151-152.
- (17) Mustafa Kemal Atatürk, Nutuk, Kaynak Yayınları, İstanbul, Eylül 2016, s. 356.
- (18) Doğan Avcıoğlu, Milli Kurtuluş Tarihi C. 1, s.147.

SALGIN SONRASİ TÜRK ETKİSİ

TEOMAN ALILI

BÜTÜN dünya doğal olarak salgından sonra nasıl bir sistem gelişeceğini tartışıyor. Kamuculuğun hakim olacağına dair yorumlar en üst seviyede. Kapitalist sistemin baronları bile "Kamuculuk hakim olacak" görüşünde. Her ülke kendi milli gücüyle sınıyor ve makyajla güzel gösterilen sistemler çöküyor. ABD'nin ve Avrupa'nın durumu ortadayken, Avrasya ülkelerinin nispeten başarılı olduğu açık. Ambargo altında olan İran bile, ambargo uygulayanlardan daha iyi durumda. Atlantikçi kafa en fazla; "baskı rejimleri gerçek rakamları gizliyor" propagandası yapıyor. Olmadı; "Dünya Sağlık Örgütü Çin'i kolluyor" ya da "virüsü Çin üretti" palavraları piyasaya sürülüyor. Bunları piyasaya sürenler başta kendi halkına karşı psikolojik savaş uyguluyor.

HASTA 'KAPLAN'

Ekonomi dinamikleri ise farklı göstergeler sunuyor. Artık potansiyel güç üretkenlerin elinde olacak. Kağıt ekonomisinin çöküşünü hep birlikte izlerken "üretim

devrimi" rotasında ilerleyen Avrasya Gemisi'nin artık limanlara yanaşacağı dönemi yaşıyoruz. Bir yandan "Kuşak Yol" projesi diğer yandan Türkiye'nin merkezinde yer aldığı enerji arzı bize umut veriyor. Ülkeler çok para harcıyor, gerçek bütçeler açılıyor. Her ülke halkını koruyabilmek için kasaları açtı. Virüsün kontrol altına alınma-

sından sonra zaten büyük yaralar almış olan "kağıttan kaplan" ölüm döşeginde yatıyor. Aslında o "kaplan" solunum güçlüğü çeken, yüksek tansiyon ve başka kronik hastalıkları olan bir "kaplandı". "Beyin ölümü" gerçekleşti sözleri henüz virüs ortada yokken söylenmişti zaten. Şimdi beyin ölümü gerçekleşen ağır hastaya virüste buluştu. Kur-

tuluşu yok.

ENERJİNİN MERKEZİ

Böyle bir dönemde üretim şart. Üretmek için de enerjiye ihtiyaç olacak. Enerji nerede? Avrasya'da. Nasıl taşınacak? Herkesin kabul etmek zorunda olduğu en hızlı ve güvenli yöntemle. Avrupa fabrikalarının enerji kaynağı nedir? Yüzde 90 düzeyinde doğalgaz. Doğalgaz en hızlı ve güvenli biçimde hangi yoldan gidecek? "Türk Akımı" ve "TANAP" boru hatlarıyla. Bu yüzden Koronavirüs salgını sonrasında Türkiye'nin tam merkezinde olduğu bir enerji arzı söz konusu olacak. Talep mi? Galiba "talep" kelimesi yerine "mecburiyet" kelimesini kullanmak gerekiyor. Kısacası adı "Türk Akımı" olan Avrasya birliği damarı ve adı "TANAP" olan Türki birlik damarı yeni dönemin "arz talep" değil belki yeni tanımla "arz-mecburiyet" merkezi olacak. Üretmek için enerjinin can damarları topraklarımızdan geçiyor. Buna ülkemizde ayak sesleri iyice duyulan "Üretim Devrimini" de ekleyin. Gözlerinizi kapatın ve o şarkıyı bu kez çok daha inançlı dinleyin; "Güzel günler göreceğiz çocuklar..."

**Okurlarımızdan
Mektuplar**

halklaikisiler@aydinlikgazete.com

YILDIZLARI DUY

Gör güzelliğini dostum
Pencerende doğan her sabahın
Kara bulutlar kaplamışsa bile
Yeri göğü arsızca
Kokusunu duy o güzelim yıldızların

Bakarsın yolun üstünde
Bir nergis eğer başını
Gülümse bütün içtenliğine
Ve koy onun o güzel selamını da
Yüreğinin en gizli köşesine

Birikince böyle böyle
Bunca güzellikler hani
Yüreğinde beyninde
Onlar da çiçeklenip çoğalırlar
Ve dağıtırsın onları sen de
Denizlere ovalara
Artık nasıl da güzelleşir birden
Bu mahzun dünya
Hani bazen seni çok üzen.

Yaşar Atan

Hitit Su Anıtı'nın gönüllü bekçisi

Çiftçi Ramazan Dursun, MÖ 1200'de inşa edilen Hitit Su Anıtı'nın zarar görmemesi için bekçiliğini yapıyor. Baba mesleğini sürdürdüğünü söyleyen Dursun, bölgeye definecilerin geldiğini belirterek, 'Biz olmasak buralar harabe olur' diye endişe ediyor

YAPILAŞMA YASAK

Su kanallarının, restorasyonun ardından ortaya çıkarıldığını anlatan Dursun, "Duvarlardan akan sular, havuza ayrı bir güzellik katıyor. Su, anıtın arkasından kayıyor. Buradaki su, dere boyunca 3-4 mahalleye kadar gidiyor. Çevresi ise SİT alanı ilan edildi, yapılaşma yasaklandı" dedi. Dursun, havuzun güneyindeki "üçlü boğa" anıtının, restorasyon öncesinde toprakta gömülü olduğunu belirterek, bunun değirmen yapısı zannedildiğini dile getirdi.

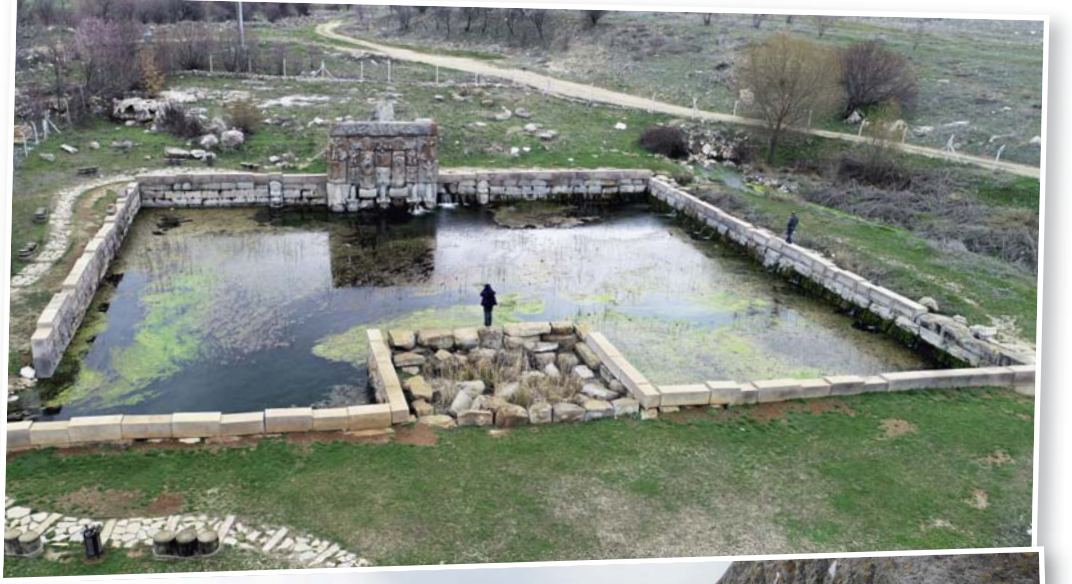
olduğu biliniyordu ancak Konya Müze Müdürlüğüne 1996-1997 ve 1999-2001 yıllarında yapılan kazılar sonucu 7 metre yüksekliğinde olduğu belirlendi. Kazılarda anıtla bağlantılı 30 metreye 34 metre boyutunda kutsal havuzun da bulunduğu ortaya çıkarılmıştı. Anıtın cephesinde ise 19 taş blok üzerinde çeşitli figürler yer alıyor.

BABADAN MIRAS

UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer alan Eflatunpınar Hitit Su Anıtı'na uzun yıllardır gönüllü bekçilik yapan 58 yaşındaki Ramazan Dursun, tarihi yapıya yıl içinde çok sayıda ziyaretçinin geldiğini söyledi. Evinin yakında olması dolayısıyla gün içinde anıtı sürekli gezip kontrol ettiğini belirten Dursun, 3200 yıllık anıtın gelecek nesillere aktarılmasının önemine dikkati çekti.

Dursun, şunları kaydetti: "Buraya gelenleri az buçuk kestirebiliyorum. Geçen yıllarda şüpheli bulduğum 2 kişi, anıtın etrafında keşif yapıyordu. Onlara ne aradıklarını sordum, çelişkili cevapları verince jandarmayı aradım, hemen terk ettiler. Defineciler de geliyor. Evim, buranın ya-

kınında. Babam da muhtarlık yaptığı için buraya çok önem verirdi. Bizde gönüllü bekçilik babadan kalma diyebilirim. İnsanlığın önemli bir mirası, korunması ve gelecek nesillere aktarılması gerekiyor. Yaklaşık 30 yıl önce buraya ev yaptım. Tarım ve hayvancılıkla geçimimi sağlıyorum. Daha önce köyde yaşıyorduk. 'Biz olmasak buralar harabe olur' diye korkuyorum. Burayı zaman zaman günlük 500'e yakın kişi ziyaret ediyor."

Belediye başkanına 'fuhuş' kurşunu

BURDUR'un Yeşilova ilçesi Belediye Başkanı Mümtaz Şenel ve eşi silahlı saldırıya uğradı. Saldırının ardından CHP tarafından yapılan açıklamalarda Mümtaz Şenel'in Salda Gölü için verdiği mücadeleye dikkat çekildi. Saldırının nedeni olabileceğine işaret edildi. Tedavi süren Şenel ise Salda Gölü'yle olayın alakası olmadığını, ruhsatını iptal ettirdiği bir otel nedeniyle saldırıya uğradığını söyledi. Öte yandan saldırıyla ilgili 2 kişinin gözaltına alındığını duyuruldu.

Şenel'in Koyunlar Çeşme Mahallesi'ndeki evine dün saat 04.30 sıralarında gelen kimliği belirsiz kişiler, kapıyı çaldı. "Polisiz" diyerek kapıyı açtıran saldırganlar Başkan Mümtaz Şenel ve eşi Fatma Şenel'e tabancayla ateş açtı. Başkan Mümtaz Şenel'in sağ ve sol ayaklarına 5 el ateş eden şüpheliler, eşi Fatma Şenel'i de ayağından vurduktan sonra kaçtı. İlbar üzerine adrese çok sayıda polis, jandarma ve sağlık ekibi sevk edildi. Ambulansla Yeşilova Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Başkan Mümtaz Şenel ve eşi Fatma Şenel, buradaki ilk müdahalelerinin ardından da Burdur Devlet Hastanesi'ne sevk edildi. Yaralılarıdan Mümtaz Şenel'in ameliyata alındı. Mümtaz Şenel'in ameliyattan çıktığı ve durumunun iyi olduğu öğrenildi. Polis iki saldırganı tespit edip yakaladı.

'RUHSATI IPTAL ETMİŞTİM'

Şenel, dün Sözcük gazetesine yaptığı açıklamada olayın Salda Gölü'yle bir ilgisi olmadığını söyledi. Yeşilova Belediyesi'ne ait bir otel bulunduğunu, burada fuhuş yapıldığı gerekçeyle tutanak düzenlendiğini ve 30 Mart'ta ruhsatın iptali için kaymakamlıktan yazı geldiğini söyledi. Şenel, "Belediye encümenini toplayıp kaymakamlık yazısını da dikkate alarak otelin ruhsatını 10 gün önce iptal ettik. Otel kapalıydı. Bu yüzden saldırıya uğradım. Olayın bize göre başka bir nedeni yok" dedi.

VATAN PARTİSİ: Saldırıyı kınıyoruz

Vatan Partisi Yeşilova İlçe Başkanı İbrahim Kılınc, olaya ilişkin şu değerlendirmede bulundu: "Belediye başkanına geçmiş olsun dileklerimizizi ilet-tik. Tepkimizi dile getirdik, olayı kınıyoruz. Şu an ne-denisi tam net olarak bilinmiyor. Tahminimiz göl kenarında otel var, onunla ilgili diye tahmin ediyorum. Daha önce de bu konuda tehdit almıştı."

Tescilli 9 bin 363 anıt ağaç var

AYDINLIK / ANKARA

Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, ülke genelinde tescil edilmiş 9 bin 363 anıt ağaç bulunduğunu bildirdi. CHP Milletvekili

Ömer Fethi Güre'nin soru önergesine yanıt veren Çevre ve Şehircilik Bakanı Kurum, ülkemizde bugüne kadar tescil edilmiş anıt ağaç sayısının 9 bin 363 olduğunu açıkladı. Anıt ağaçların tespit ve envanter çalışmalarının araliksiz devam ettiğini ifade eden Kurum, "Bakanlığımızca en son tescil edilen anıt ağaç Antalya İli, Kemer İlçesi, Yaylakuzdere Mahallesi'nde bulunan Doğu çınarıdır. Söz konusu tescil 25 Şubat 2020 tarihinde yapılmıştır" dedi.

Doğal orman ağaçlarının anıt ağaç

olarak tescil edildiğini vurgu yapan Kurum, Doğu çınarı, Zeytin, Toros sediri, Kızılcama, Fıstık çamı, Saplı meşe, Sapsız meşe gibi türlerin anıt ağaç olarak tescil edilen türler arasında yer aldığını kaydetti. Anıt ağaç olarak tescil edilmesine rağmen yitirilen ağaçların olduğuna da dikkat çeken Kurum, "Ağaçlar canlı varlıklardır ve her canlı gibi yaşama süreleri vardır. Hem doğal yaşam süreleri hem de çevresel faktörler nedeniyle canlılıklarını yitirebilmektedirler" ifadelerini kullandı.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Kurum, anıt ağaçların korunmalarına yönelik bakım ve rehabilitasyon çalışmalarının sürdürüldüğünü, bugüne kadar Eskişehir, Afyonkarahisar, Bilecik, Kütahya, Uşak, Gaziantep, Tokat, Hatay, Ordu, Kastamonu illerin-

de bulunan anıt ağaçların bakımlarının yapıldığını vurguladı.

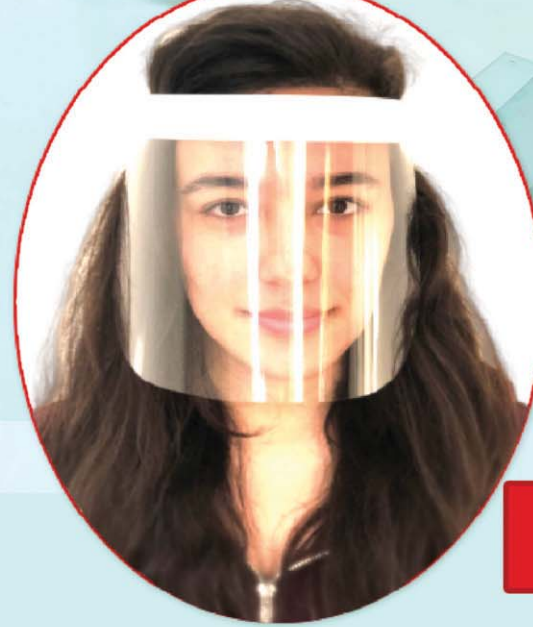
ANIT AĞAÇLARIN BAKIMLARI NASIL YAPILIYOR?

Kurum, anıt ağaçlara yönelik bakım ve rehabilitasyon çalışmaları kapsamında, budama, ağaçta bulunan kovuk ağızlarının paslanmaz (krom) tel örgü ve koruyucu macun ile kapatılması, ağaç kök çevresinde bulunan parke, asfalt, beton plak, taş, adi kaldırım, moloz vb. sert zeminlerin ve kaplamaların kaldırılması, ağaç kök çevresine toprak takviyesi, toprağın işlenmesi, gübre takviyesi yapılması, devrilme ve kırılma riskine karşı ağaçlara destekleme yapılması, ağaçların gövde ve dallarının izoleli çelik halat ile bağlanması, ağaçlar için tanıtım tabelası yapılması, ağaç çevresine metal ferforje yapılması gibi çalışmaların yürütüldüğünü bildirdi.

YÜZ KORUYUCU SİPERLİK

39^{TL}
+kargo

Koronavirüse karşı

100 % 'e yakın

KORUMA

SAĞLAR

Yüksek Koruma

Buğu Yapmaz

Sıvı Temasını Önler

TÜRK SANAYİCİLERİ KORONAVİRÜS PANDEMİSİNE KARŞI VERİLEN MÜCADELEYE ÜRETİM GÜCÜ İLE DESTEK OLUYOR

3 BAŞLIK

6 KORUMA SİPERLİK

www.tink.com.tr
#EVDEKAL

SİPERLİĞİN KAPINA GELSİN
KAPIDAN ÖDEME SEÇENEĞİ MEVCUTTUR

Siparişleriniz için
0212 912 30 39

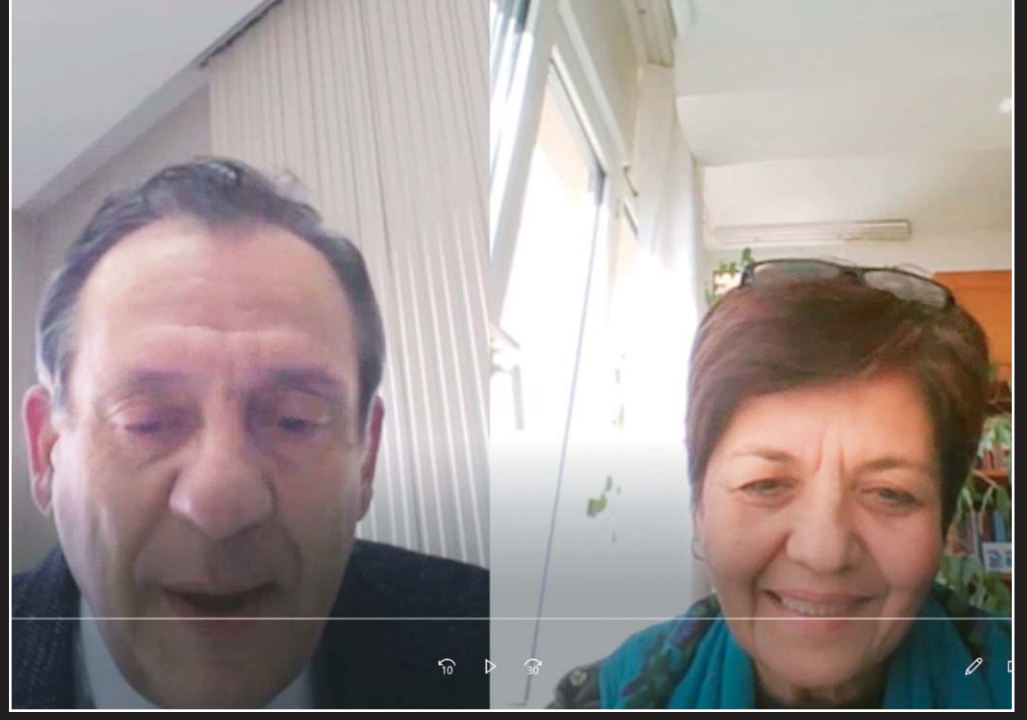
BÜYÜK DEVRİMLER SAVAŞ SONUCU OLDU

Pandemi sonunda dünya değişecek

Prof. Atilla Stephan Ataç, İstiklal Madalyalı iki büyükbabanın torunu: Cumhuriyetin temellerinde artısıyla eksisiyle bulunmuş bir aileyiz.

Şu anda Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayan her insan, o savaşta bir dedesini, bir yakını kaybetmiştir.

Temellerini hepimizin attığı bir Cumhuriyet. İçten ve dıştan gelen her türlü saldırıya rağmen 100'üncü yılı gördük. Ne kadar kuvvetli kökler

ONUN kapısını koronavirüs nede niyle çaldık. Çünkü salgında en yüksek risk gruplarından bir meslek örgütünün başkanıydı. Yetinmedik, tarihi ve devleti de konuştuk. Çünkü büyük gün yaklaşıyordu ve biz hep birlikte varoluşumuzun 100. yıldönümünü kutlayacaktık. Türk Diş Hekimleri Birliği Başkanı Prof. Atilla Stephan Ataç ile ekranda buluştuk. O Ankara'da biz İstanbul'da koyu bir sohbetle daldık, ta 1900'lere, İstiklal Madalyalı ilk maliye bakanı dedesine kadar uzandık.

DOĞMA PARİS BÜYÜME HACETTEPELİ

■ Sizi tanıyabilir miyiz? Stephan adı nereden geliyor?

1960 Paris doğumluyum. Annem Fransız. Babam okumaya gitmiş, orada annemle tanışıp evlenmişler, sonra Türkiye'ye gelmişiz. Sonrası normal... Ankara'da, Çankaya Lisesi'nde okuduktan sonra Hacettepe Diş Hekimliği kazandım. Öğrenciliğim, asistanlığım, doçentliğim, profesörlüğüm hep Hacettepe'de. Bir doğmamışım ama büyüme Hacettepeyim, diyebilirim. Şimdi de hem Çocuk Diş Hekimliği Bölümünde öğretim üyesiyim, oranın ana bilim dalı başkanıyım hem de başhekim olarak idari bir görevi sürdürmeye çalışıyorum.

■ Yarı Fransızınız yani...

Rahmetli annemden dolayı biraz var, ama biz bu topraklarda büyüdük. Asıl kültürümüzü bu topraklardan aldık. O bağlamda çalışmamıza devam ediyoruz. Tabi ki hepimiz için çok zor bir dönemden de geçiyoruz, ama bu ülke çok şey atlattı. En azından o kadar yokluk içerisinde bir Kurtuluş Savaşı verdi bu ülke... Ben hep aynı örneği veriyorum: Benim annemin babası, rahmetli, iki dünya savaşı yaşamış! Kötü dönemler her zaman vardır. Bir de ben her zaman şuna inanırım: Yaşadığımız devri değiştiremeyeceğimize için, o koşullarla mücadele etmek, düzlüğe çıkmak bizim bir görevimiz diye düşünüyorum. Kendim hakkında başka ne diyebilirim? Eşimle özel hobimizdir, kitaplar! Hepsini kayıtlıdır, her kitabı yazarm. Öyle bir merakım da vardır.

GAZETE VE KİTAP ELİMDE OLMALI

■ Çok dil olması da bir etken halinde...

Belki, ama biz ilgilieniyoruz da. Ben biraz da eski kafalıyım, kitap hep elimde duracak! Şimdi yenilerin yaptığı gibi ekrandan okuyamıyorum. Kitabı tutacağım.

■ Gazete için de aynı söz konusu mu?

Aynısı! Mesela bu korona nedeniyle eve gazete gelmiyor, ama doğrusunu söyleyim, 'Bilgisayardan giriyorum, okuyorum, yetiyor' diyemem, yok! Gazeteyi tutacaksınız.

EN TEMEL BAYRAM 23 NİSAN

■ 23 Nisan geliyor, 100. yılı kutluyoruz. Ne anlama geliyor sizce?

Aslında ondan önceki hareketler, 19 Mayıs, Amasya, Erzurum, Sivas toplantıları, kongreleri hep bir hazırlık aşaması... İnsanlar onları yaparken hep bir 23 Nisan 1920'de, yıkılmış olan bir imparatorluk yerine genç bir yönetim şeklini düşünerek o hareketlere başladılar. O yüzden, bence Türkiye'nin en temel bayramı, bugünkü rejimin devamını

sağlayan 23 Nisan 1920'dir. Yani Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışıdır.

CUMHURİYETİN KURUCUSU İKİ BÜYÜKBABA

■ Tarihe özel ilgi ve merakınız var sanki... Öyle mi?

Meclis'in ilk maliye bakanı benim demdir: Hasan Fehmi Ataç. Erzurum Kongresi'nde de öbür dedem vardı, Zeki Kadirbeyoğlu. Cumhuriyet'in temellerinde artısıyla eksisiyle bulunmuş bir aileyiz. Şu anda Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayan her insan, o savaşta bir dedesini, bir yakını kaybetmiştir. Temellerini hepimizin attığı bir Cumhuriyet. Çok çok önemsiyorum. Gerçekten bundan önceki dönemlerimizi de düşünürsek, Cumhuriyet'e yapılan, her yerden, iç ve dıştan gelen her türlü saldırıya rağmen 100'üncü yılı gördük! 23 Nisan, Ulusal Egemenlik bayramımızı kutluyoruz. O zaman ne kadar kuvvetli bir temel atıldığını anlıyoruz.

■ O günkü ve bugünkü meclisi karşılaştırsak?

Bugün hep bahsediyoruz, milli birlik diyoruz. Halbuki o günkü Meclis'in yapısını incelediğimizde gerçekten bir milli birlikle kurulmuş bir Meclis! Her fikirden, her düşünceden, hatta Amerikan mandasını savunan insanlara bile vardı o meclisin içinde! Osmanlı ile anlaşmayı düşünenler vardı. Ama Atatürk öyle büyük bir insan ki, yüzyıl önce! Yüzyıl, öyle kolay bir kelime değil. Yüzyıl önce, bugün Türkiye'nin ihtiyacı olan milli ittifakı kurabilmiş. O Cumhuriyeti de kurarken, ta 1908'lerde atılmış bir temel üzerine kurulmuş. Evet, yüzüncü yılı kutluyoruz, ama baktığınız zaman kökler, temel, çok çok daha derine gidiyor. Maalesef çocukların, gençlerin çıkmadığı bir dönemde kutluyoruz.

■ 100. yılın karantinaya denk gelmesi bir şanssızlık mı oldu?

Ben şuna inanıyorum: Sokakta, evde nasıl olsa kutlayacağız. Mühim olan biz millet olarak içimize sindirip de sahip çıkıyorsak, ne olacak 101'inci yılda Anıtkabir'e gideriz, meydana çıkarız. Ama 100'üncü yıl, herkes kalbinde hissetmeli.

ÖNCE MİLLİ EGEMENLİK BAYRAMI

■ 23 Nisan yıllardır çocuk bayramına dönüştü ama... Dünyadaki tek çocuk bayramı diye övün-

GENİŞ FİLYASYON ÇALIŞMASI

SAĞLIK Bakanı Fahrettin Koca'nın

"Şu anda İstanbul'da dolanan ekip sayısı bin 300'e çıktı. Her ekipte üç kişilik uzman var. Araçları var... Tarama işlemlerinde diş hekimleri de gönüllü olarak görev alıyor" şeklinde sözleri basına yansıdı. "Tam rakam bilemeyiz" diyen Prof. Ataç, bu konuda, şunları söyledi: "Ağız diş sağlığı merkezlerindeki dişhekimleri de sahaya sürüldü, Ankara'da 406 kişi görevlendirildi. biz TDB olarak Odalar üzerinden izleme komiteleri kurduk, Ankara Keçiören İlçe Sağlık Müdürlüğü'nde koruyucu ekipman dağıtılmadığı haberi gelince müdahale ettik, durum düzeltildi. Sahada olan ekiplerin kişisel koruyucu elbise dağıtılıp eğitimleri verildikten sonra gerçekten çok geniş kapsamlı bir fiyasyon çalışması yürütülüyor."

dük, özinden uzaklaştı. Bir asır sonunda yine başlangıç noktasına dönüyor muyuz?

Biz zaten tarihi biraz incelersek, 23 Nisan'da Ulusal Egemenlik, 1920 yılında Meclis'te kabul edilmiş, 1924'te de Çocuk Bayramı eklenmiş. Bayramın, kutlama temeli "Ulusal egemenlik" olarak başlamıştır. Şunu da gözardı etmiyorum: Çocuklar, ülkenin geleceği! Atatürk zaten o değeri vermiş, çocuklara, gençlere emanet etmiş. Ama Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin atıldığı, Büyük Millet Meclisi'nin açıldığı bayramın önüne çocuk bayramını geçirirsek, milli egemenlik bayramımız geride kalır. Atatürk zaten bu nedenle çocuklara vermiş. Bakın, siz geleceksiniz, bu milli egemenliğe sahip çıkın! Yoksa sağda solda gezindin, iki koltuğa oturduzun, değil! Aslında gelecekleminin, o derin çınarın kökleri Cumhuriyet, dalları gençlik ve çocuklardır. Sonra demiş ki, 'Bakın bu kökleri siz kurutmayacaksınız'. Aslında çocuklara milli egemenlik bayramını hediye etmiş. Biz asıl çocuklarımıza, 'Bu bayram sizin' derken hangi bayram? 'Milli egemenlik bayramı sizin' dememiz lazım.

GENÇLER KEMALİST DEVRİMİN ÖZÜNE SAHİP ÇIKIYORLAR

■ Tarih bilginiz ve bilinciniz müthiş, ama diş hekimisiniz. Yetistirdiğiniz genç diş hekimleri de tarih bilincine yakın mı?

Şöyle söyleyim: Bizim çocukluğumuzda bu 19 Mayıs, 23 Nisan, insanların evde oturacağım, şuraya gideceğim dediği tatil havasıydı. Ama her baskı bazı olayları daha değerli kılıyor. Ben şimdi bakıyorum, mesela 10 Kasım oluyor, onda da sokağa çıkılıyor. Bazen yasaklamak

ters de tepiyor, daha değerli kılıyor. Yaşadığımız koşullar, bize Cumhuriyetin kuruluşundaki 19 Mayıs, 23 Nisan, 29 Ekim, 18 Mart Çanakkale gibi günlerde, bunların bizim için ne kadar önemli olduğunu hatırlattı. Ben şuna inanıyorum: Bizim burada da, fakültede, Türk Diş Hekimleri Birliği Öğrenci Kolunda, her tarafta gençler Atatürk'e, Cumhuriyet'e, bence onun özüne sahip çıkıyorlar.

■ Özü derken...

Yani Atatürkçü demeyelim de, Atatürk düşüncesiyle diyelim, çünkü ikisi aynı şeyler. Gençler, yarım kalmış Milli Demokratik Devrime, yani Kemalist devrimin özüne sahip çıkıyorlar. Daha da sahip çıkacaklar, çünkü onların yaşayacağı gelecek önemli, ancak bunlara sahip çıkmakla yaşayabilecekler. İstemeseler de sahip çıkacaklar.

İSTEYEREK DEĞİL ZORUNLULUK

■ Hayat dayatıyor mu diyorsunuz?

Pratik, insanları her zaman bir teoriye doğru iter. Siz istemeseniz de gidersiniz. Şa anda bütün dünyaya baktığınızda, çokbüyükler, Amerika, Fransa, İngiltere, kamuçulugun, halkçılığın ne kadar önemli olduğunu fark ettiler.

■ İsteyerek değil herhalde?

Virüs öğretti. Tarihde olaylar, bize bir şeyi öğretir. İstemesek de öğreneceğiz. Bunun için ben gençlerin dolduğu meydana gittiğinizde, 19 Mayıs'ta gençlerde gördüğüm o heyecan, Atatürk'ün yine milli egemenliği çocuklara, 19 Mayıs'ı gençlere neden emanet ettiğini bize ispat ediyor. Ben çok umutlu bir insanım. Bu gençler ülkeye sahip çıkacaklar.

■ Virüs mü aklınızı başınıza getirdi?

Dünyada bu virüsten sonra her şey değişecek, dünya da değişecek. Bizim diş hekimlerinde hasta bakma prosedürü de değişiyor. Zaten tarih de hep yazar: Büyük devrimler savaşlardan önce veya savaşların sonucu olur. Bu virüsü de biz 3. Dünya Savaşı gibi algılayabiliriz. Bir pandemi! Bunun sonucunda da muhakkak dünya değişecek. Dünya değişirken ben de değişeceğim, siz de değişeceksiniz. Ben hayatımda ilk defa skype ile konuşuyorum. Uzaktan ders veriyoruz! Bütün derslerimizi seslendirirdik. Bakın, virüs

bu arada bize bir şeyler de öğretti, onu da görmek lazım. Her şerde bir hayır var.

SOSYAL DEVLET KENDİNİ DAYATTI

■ Diş hekimliğinde neler değişti?

Biz hasta bakımını bir kata indirdik. Acil hasta dışında hasta almamaya dikkat alıyoruz. Bir karar alındığı zaman karar değil, altındaki gerekçeli karar önemlidir. Tamam biz acil hasta dışında hasta bakmayalım. Ama burada iki tablo ortaya çıkıyor: Devlet kademesinde ağız ve diş sağlığı merkezlerinde veya bizim özelde de bu karara uyanlar dışında hasta bakmaya devam ediyor. Bu, haksız bir avantaj gibi. İkincisi, kamuda devletin kararına uymayan ağız ve diş sağlığı merkezleri olduğunu tesbit ediyoruz. Bu ay bakmadık, ama hayat devam ediyor. Bu insanlar nasıl geçecek? Nasıl yemek yiyecekler? Bu süreç uzarsa, yine aynı noktaya geliyoruz: Sosyal devlet! Bugüne kadar hiç hayranlık duymamışım, hep kendi ülkemde yaşamayı seçmişimdir, ama bakın: Bazı ülkeler, ekonomik güçleri sayesinde evde oturan kişilere aldıkları maaşları veya kazançların yüzde 80'ini öderim, diyor. Mesela Almanya.

■ Acil önlemler talep edtiniz...

Biz acil hasta bakalım. Kişiden topluma pandemiye yaymayalım. Ama bunun ekonomik olarak alt yapısını desteklemezseniz, bu iş bu defa ekonomik virüs pandemisine dönüşür. Sokağa çıkan halkı 'ay, bunlardan zaten bir şey olmaz, bunlar adam olmaz' diye küçümsedik. Ama bunlar da hayatın bir gerçeği. Ben şimdi ekmek alacak, kıramı ödeyemeyen, sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak parayı karşılamazsam 3 ay, 4 ay sonra ne olacak? Çok zor bir süreç... Devlet olarak sosyal devlet olmak gerekecek. Bu da virüsten bize öğreteceği yeni bir şey olacak herhalde.

GEZİCİ BİRİMLER KURDUK

■ Özeller çok sizin sektörde. Denetimi nasıl?

Kamuda çalışanlar dışında muayenehanelerimiz var, özel ağız-diş sağlığı merkezleri ve özel poliklinikler var. Bunların hepsi, 3224 sayılı Türk Diş Hekimleri Birliği kanunu nedeniyle çalışanlar olarak bize üye olmak zorundalar. Sahaya çıkıyor arkadaşlarımız, ekipmanları yok. Veya 'beni acil tedavi dışında da çalıştırıyorlar, başka hastaya da bakmak zorundayım' diye şikayetler geliyor. Biz şu anda Odalar bazında, tüm bunları kontrol edecek şikayet merkezleri, gezici birimler kurduk. Bütün diş hekimlerine SMS ile herhangi bir soruna karşılaştığınızda ilgili odanıza ulaşıyorsanız Türkiye Diş Hekimleri Birliği'ne ulaşın' dedik. Bir kontrol mekanizması da kurduk. Genç bir diş hekimi ekonomik olarak zorunlu çalışıyor ve ona deniyor ki, 'acili sen bırak, bunlara da bak'. Olmaz böyle bir şey! Diğer yandan o kişi bakması işini kaybedecek. Hemen bize dönüyor, üyemiz olmasa bile hizmet vereceğiz.

■ Muayenehanesini kapatanlar var, kapatılır mı? Yasal mı?

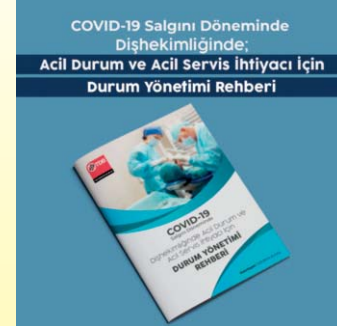
Siz muayenehane açtığınız anda, İl Sağlık Müdürlüğü'ne çalışma saati bildirmek yükümlülüğünüz var. Örneğin, ben muayenehanemi sabah 9, akşam 17 arası açacağım, diye izin alıyorsunuz. Kanuna göre resmi kapatma yapamazsınız. Ama şu var, acil hasta baktırmak için bir iletişim numarası ya da dönüşümlü sistemiyle muayenehaneye gitmeyen arkadaşlarımız var. Ama acil olarak baktıkları hastalar geldiğinde bakmakla yükümlüler. Şu anda özellikle bir sağlık kurumu, özel olduğu halde kamu sağlığına hizmet eden kurumlardır her zaman. Onun için kapatmaları söz konusu değil.

İSTİKLAL MADALYALI DEDELER

PROF. Atilla Stephan Ataç'ın dedelerinden biri, İstiklal Savaşı'nın mali kahramanı, Atatürk'ün Maliye Bakanı Hasan Fehmi Ataç. Ataç hakkında yazılan kitapta, şu ifadeler var: AMilli Ordu'nun kurulmasında büyük katkı ve çaba gösterir.

Cumhuriyet'in kurulması ve kurulması sürecinde önemli görevler üstlenir.

Savaş yıllarında maliyenin düzene girmesinde etkin olur. Maliye Bakanlığı döneminde devlet gelirlerinin azlığına rağmen ordunun tüm

ihtiyacı karşılar. Orduya kaynak bulur. Doğu ve Batı cepheleri için iki ayrı ordu defterdarlığı kurarak, subay maaşlarının düzenli ödenmesini ve masraflarının belgelendirilmesini sağlar.

Büyük Taarruz'un mali kaynaklarını bulup organize eder ve gerekli yerlere ulaştırır. Bu başarısından dolayı TBMM tarafından yeşil ve kırmızı şeritli İstiklal Madalyası ile ödüllendirilir.

EN RİSKLİ GRUPTA

DÜNYA Sağlık Örgütü'nün açıkladığı koronavirüs salgınında en yüksek risk gruplarının ilk sıralarında diş hekimleri yer alıyor. Diş hekimliği hizmetlerinin kısıtlandığı, diş hekimlerinin salgın nede niyle sadece acil vakalara müdahaleler dışında özel Ağız Diş Sağlığı Merkezi (ADSM), poliklinik ve muayenehanelerinde çalışmadığı bu ortamda 12 bin 408 özel muayenehane ve 5 bini

aşan özel ağız diş sağlığı merkezi ve polikliniği sahibi diş hekimleri ile buralarda görev yapan 26 bini aşkın diş hekimi ve bir o kadar da yardımcı personel, ağız diş sağlığı laboratuvarları ve çalışanları, diş malzemeleri endüstrisi, bir ekonomik kriz riskiyle yüz yüze.

GÖÇ İDARESİ İŞÇİLERİNE SÜRGÜN GİBİ GÖREVLENDİRME

367 aile perişan olacak

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, il müdürlüklerinde çalışan 367 işçiye uzak illerde görevlendirme yaptı. Kilis'ten Ağrı'ya, Mardin'den Edirne'ye, Gaziantep'ten Çankırı'ya gitmek zorunda kalacak asgari ücretli işçiler, ne yapacağını düşünüyor

EKREM DEMİR / GAZİANTEP

KOVİD-19 salgınına karşı mücadele devam ederken Göç İdaresi 367 işçiye bulundukları illerden uzak illere görevlendirdi. Genel olarak temizlik işçisi ve güvenlik görevlilerinden oluşan personel Şanlıurfa'dan Artvin'e, Antalya'ya, Aydın'a, Bursa'ya kadar birçok farklı ilde görevlendirmeler yapıldı. İşçilerin ve ailelerin hem maddi hem de manevi mağduriyeti bir yana Covid-19 salgınıyla mücadeleyi de baltalayacak olan uygulama tepkiye sebep oldu.

Türkiye koronavirüs salgınına karşı her alanda mücadele ederken Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 11 Göç İdarelerinde 696 Sayılı KHK ile kadroya geçen sürekli işçilere zorunlu geçici 6 aylık görevlendirme kararı alması tepki çekti. Türk-İş Gaziantep İl Temsilcisi Mehmet Akif Sarıca, koronavirüs salgının kontrol altına alınması açısından şu günlerde 11 Göç İdarelerinde çalışan 367 işçinin zorunlu 6 aylık geçici görevlendirmeye gönderilmesinin etik olmadığı belirtti. Sarıca, "Koronavirüs salgınından dolayı şehirlerarası ulaşım sıkıntılı, lokanta ve otellerin birçoğu çalışmıyor. Bu insanların evini götürme şansı yok ve bu insanlar asgari ücretle çalışıyor. Bu insanlar iki kira öde-

yecek ve 367 aile perişan olacak. Bu zorlu süreçte yetkililerin bu kararı geri almalarını talep ediyoruz" dedi.

'BU İNSANLAR 2 KIRA NASIL ÖDEYECEK'

Sarıca, şöyle konuştu: "Göç idaresinde çalışanlara geçici 6 ay görevlendirme yapılmış ancak geçici görevler için çok uzak iller seçilmiş. Listeye baktığımızda,

Kilis'ten Ağrı'ya, Mardin'den Edirne'ye, Gaziantep'ten Çankırı'ya vermişler. Böyle sıkıntılı bir zamanda böyle geçici görevlendirme etik olmadı."

11 Göç İdarelerinde çalışan 367 büro, temizlik ve özel güvenlik işçisinin bir hafta sonra görev çıktığı kente gitmesi gerektiğini belirten Sarıca, "Koronavirüs salgınından dolayı şehirlerarası ulaşım sıkıntılı, lokanta ve otellerin birçoğu çalışmıyor. Bu insanların evini götürme şansı yok ve bu insanlar asgari ücretle çalışıyor. Bu insanlar hem şu an bulunduk-

ları evlere kira ödeyecek hem de gittiği ilde kira ödeyecek ve masraf yapacak" diye konuştu.

'KARAR GERİ ALINSIN'

367 ailenin perişan olacağını belirten Sarıca, "Bu insanlar 10-15 bin TL kredi çeker gidebilirim diyor. 367 aile perişan olacak. Yetkililerin bu kararı geri almalarını talep ediyoruz ya da çalışan işçilerin en yakın ilde görev yapacak şekilde düzenleme yapılmasını talep ediyoruz" ifadelerini kullandı.

Kayıtdışı çalışanlar çifte mağdur

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu CHP Sözcüsü Ünal Demirtaş, koronavirüsün çalışma hayatında çok yıkıcı etkisi olacağı uyarısında bulunarak tedbir alınmasını istedi.

CHP Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş, çalışma hayatının en mağdur kesimlerinden biri olan kayıtdışı çalışanlara dikkat çekti. Koronavirüsün iş ve çalışma hayatında yarattığı tüm olumsuzluklardan en çok etkilenen kesimlerden birinin de güvencesiz, kayıtdışı çalışanlar olduğunu belirten Ünal Demirtaş, şunları kaydetti:

"Kayıtdışı çalışma nedeniyle zaten mağdur olan milyonlarca işçi var. İnsanlık dışı koşullarda, hiçbir güvenceleri olmadan, günde 12-13 saat çalışmak zorunda kalan kayıtdışı çalışan vatan-daşlarımız şu anda hiçbir koruma mekanizması içinde değil. Koronavirüs nedeniyle şimdi çifte mağduriyet yaşıyorlar. İlk gözden çıkarılan ve maalesef herhangi bir sosyal ya da hukuksal korumaya sahip olmayan kayıtdışı çalışan sayısı ülkemizde 5 milyonu buluyor. Güvencesiz bir şekilde çalışmak zorunda kalan kayıtdışı çalışanlar koronavirüs sürecinin en mağdur kesimleri arasında. Şimdi milyonlarca işsiz vatandaşımızın sosyal devletin desteğine ihtiyacı var."

Koronavirüsün çalışma yaşamına etkileri ile ilgili olarak bir meclis araştırma komisyonu kurulmasını isteyen CHP'li Demirtaş önergesinde özetle şunları ifade etti:

"Salgının görüldüğü diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de koronavirüs nedeniyle, hayatın her alanını etkileyecek olumsuz sonuçlar birer birer ortaya çıkmaya başlamıştır. Koronavirüsün ülkemiz ekonomisi ve çalışanlar üzerindeki yıkıcı etkisi çok daha büyük boyutlara ulaşmıştır. Maalesef ağır ekonomik tablonun en büyük faturasını da işsizler, kayıtdışı çalışanlar, günlük gelirleriyle geçinenler, asgari ücretliler, emekliler ve küçük esnaf- lar yani toplumun yoksul ve dar gelirli kesimleri ödemektedir.

İŞSİZLIKTE PATLAMA OLACAK

"Koronavirüsün çalışma hayatı ile ilgili olarak olumsuz etki yaratacağı iki temel alan bulunmaktadır. Bunlardan ilki iş arayanlardır. TÜİK tarafından 10 Nisan 2020 tarihinde açıklanan işgücü istatistiklerine göre; Ocak 2020 dönemi işsizlik oranı yüzde 13,8, işsiz sayısı ise 4 milyon 362'dir.

Geniş tanımlı işsizlik oranı ise Ocak 2020 itibarıyla yüzde 23,1, işsiz sayısı ise 7 milyon 960 bin olarak hesaplanmaktadır. Koronavirüsün yarattığı büyük ekonomik tahribatın olumsuz sonuçları henüz TÜİK istatistiklerine yansımada. Ancak, koronavirüs etkilerini tüm dünyada göstermeye başladıktan sonra 'Küresel ekonomik görünüm' raporunu açıklayan IMF, 2020 yılı için Türkiye'de yüzde 5 küçülme ve yüzde 17,2 işsizlik oranı olacağını öngördüğünü açıkladı.

6 MİLYON KİŞİ İŞSİZ KALDI

"Koronavirüs salgını başladıktan sonra ülkemizdeki bugün itibarıyla 6 milyon üzerinde çalışan işsiz kaldı. Beraber, kuaför ve güzellik salonunda istihdam edilirken, salgın nedeniyle çalışmayan kişi sayısı 504 bin kişi iken alışveriş merkezlerinde istihdam edilen ve şu an çalışmayan kişi sayısı 500 bin kişidir. Kahvehanelerde işletmeciler ve garson olarak istihdam edilirken, koronavirüs nedeniyle çalışmayan kişi sayısı 259 bin kişi olmuştur. Salgında eğitime ara verilen okullar, üniversiteler ve yurtların kantinlerinde çalışan kişi sayısı yaklaşık 150 bin kişi olurken, okul servis araçlarındaki şoför ve görevlilerin sayısı ise yaklaşık 360 bin kişi olarak tahmin edilmektedir. Faaliyetleri sınırlandırılan ya da kapatılan lokanta, restoran ve kafelerde çalışan kişi sayısı 1 milyon 900 bin kişi iken ticaretin azalması nedeniyle işsiz kalan motorlu kurye sayısı 500 bin kişidir. Gündelik olarak ev hizmetlerinde bakıcı ya da temizlikçi olarak çalışan sayısı 1 milyonu bulurken, sokaklarda çeşitli gıda ve ürünleri satarken işsiz kalan sokak satıcısı sayısı da 1 milyon kişidir. Üstelik bu sayıya mevsimlik işçiler, kayıtdışı çalışanlar dahil değildir. Tüm bunlar da değerlendirildiğinde işsizliğin çok yakın bir gelecekte korkutucu boyutlara ulaşacağını öngörmek zor değildir.

TEDBİRLER BEKLENTİLERİ BOŞA ÇIKARDI

"Koronavirüsü sonrası ortaya çıkan çalışma hayatındaki bu dramatik tabloya rağmen, (her ne kadar iktidar tarafından mağduriyetleri gidermek için kısmi bazı olumlu adımlar atılmış olsa da), tüm çalışanlar ile tüm yoksul ve dar gelirli kesimlerini kapsayacak ve yaşanan mağdu-

KORONAVİRÜS NEDENİYLE KAC İŞÇİ HAYATINI KAYBETTİ?

KORONAVİRÜSÜN çalışma hayatındaki olumsuz etkileri ile ilgili olarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanının yanıtlaması istemi ile bir soru önergesi de veren Ünal Demirtaş'ın yanıt istediği bazı sorular şöyle:

■ Bakanlığınız, istihdamı korumak ve artırmak için kısa ve uzun vadeli eylem planı var mıdır? Varsa bu Bakanlık olarak alacağınız önlemler nelerdir?

■ Bakanlık olarak faaliyetlerine devam eden işyerlerindeki işçilerin koronavirüsten korunabilmesi için alınması gereken önlemlerin alınıp alınmadığı, kişisel koruyucu malzemelerin verilip verilmediği ve gerekli dezenfektasyon çalışmalarının yapıp yapılmadığına ilişkin olarak Bakanlığınızca şimdiye kadar işyerlerinde herhangi bir denetim yapılmış mıdır? Yapıldıysa kaç işyeri denetlenmiştir? Denetleme sonucu bu önlemlere

uymayan işyerleri hakkında idari para cezası gibi cezalar uygulanmış mıdır? Uygulandıysa ne kadar uygulanmıştır?

■ Soru önergesinin cevaplandığı tarihe kadar çalışanlarında koronavirüs çıkması nedeniyle kapatılan işyeri var mıdır? Varsa kaç işyeri kapatılmıştır?

■ Soru önergesinin cevaplandığı tarihe kadar işyerlerindeki çalışmalar nedeniyle koronavirüse yakalanan işçi sayısı kaçtır? Önerginin cevaplandığı tarihe kadar işyerlerinde koronavirüsü nedeniyle yaşamını yitiren işçi sayısı kaçtır? İşyerlerindeki çalışmaları nedeniyle koronavirüsüne yakalanıp yaşamını yitiren işçilerin hak sahiplerine iş kazası veya meslek hastalığı kolundan SGK tarafından maaş bağlanmakta mıdır? Bağlanıyor ise önerginin yanıtlandığı tarihi kadar kaç işçinin hak sahibine SGK tarafından maaş bağlanmıştır?

riyetleri büyük oranda giderecek yeterli tedbirler henüz alınmış değildir.

"Oysa yapılması gereken, işsizlik Sigorta Fonu'ndaki 131 milyar 972 milyon 739 bin liranın işçiyi koruyacak, istihdamı artıracak şekilde kullanılmasını sağlamaktır. Böyle olağanüstü bir dönemde; en az asgari ücret düzeyine yükseltilecek kısa çalışma ödeneğinden herkesin yararlanmasını sağlayacak koşulları yaratmak, işçilerin mağduriyetini gidereceği gibi çalışma barışını da koruyacak önemli bir adım olacaktır.

İSTİHDAM KORUNMALI VE ARTIRILMALI

"İşsizliğin toplum üzerinde yarattığı ve yaratacağı sosyo-ekonomik etkilerin ortadan kaldırılması için kısa ve uzun vadede yapılacaklar belirlenmelidir. İstihdamın korunması ve artırılması için yapılacakların tespit edilerek, bu konuda nakdi yardım, teşvik, tedbir gibi önlemlerin yaygın veya kayıtdışı tüm çalışanları kapsayacak ve ekonomik mağduriyetleri de büyük oranda giderecek şekilde yasal düzenlemelerin meclis tarafından araştırılması gerekmektedir."

Edebiyatçılardan tarih öğrenmek

EDEBİYATÇILAR ve özellikle şairler duygulu insanlardır. Benim gibilerin bir kitapta anlatamadığını ve hissettiremediğini, onlar bir öyküde veya bir şiirde çok daha etkili bir biçimde anlatır ve hissettirirler. Evde çok kez, "bugün Pazar" dedikimizde, eşimin de benim de aklımıza Nazım'ın "bugün Pazar, bugün beni ilk defa güneşe çıkardılar" diye başlayan şiiri gelir. Türkiye'yi en iyi anlatan dizeler, "dört nala gelip Uzak Asya'dan" diye başlar. En güzel sevgi ve hasret sözcüklerini şairlerden duyarsınız.

İnsanlarımız Şeyh Bedreddin'e hayrandır. Şeyh Bedreddin'i sevdiren, "yârin ya-nağından gayrı" diye başlayan dizelerin yazarı Nazım'dır. Nazım'ın 1936 yılında yayımlanan Şeyh Bedreddin Destanı'nı olağanüstü bir keyifle tekrar tekrar okuyanlardanım.

Bunlar çok güzel. Ancak ben Şeyh Bedreddin'i Nazım'dan öğrenmeye kalkarsam büyük hata yaparım. Nazım, bir dava adamı olarak, 1936 yılında erişebildiği çok az sayıda kaynaktan hareket ederek, çok güzel bir eser yaratmış. Ama o eser, bilimsel bir tarih çalışması değil. Şeyh Bedreddin Destanı'nı okursunuz, keyif alırsınız; o kadar. Şeyh Bedreddin'i öğrenecekseniz, başvuracağınız kaynaklar çok başkadır.

EDEBİ ESERDEN TARİH ÖĞRENİLMEZ

Red Kit okuyarak Amerikan tarihini öğrenemezsiniz. Ama Red Kit'in yazar ve çizimleri Amerikan tarihinden yararlanmış. Asteriks okuyarak Roma İmparatorluğu tarihini öğrenemezsiniz. Ama Asteriks'te anlatılanların esin kaynağı Roma'dır.

Tolstoy'un en büyük yapıtlarından biri Savaş ve Barış'tır. 19. yüzyılın ilk on yıllarındaki Napolyon dönemini ve Çarlık Rusyası'nı anlatır. Veya Charles Dickens'ın İki Şehrin Öyküsü'nü düşünün. Büyük Fransız Devrimi'nin bir yüzünü o kitapta görürsünüz. Victor Hugo'nun Sefiller'ini okuyun.

Bütün bu büyük yapıtlar tarihi gerçeklerden hareket eder. Şair ve roman yazarı, tarihçi değildir. O, amacına ulaşmak için, tarihi gerçeklerden yararlanır; o kadar. Ancak tarihi gerçekleri bu şiir ve romanlardan öğrenmeye kalkarsanız, kusura bakmayın, büyük hatalar yaparsınız. Şairin şiirini, roman yazarının romanını keyifle okuyacaksınız; onları ele aldığınız tarih olaylarını da tarihçilerden öğreneceksiniz.

ZİTO İ EPANASTASİS

Sayın Tuğrul Keskin, bir şair olarak, Zito İ Epanastasis kitabını yayımladı. Şiirlerinin başına da, bir giriş yazarak, şiirlerine ilişkin bir açıklama yaptı. Hatta kitabın 20. sayfasında 24 Yunan ismini latin alfabesi ve Yunan alfabesiyle yazdı; ama bu isimlerin "gerçek adlarına ulaşamadığı yigirt insanları" yerine geçtiğini söyledi.

Bir şair bunları yapabilir. Sayın Tuğrul Keskin'in şiirlerini değerlendirebilecek bir kime sahip değilim. Ancak kendisinin böyle bir hakkının olduğunu düşünüyorum.

Benim karşı çıktığım, bir şairin duygulu özlennlerini dile getirdiği bir kitaptan hareketle, gidip Balçova'ya kutlama yapanlar.

Çevremde çok sayıda akli başında insan var. Ancak gerçekten anlayamadığım, bu insanları bir bölümünün hiç sorgulamadan böyle bir iddiayı kabul etmeleri ve anma törenleri düzenlemeleri. Bazı arkadaşlarımda da, bu konuyu kurcaladığımda, beni eleştiriyor; "bırak insanlar moral bulsun" diyor. Böyle bir olayın tümüyle uydurma olduğunu belgeleriyle anlattığımda da, bana kızıyor.

Lütfen, Ebuzer'in mevtasının bulunmadığı uyduruk türbeye adak adayanlardan da olmanın, o türbenin bekçisi de.

ACI KAYIBIMIZ

Kıbrıs gazisi
40 yıllık Aydınlıkçı
örnek devrimci
halkın "Sami Usta"sı

SAMİ ÖZDİL

Aramızdan ayrıldı.
Anısı mücadelemize ışık tutacak.

Ailesinin, Aydınlıkçıların,
başı sağ olsun.

AYDINLIK EMEK BAKIŞI

6.9429
dolar ▲

7.5443
avro ▲

2467TL
Cumhuriyet altını ▼

98.620
BİST - 100 ▲

9.79
faiz ▼

\$ 26.99
b. petrol ▼

Bu dağınıklığa son verilmeli!

ÖZELDE ülkemizi genelde tüm dünyayı saran ve derinden sarsan COVID-19 salgınının ekonomiye etkilerinin görülmemiş boyutlara ulaşmasından endişe ediyor.

İnsanlar bir yandan can derdiyle uğraşırken, bir yandan da mal derdine düşmüş vaziyetler.

Yani iş ve aşlannın, ekmek teknelerinin, firmaların ve istikballerinin karşı karşıya kaldığı / kalacağı risk ve tehditlerin endişesi içindir.

★★★

Hal böyleyken, sadece gelecek seçimleri düşünen, popülist ve siğ bir Başkan olan Trump, ABD'de başta New York ve Los Angeles gibi büyük metropol ve eyaletler olmak üzere, yerel yöneticilerle, kamuoyu önünde son derecede itici ve yakışsız bir işleme ve çekmeye girmiş görünüyor.

Ne yazık ki, Türkiye'de de iktidar, kendinden olmayan Büyükşehir Belediyeleri ile böyle olağanüstü bir dönemde olmaması gereken benzer çekişme, engelleme gibi işlere, yasaklamalara vb. kalkışıyor.

Millet can derdinde, bunlar siyasi rekabet, kıskançlık ve engelleme peşindeler. Tam ibretlik bir durum maalesef.

★★★

Tabii bu zihniyet ve seviyede, ülkenin ekonomisinin kısa ve orta vadeli risklere karşı alabileceği ve/veya alması gereken, önlemler, vermesi gereken teşvik ve destekler de, dağınık, bölük-pörçük, yeterli koordinasyondan ve akılcı bir planlamadan uzak bir biçimde sürdürülmek zorunda kalıyor kaçınılmaz olarak.

Yapıcı eleştiri ve önerilere, bugüne kadar hiçbir zaman kulak vermiş olmasalar da, biz "aynı gemide" olduğumuz gerçeğinden hareketle, durumdan vazife çıkarak, riskleri ve çözüme yönelik önerilerimizi yazmaya ve söylemeye devam etmeliyiz, ediyoruz da.

★★★

Türk ekonomisi, bu salgından önce de, kırılgan bir ekonomik düzeydeydi. 437 milyar dolarlık toplam dış borcun yanı sıra, şirketler de, hane halkları da, güçleri ve kapasitelerinin üzerinde borçlanmaya gidiyorlardı.

Bunların ötelenmesi ve/veya yeni borç ve kredilerin alınması, gelecekte sorunun daha da ağırlaşmasından başka bir işe yaramayacaktır.

Gözü kara borçlanmanın, aşım ve gereksiz tüketimin, insanların da, firmaların da, gelirlerini ve karlarını açacak seviyelere gelmesi, bugün büyük bir problem. Borç-gelir ilişkisi bozulmuş durumda. Karlar ve gelirler, borçlar ve faizleri kadar artmıyor çünkü.

Ülkede, Sermaye Piyasası Kurulu, BDDK, Rekabet Kurumu gibi kuruluşların, dengeli ve planlı bir koordinasyon içinde çalışabileceği bir "düzenleme alanını" kaybetmiş görünüyoruz. Devlet Planlama Teşkilatı'nın kapatılması ve "planlama aklının" kaybedilmesi, bu duruma gelmesinin temel sebeplerinden birisidir ne yazık ki.

Türkiye'de bugün, ekonomide hangi sektörün bu salgın nedeniyle ne tür risk ve kayıplara yaşadığı veya yaşayacağına dair, bir projeksiyon yapacak, sektörler arası bir planlamayı hayata geçirecek, geleceğe yönelik bir perspektif ortaya koyabilecek ne bir kurum, ne bir kuruluş, ne bir şahıs, ne de bir program görülmüyor orta yerde.

★★★

Artık, bu tasarruf oranlarıyla gidilemeyeceği aşikar. Tüketim çılgınlığına nasıl son verilecek? Gösteriş yatırımlarından, gereksiz lüks tüketimden nasıl uzak durularak, makul ve mantıklı bir arayış ve davranış modelini kim, nasıl ve ne zaman ortaya koyacak?

Yoksa salgının hız kesmesi veya kontrol altına alınmasıyla her şey eski tas-eiski hamam olarak devam mı ettirilecek?

Bu sorulara ve muhtemel cevaplara odaklanacak bir plan-program yok. Tabi Hazine ve Maliye Bakanı'nın büyük bir özgüvenle neredeyse altı ayda bir açıkladığı ve sonu çoğunlukla hayal kırılgılığıyla biten, sayısını hatırlamakta zorlandığımız "müjde paketlerini" saymazsak.

Sonuç olarak, bir bütün olarak ekonominin sıkıntılarını, bu salgının ekonomi üzerinde yarattığı tahribatın boyutlarını, yaratabileceği hasarın tahminini ve bunlara karşı alınacak önlemlerin, sağlanacak teşviklerin, desteklerin, ortaya konulabileceği bir perspektife ihtiyaç var.

Acaba bunun gereğini kavrayabilecek bir zihniyet var mı? İşin orasından şüphe-miz var doğrusu...

Devlet aklı, rezervleri güvence ALTINA aldı

1994 yılında Arap Türk Bankası Merkez Şubesi'nde çalışıyordum. O yıl bankacılık tecrübelerimin en önemlilerinden birini yaşadım. "Eldeki kuş, daldaki kuş" atasözünü, tam anlamı ile karşılayan bir olaydı. ABD her zamanki terörist kimliği ile özellikle, 1991 yılında Sovyetler Birliği de yıkıldıktan sonra, dünya jandarmalığı rolüne her yerde hız kesmeden devam ediyor, mazlum milletlerin tepesinde terör estiriyordu. O yıllarda Kuzey Irak'ta başlayan, Irak'ın bölünmesi amaçlı gelişmeleri hatırlarsınız.

1994 yılında bir sabah bankaya geldiğimizde Amerika'nın (Tam detayları hatırlamıyorum, sanırım Birleşmiş Milletler kararı yoktu) Arap Türk Bankası'nı yaptırım uygulayacak bankalar listesine aldığını duymuştuk.

ARAP TÜRK BANKASI'NIN İŞLEVİ

Arap Türk Bankası, Kaddafi Libya'sı Merkez Bankası'na ait Arap bankaları ve Türk (o yıllarda İş Bankası, Emlak Bankası) bankaları ortaklığı ile kurulmuş yabancı banka statüsünde bir banka idi.

Bankanın gerçek özelliği, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında tüm Batı'nın, özellikle Amerika'nın bize ambargo uygularken, Kaddafi Libya'sının Türkiye'yi desteklediği koşullarda, Kaddafi'nin Türkiye ve Libya arasında ticareti desteklemek amacı ile kurduğu şirketlerden biri olmasıydı. Libya ve Türkiye arasındaki ticareti nasıl rahatlatmışa bizzat şahidim. Türkiye'nin Libya'ya ayrıcalıklı olarak birçok ürün sattığını şahidiydim. Türkiye'nin bütün bilinen büyük şirketlerinin çalışmak zorunda kaldığı bir bankaydı.

Sabah bankaya gelince duyduğumuz yaptırımları hemen müşterilere anlatmamız, Arap Türk Bankası hesaplarına asla döviz gönderilmemesi gerektiğini söylememiz istendi.

Mesleki işler yaparken, her gün yaptığınız

işlerin nasıl döndüğünü bilirsiniz, ama tam ne anlama geldiğini başınıza gelince yaşarsınız.

ABD NE TALİMAT VERDİ?

Amerika'nın yaptırım kararının ne işe yaradığını tam o zaman anladım. Bankacılar bilir, dolar işlemleri hep New York bankalarından işlem görür. Çünkü dolar Amerika'nın parasıdır. Bütün dünyadaki bankaların dolar hesapları oradadır. Tabi ki Türk bankalarının da ve Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın da dolar hesapları oradadır.

O gün Amerika'nın kendi bankalarına şöyle bir talimat verdiğini öğrendik. ARAP TÜRK BANKASI'NIN DOLAR HESAPLARINA GİRİŞ SERBEST, ÇIKIŞ YASAK.

Bu ne anlama geliyordu? Çok teknik detay ile kafa karıştırmayayım. Sonuçta Arap Türk Bankası Amerikan bankalarındaki dolar hesaplarında bulunan parayı kullanamıyordu. İran'ın, Suriye'nin yıllardan bu yana bloke edilen paraları gibi.

Korsan el koyuyordu.

İTO Meclis üyelerinden çılgın kredi önerisi!

RECEP ERÇİN

İSTANBUL Ticaret Odası (İTO) Meclis Üyeleri, Nefes Kredisi uygulaması için bir teklif sundu. Üyelerin WhatsApp gruplarında paylaştığı öneride, koronavirüs pandemisi yüzünden yaşanan krizde işletmelerin devamlılığı için İTO'nun bankalara başvurarak, beş yıllık gelir bütçesi kadar borçlanması istendi.

25 MİLYAR BÜYÜKLÜK

İTO bütçesinin 500 milyon liranın üzerinde olduğuna işaret edilen öneride, bu yolla 2.5 milyar liralık kaynak yaratılabileceği belirtildi. Daha önce yapılan Nefes Kredisi uygulamasında odaların koyduğu kaynağın on misli kadar paranın kullanılabileceğinin bankalar tarafından dile getirildiğine dikkat çeken öneride, İTO'nun borçlanarak koyduğu bu kaynak ile 25 milyar liralık kredi havuzu oluşturulabileceği öne sürüldü.

YILLIK 50 MİLYON ZARAR

Öneride İTO'nun buradaki ödeyeceği maliyet ise şöyle açıklandı: "A bankasından, bir yıl ödemesiz 48 ay eşit taksitle alınacak kredinin faizinin yüzde 11 olduğunu düşündüğümüzde tahmini yüzde 35 gibi finansman maliyeti olacaktır. Buradan alınan kredi B bankalar havuzuna faizsiz veya yüzde 8 faiz ile verildiğini, geri dönüşte de aynı alındığı gibi, bir yıl sabit 48 ay olduğunda, tahmini olarak yüzde 25 faiz geliri elde edilecektir. Nefes kredisi

kullandıran bankanın sorumluluğunda olan bir kredi olduğundan herhangi bir batık riski bulunmamaktadır. Neticede kredi alırken ödenen toplam yüzde 35. Verilecek kredi için konulacak paradan alınacak yüzde 25. İTO'nun bu yaptığı işten toplam zarar 10 yüzde puan olacaktır. Bunun da parasal karşılığı 250 milyon liraya tekabül etmektedir. Bu da beş yılda ödeneceğinden senelik edilecek zarar 50 milyon lira olacaktır."

KREDİYE İTO DA ONAY VERMELİ

Öneriyi sunan İTO Meclis üyeleri, katılmı bankaları eliyle 25 milyarlık kaynağın yaratılabileceğini, kredi dağıtımının ise, zaten yeterince risk alan kamu bankalarına ek yük getirmemek için, özel bankaları aracılığıyla yapılmasının doğru olacağını bildirdiler. Öneriyi sunan üyeler kredinin kullandırılma şekli açısından da şu görüşü dile getirdiler: "Kredi tahsil riski bankalarda olduğundan, bankalara en baştan şu konularda rezerv konmalıdır; kredi mutlak İTO üyelerine verilmelidir ve kredi nin alt ve üst limiti belli olmalı, bu iki limit ortalaması yüzde 5 sapma ile mutlaka tutmalıdır. Örneğin; alt limit 50 bin TL, üst limit 400 bin TL, ortalama 225 bin TL. Bankalar müracaatları alıp, olur verdiği firmalar için önceden mutlaka olur yazısı ile İTO'ya müracaat etmeli, İTO onay veriyorsa banka krediyi vermelidir."

HANGİ FİRMALARA VERİLMELİ?

Çılgın Nefes Kredisi'ni hangi firmaların kul-

O PARA SİZİN DEĞİLDİR

Ben o günden sonra anladım ki, Amerika'da kimin parası varsa, aslında o para ona ait değil. Doğal olarak insanın aklına Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın rezerv mevcudu geliyor. Evet, Merkez Bankamız da doğal olarak dolarlarını, yani rezervlerini o bankalardaki hesaplarında tutuyordu.

Amerika bir gün bize kızarsa, yaptırım uygulamak aklına gelirse ilk yapacağı Merkez Bankası rezervine rahatlıkla el koymak olacaktı.

BÜYÜK DEVLET AKLI burada devreye girdi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın döviz rezervleri gerçekten çok kalmadı. Eridi bitti.

TV'de de, burada da sıklıkla anlatıyorum. Merkez Bankamız, 2017 yılından bu yana dünyanın en büyük altın alıcılarından biri. 2019 yılında dünya birincisi. MAALESEF DOLARI KALMADI.

Swap görüşmeleri yapıyoruz, elin bankası-

Zor zamanlarda devlet aklı işliyor. 94 yılında Türk Arap Bankası'nın maruz kaldığı yaptırım, TCMB'nin son üç yıldır izlediği rezerv politikasına ışık tutuyor. ABD yaptırımı karşı Merkez'in rezervlerini altınla güvence altına alındı

na TL verip, ondan dolar alacağız. Buna burun kıvrırların anlamadıkları konu bu. TL'yi istediğimiz gibi basıp veriyor. DOLARI VEREN DÜŞÜNSÜN.

Yukarıda TCMB 10 Nisan 2020 tarihi itibarıyla bilançosundaki altın ve brüt döviz rezervleri görünmektedir. Bir yıl içinde Merkez Bankamızın altın rezervleri 20 milyar 854 milyon dolardan, 32 milyar 872 milyon dolara çıkmış. Ayrıca biline, bu altınlar artık ABD kasalarında değil.

Bir de Türkiye elinde bulunan ABD tahvillerinin de çok önemli kısmını zaman içinde elinden çıkardı.

Yukarıda anlattıklarım ile bu gelişmeleri karşılaştırmak bakın ortaya ne çıkıyor.

Bu devlet akıldır. Zor zamanlarda ortaya çıkar.

Yüzyıllardan bu yana imparatorluklar geçmiş olan bir milletiz. Ergenekon'dan çıkarken demir dağları eritmiştik.

Türkiye Cumhuriyeti ile dalga geçip, "biz bir şeyden anlamayız" diyenlere gitsin.

Bankacılar ne diyor?

ÇILGIN kredi projesine ilişkin değerlendirilmede bulunan eski bir bankacı, şunları söyledi: "Başta Halkbank olmak üzere kamu bankalarının manevra alanı olmadığı bilindiği için anladığımız kadarıyla bu talebin özel bankalardan alınabileceği öngörülmüyor. Özel bankalar normal koşullarda böyle bir kredi riskini 'yapılandırılmış' yani üye aidatı tahsilatlarıyla geri ödeneceği için olumlu bakabilirlerdi. Hatta tek özel banka değil de iki veya üç özel banka bu riski paylaşabilirdi. Ama içinde bulunduğumuz belirsizlik koşullarının ne kadar süreceği bilinmiyor. Büyük ölçekli özel bankalar mevcut kredi ve diğer aktiflerinin ne kadarnın sorunlu duruma geleceğini kestiremeyecekleri için buna katılmayabilirler. Çünkü tutar da büyük. Nitekim BDDK, bu veya benzer durumların aşılması için bankaların kredi performans kriterleri ile sıkıştırmaya hazırlanıyor. Bakalım nasıl sonuçlanacak?"

Büyükkelçi: Çin'i ana pazar olarak görün

EKONOMİ SERVİSİ

TÜRKİYE İhracatçılar Meclisi (TİM) "Export Talks" başlığı altında ihracatçıları koronavirüs sonrasında hazırlamak için telekonferans sohbetlerine başladı. İlk program Türkiye Cumhuriyeti Pekin Büyükelçisi Abdulkadir Emin Önen'in katılımıyla yapıldı. TİM Başkanı İsmail Gülle ve Büyükelçi Önen, gazeteci Hakan Çelik'in yönetiminde ihracatçılardan gelen soruları cevaplandı. Sohbet, "Çin'i alternatif değil ana pazar olarak görmeliyiz. Sayın Cumhurbaşkanımızın da, Ticaret Bakanımızın da buraya ilgililer çok müspet. Buraya geldiğinizde rakip analizi yapmanız, sabırlı davranmanız gerekiyor" diyen Büyükelçi Önen, "Fortune 500'deki şirket-

lerin yarısını Çinli şirketler oluşturuyor. Diğer yarısının da burada temsilcileri var" bilgisini verdi.

KENDİ KAYNAKLARIMIZLA TANIYALIM

İki ülkenin de birbirini başkaca ülkelerin kaynaklarında değil de kendi kaynaklarından öğrenmeleri için üniversitelerin önemine işaret eden Büyükelçi Önen, "Çin'i kendi kaynaklarımızla öğrenmeliyiz. İki ülke de birbirini kendi kaynaklarıyla tanımalı. Koronavirüs nedeniyle Çin'e bedel ödemek istiyorlar ama Çin'in dünya ekonomisindeki ağırlığını dikkate alarak bunu yapmazlarsa kendileri de ağır bedeller öderler. Çünkü dünya birbirine çok entegre" diye konuştu.

ÇİN'DE SABIRLI OLAN KAZANIR

Pandemi ile mücadele-

leyle geçen 3.5 aylık süreç sonunca Çin'in yüzde 80'inin açıldığını ifade eden Büyükelçi Önen, şunları söyledi: "Burada her eyaletin ayrı bir özelliği var. Çin'e sadece tek bir yapı olarak da bakmasınlar. İhracatçılar hangi eyalet ve sektöre karar vermeli. Buraya gelinler, acele etmesinler, ilk fuarda olmadı diye çıkmassınlar. Yıllar önce bir firmamız vardı. Beş defa fuara katıldı. Beşinci senede çok büyük bir Çinli firma gelip kartını bırakıp sipariş verdi ve dedi ki; seni beş yıldır takip ediyordum, istikrarlısınız. Şimdi o firma Çin'den önemli sipariş alıyor."

KAMULAŞTIRMALAR GELEBİLİR

Ekonomide kamunun artacağı bir dönem beklediğini ifade eden Büyükelçi Önen, "Ülkeler bu dönemlerde liberal uygulamalar yerine kamunun ağırlığının artacağı ve korumacılığın kapsamının genişleyeceği bir dönem olabilir. Büyük şirketleri ayakta tutmak için kamulaştırma gündeme gelebilir. Çin'de de mesela eyaletlerin şirketleri satın alması gündeme gelebilir" dedi.

Kıyaslama faturaları ikiye katladı

ELEKTRİK, su ve doğalgaz faturaları diğer aylara göre iki katına çıktı. Kıyaslama usulüyle hesaplanan faturalara tepki gösteren vatandaşlar, seslerini sosyal medya üzerinden duyurmaya çalışıyor. Uzmanlar, belediye kararıyla faturasını ödeyemeyenlerde kesinti yapılmayacağını hatırlatıyor, ancak üç ay süreli bu kararın ardından biriken faturaların nasıl ödeneceği belli değil. Talep, pandemi sürecinde tüm faturaların devlet tarafından karşılanması.

Geçen günlerde Meclis'ten geçen torba yasa ile salgının yayılmasını önlemek için şehir içi dağıtım şirketi personelinin aylık düzenli fatura okumasının yerine, son iki yıllık ortalama tüketim değerlerinin alınmasına karar verilmişti. Enerji Piyasaları Denetleme Kurumunun (EPDK) kararına göre karantinaya alınan bölgelerde, idari kararlar sebebiyle sayaç abonesinin durdurulduğu bölgelerde, sosyal mesafenin korunmasının mümkün olmadığı bölgelerde uygulanıyor.

'VERGİ OLMAZSA YÜZDE 50 DÜŞER'

Tüketici Dernekleri Federasyonu (TÜDEF) Genel Başkanı Aziz Koçal, üç ay sonra ödeme yapamayanların sayaçlarının mühürleneceğine dikkat çekerek, tüketicinin

Kıyaslama yöntemi, 2019 ve 2018 yıllarındaki aynı ayların kullanım bedellerinin hesaplanmasının faturaya yansması olarak açıklanıyor.

TRT Payı	0.31	Günlük Ort. Tüketim	1.00
Bel. Tük. Ver.	0.61	Akım Trafö Oranı	1.00
(+/-) Tutar	1.61	Son Okuma	03.01.2009
K.D.V.	1.61	Okuma Saati	04.02.2009
Tesvik İndirimi	7.41	Tebliğ Tarihi	04.03.2009
Kira Bakım		Etko	04.02.2009
Güc. Bedeli		Sonrakı Okuma Dön.	demire
FATURA TUTARI		Yıvartama	
ÖDENE TARİHİ	04.03.2009		48.50
Eski Borç Geçikme Zammı Hariç			13.03.2009

talebini şöyle dile getirdi:

“Faturaların virüs ile mücadele bitene kadar ki süreçte devlet ve dağıtım şirketleri ile operatörler tarafından ödenmesi bekleniyor. Faturaların belli bir kısmı vergilerden ve faturalara yansıtılması tartışma konusu olan kalemelerden oluşmaktadır, vergileri ve diğer yansıyan kalemleri kaldırdığınızda fatura yüzde ellinin altına düşecektir, onu dağıtım şirketleri ve devlet karşılayabilir. Bu sosyal devlet ilkesi gereğidir.”

'KENDİLERİNE GÖRE FİYAT BELİRLİYORLAR'

EPDK'nın kararını değerlendiren Koçal, şöyle sürdürdü: “EPDK'nın aldığı karar ile kıyaslama yolu ile düzenlenen faturaların hesaplanmasının, her konuta veya her aboneye

göre yapılmadığı anlaşılmaktadır. Dağıtım şirketleri kendilerine göre belirledikleri bir oranda faturaları yükselterek gönderiyorlar, bu açıklamasıyla EPDK, dağıtım şirketlerini korumuş, tüketiciyi her zaman olduğu gibi kendi kaderine terk etmiştir.”

Koçal, yüksek gelen faturalar için ilgili kuruma, EPDK'ya da şikayette bulunulması gerektiğini, olumlu cevaplar gelmez ise tüketici hakem heyetlerine de başvurulabileceğini söyledi.

OKUNMAYAN SAYAÇTAN OKUMA PARASI

Koçal, şu dönem sayaç okuması yapılmısa da faturalara bu bedelin yansıldığını belirtti: “Faturaların devlet tarafından ödenmesi sürecinde, dağıtım şirketleri sürece dahil edil-

Kıyaslama yolu ile düzenlenen faturalar vatandaş isyan ettirdi. Vatandaş, dağıtım şirketlerinin insafına bırakıldı. Bu yöntemle her konuta veya her aboneye göre hesaplamalar yapılıyor. Faturaların ötelenmesi de sayaçların mühürlenmesine engel olamayacak

melidir. Sayaç okuma ücretine kadar tüketici den alan dağıtım şirketleri bu süreçte ellerini taşın altına koymalıdır.”

'Hani indirim yapacaklardı'

SOSYAL medyadan tepki gösteren bir vatandaş, “Doğalgazı kısıp açmama rağmen 477 lira geldi. Bir önceki ay daha çok yakmıştım 300 lira gelmişti” dedi. Bir diğeri, “Bari bugünlerde fırsatçılık yapmayın” derken, bir başkası, “Hani indirim yapacaklardı” diye sordu.

ZMO: Et ithalatı artık gıda güvenliği sorunudur

AYDINLIK/ANKARA

ZİRAAT Mühendisleri Odası (ZMO) canlı hayvan ve kırmızı et ithalatına son verilmesini, hayvancılığın desteklenmesini istedi.

ZMO Yönetim Kurulu Başkanı Baki Remzi Suıçmez, ülkemizde hayvancılıkta yaşanan sorunlar artarak devam ederken, Covid-19 salgını nedeniyle gerek bitkisel ürünlerde gerekse hayvancılıkta dışalım olanaklarının sınırlandığını, paramız olsa dahi dışarıdan hemen ürün alamayacağımızı hatırlattı. Suıçmez canlı hayvan ve et dışalımının, fiyat istikrarını sağlamadığı gibi ülke hayvancılığını her geçen gün daha kötü bir noktaya götürdüğünü söyledi.

TEMEL SORUN GİRDİ MALİYETLERİ

Baki Remzi Suıçmez, hayvan yetiştiriciliğinde diğer temel sorunları şöyle özetledi: "Hayvancılıkta en temel sorun yem girdi maliyetlerinin çok yüksek olmasıdır. Bunun birinci nedeni yem hammaddelerinin yüzde 70'in dışalım yolu ile karşılanmasıdır. İkinci neden ise yem hammadde ve yem bitkileri üretim planlamasının ve destekleme miktarının yetersiz kalmasıdır. Bununla birlikte tarımsal desteklemelerin yıllardır 5488 sayılı Tarım Kanunu'nda belirtilen GSMH'nin yüzde 1'inin çok altında olması nedeniyle, hayvancılık ülkemizde her geçen gün daha geriye gitmektedir."

HAYVANCILIK YAPMAK CAZİP KILINMALI

Suıçmez yapılması gerekenleri de şöyle sıraladı: ■ Üretim maliyeti düşürülerek hayvancılık yapma yetiştiricilere yeniden cazip kılınmalı, yetiştiricilerin zarar etmeyeceği ve kâr marjının yüksek olacağı bir üretim ve pazarlama sistemi kurulmalı, kurulan bu sistem aynı zamanda tüketicinin de yeterli ete uygun fiyatla ulaşabileceği yapısal özellikler taşımalıdır.

'Fiyatları yükselten ortaya çıkarılsın'

AYDINLIK / ANKARA

TÜRKİYE Perakendeciler Federasyonu (TPF) Koronavirüs pandemisi sürecinde sebze meyve, gıda ve temizlik maddelerinin fiyatlarındaki artışın sorumlusu kim ise ortaya çıkarılması çağrısında bulundu.

Bu dönemde halkı mağdur etmeyecek bir fiyat politikası uygulamaya çalıştıklarını belirten TPF Başkanı Ömer Düzgün, üretici ve aracı firmaların uyguladıkları zamların sorumlusu olarak görüldüklerini söyledi. Düzgün, bu durumun incelenmesi için yetkililerden araştırma talep etti.

Ömer Düzgün, tedarik zincirinin ilk halkası olan üreticilerin, hallerin ve lojistik firmalarının fiyat artışına gittiklerini, tedarik zincirinin tüm aşamalarında gerçekleştirilecek denetimlerle bunun saptanabileceğini belirtti.

PROF. DR. SARP ÜNER RAMAZAN AYINA DİKKAT ÇEKTİ:

Özel tedbirler alınmalı

GÖKHAN BÜYÜK

RAMAZAN ayının ilk orucu bu cuma tutulacak. Normal şartlarda sosyalleşmenin arttığı Ramazan ayı bu yıl koronavirüs nedeniyle diğer yıllara göre farklı bir şekilde geçecek. Aydınlik'a konuşan Halk Sağlığı Uzmanı Prof. Dr. Sarp Üner, vatandaşların bu ay içerisinde kişisel hijyen ve izolasyon kurallarına uymakta daha hassas olmaları gerektiğini belirtti. Hükümeti ve belediyeleri tedbirlerin sıklaştırılması konusunda da uyararak Üner, Ramazan ayının salgının şartlarına göre geçirmeleri konusunda din görevlilerinin halkı bilinçlendirmek açısından daha aktif olmaları gerektiğini belirtti.

Koronavirüs salgınıyla yurt genelinde mücadele aralıksız devam ediyor. Bu kapsamda sosyal mesafe, kişisel temizlik, insanların bulunduğu toplu alanlarda bulunmamak gibi önlemler salgının önüne geçebilmek için büyük önem taşıyor. Vatandaşlarımızın toplu halde bulunup sohbet ettikleri, toplu iftar yaptıkları, ibadet ettikleri ramazan ayı 24 Nisan yani bu cuma başlıyor.

TOPLU YAPILACAK EYLEMLER RİSK

Aydınlik'a konuşan Halk Sağlığı Uzmanları Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Sarp Üner ramazan ayı içerisinde uyulması gereken kuralları hatırlattı. Bu ramazan ayının diğerlerinden çok farklı geçmesi gerektiğini söyleyen Üner, insanların toplu halde yapacakları her türlü eylemin risk oluşturacağını belirtti. Üner hükümete, din görevlilerine ve belediyelere halkı bilinçlendirmek ve yaptırımları sıklaştırarak kurallara uyulmasını sağlamak, halkın ihtiyaçlarını gidermek hususunda büyük işler düştüğünü ifade etti. Tedbirlerini daha da sıklaştırılması ve virüs yayılma ihtimalinin önüne geçilmesi gerektiğini hatırlattı.

Kişisel temizliğe dikkat çeken Üner şöyle konuştu:

“Bakanlığın salgının en başında yayınladığı ama şu anda çok fazla göz ardı edilen bazı kurallar vardı. Bunlar; ellerinizi sık sık sabunla yıkayın, sosyal mesafe, öksürürken bir kâğıt kullanmak ya da dirsek içini kullanmak, bulunduğumuz ortamı sık sık havalandırmak, kişisel eşyaları kimseyle paylaşmamak, bol su

tüketmek, düzenli beslenmek, uyku düzenine özen göstermek, elleri gözlere ve ağıza götürmemek gibi tedbirler. Bu tedbirleri unutmayıp devam ettirmek gerekiyor ve bunlardan kaçınmamak lazım. Ramazan öncesinde uyulan bireysel kuralların hepsine ramazan ayı içerisinde de uyulması çok önemli. Bol su tüketmek, düzenli beslenmek, uyku düzenine dikkat etmek ramazanda da normal zamanda da çok dikkat edilmesi gereken bir kural. Dolayısıyla iftar-sahur gibi besin tüketim biçimlerini buna göre ayarlamak gerekir. Toplu olarak namaz kılmak, bir araya gelerek sahur ve iftar yapmak gibi davranışlara koronavirüs salgınının olduğu bu aylarda kesinlikle girilmemelidir.”

PAZAR VE MARKETLER

Pazar ve marketlerde virüsün yayılması engellemek için hala istenilen seviyede olmadığımızı da belirten Üner belediyeler ve hükümetin bu konuda önlemler alması gerektiğini şu sözlerle ifade etti: “Ramazan ayında vatandaşlarımızın tüketim biçimleri de değişiyor. İnsanların alışveriş yoğunluğu artmaktadır. Bu nedenle ramazan ayı içerisinde şu ana kadar pazarlarda ve marketlerde bir türlü başaramadığımız sosyal mesafe ihallerini önleyecek sıkı bir uyarı ve takip sisteminin hem belediyeler, hem de hükümet tarafından yerine getirilmesi gerekiyor. Gıda anlamında tüketim artacak ve dolayısıyla market ve

pazar yerlerinde insanlar daha fazla alışveriş yapmak isteyecekler. Bu nedenle bu gibi yerlerde çok sıkı tedbirlerin artırılması gerekiyor.”

'İFTAR ÇADIRI OLMAZ'

Ramazan ayı özelinde din adamlarının öğreticilik açısından daha aktif rol oynamaları gerektiğini belirten Üner, şöyle sürdürdü: “Hükümetin kendi koyduğu kurallara sıkı sıkıya uyması ve takip etmesi çok önemli. İftar çadırı ve toplu iftar yapma gibi düşüncelerin zaten kesinlikle hiç akla getirilmemesi gerekiyor. Koronavirüse karşı girdiğimiz bu savaştan en kısa zamanda zafer almamız için kuralların hepsine daha sıkı sıkıya uymak şarttır. Şu anda camiler ibadet için kapalı. Bunun mutlaka ramazan ayında da devam ettirilmesi şart. Din adamlarının da bu uygulamaların sürekliliği konusundaki katkılarına devam etmesi lazım. Din adamlarının bu konuda biraz daha seslerini çıkarmaları gerekmektedir. Yani ramazan ayı için halkı bilinçlendirici açıklamalarda bulunarak ramazan ayının salgının şartlarına göre geçirilmesi konusunda vatandaşlara katkıda bulunmaları gerekiyor.”

iftar sofrası yerine yardım paketleri

AYDINLIK/ ANKARA

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş, Ramazan çalışmaları kapsamında 35 ülkedeki ihtiyaç sahiplerine yardım ulaştıracaklarını söyledi. Prof. Dr. Erbaş, "İftar sofraları kurmak yerine iftar paketleri, gıda paketleri, alışveriş yardım kartları, bayramlık kıyafet dağıtarak ihtiyaç sahibi vatandaşlarımızı yalnız bırakmayacağız" dedi.

Prof. Dr. Ali Erbaş, "2020 Yılı Ramazan Ayı" tanıtım toplantısında yaptığı konuşmada, 23 Nisan perşembe akşamı kılınacak teravih namazının ardından

cuma günü tutulacak ilk oruçla Ramazan ayının başlayacağını belirtti. Erbaş, bu yılki ana temanın "Ramazan ve Sorumluluk Bilinci" olarak belirlendiğini hatırlattı.

Erbaş, Ramazan büyük oranda evlerde geçirileceği için din hizmetlerini de buna göre planladıklarını belirtti. Prof. Dr. Erbaş, Ramazanda, camilerde teravih namazı kılınıp kılınmayacağına yönelik soruya da şu yanıtı verdi: "Teravih namazlarını bu Ramazanda maalesef camilerde kılamayacağız. Evlerinde herkes ailesi, eşi, çocuklarıyla teravih namazlarını kılabilir. Çünkü teravih namazı ferdi olarak da kılınabilen bir namazdır."

Market fiyat farkı 6,4 kata çıktı

AYDINLIK / ANKARA

TÜRKİYE Ziraat Odaları Birliği Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, geçen ay sonuna kıyasla üretici ve market fiyat farkının 6,4 kata kadar ulaştığını açıkladı.

Koronavirüse karşı mücadelede milletimizin sağlığı beslenmesinin ilacı kadar önemli olduğunu belirten Bayraktar, çiftçilerimizin kıymetini bilmemiz gerektiğini vurguladı. Bayraktar, “Gıda arzında sıkıntı yaşamamamız için çiftçilerimizi desteklemek, üretime devam etmelerini sağlamak zorundayız” dedi.

SEYYAR PAZARCI

Koronavirüsle mücadele edilen bu dö-

nemde, gıda güvenliğinin, tarımsal üretimin öneminin daha iyi anlaşıldığını ifade eden Bayraktar, fedakar Türk çiftçisinin tüm zorluklara rağmen üretime devam ettiğini vurgulayarak şunları söyledi:

“Ramazan ayı içerisinde sokağa çıkma yasağı uygulanması durumunda, vatandaşlarımızın taze meyve sebze ihtiyaçları ekme dağıtımında olduğu gibi evlerine kadar ulaştırılmalı, iftarı bekleyen tüketicilerimizin taze gıdaya erişimi sağlanmalıdır.

Belediyeler ve belediyeler tarafından belirlenen pazarcı esnafının, semtlerde seyyar olarak satış yapması sağlanabilir.”

İSTANBUL AİLE HEKİMLİĞİ DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ DR. ÖZBAKİŞ

'Aile sağlığı merkezine şehit doktorun adı verilsin'

Önce anne babası ardından kendisi koronaya yakalandı. 20 gün yoğun bakımda verdiği mücadeleyi kaybeden aile hekimi Dr. Yavuz Kalaycı için meslektaşları 'Çalıştığı aile sağlığı merkezine Yavuz Kalaycı adı verilsin' talebinde bulundu

EYÜP SULTAN Nişanca Aile Sağlığı Merkezi'nde aile hekimi olarak görev yapan Dr. Yavuz Kalaycı, Covid-19 tedavisi gördüğü hastanede hayatını kaybetti. İki çocuk babası Kalaycı, bir aydır tedavi görüyordu. İstanbul Aile Hekimliği Derneği Genel Sekreteri Dr. Serkan Özbakış, Dr. Kalaycı'nın şehit olmasını talep edeceklerini belirterek "Çalıştığı aile sağlığı merkezine Yavuz Kalaycı adı verilmeli" dedi.

Dr. Yavuz Kalaycı, bir aydır tedavi görüyordu. Anne ve babası da Covid-19'a yakalanmıştı. Kalaycı'nın anne ve babası 15 gün önce hayatını kaybetti. Kalaycı, anne ve babasını kaybettiğinden habersiz 20 gündür yoğun bakımdaydı. Biri 6 diğeri 10 yaşında iki çocuk babası Kalaycı, önceki gün Covid-19'a karşı verdiği mücadeleyi kaybetti. İstanbul Aile Hekimliği Derneği Genel Sekreteri Dr. Serkan Özbakış, tanıdığı meslektaşıyla ilgili "56 yaşındaydı dünyalar güzeli iki çocuğu vardı. Şehitlik verilmesini istiyoruz. Hiç değilse arkasında kalanlar maddi sıkıntılar yaşamamalı" dedi.

ASM'LERDE ANMA

Aile hekimleri yarın 12.30'da çalıştıkları Aile Sağlığı Merkezleri'nde Dr. Yavuz Kalaycı'yı anacaklar. Özbakış, "Biz çalıştığı Nişanca Aile Sağlığı Merkezi'nde

Yavuz Kalaycı

olacak taleplerimizi dile getireceğiz. Şehit kabul edilmesini ve çalıştığı aile sağlığı merkezine adının verilmesini istiyoruz. Diğer aile hekimlerine de anma için çağrıda bulunduk" dedi.

45 GÜNDE BEŞ MASKE

Özbakış, aile hekimlerinin salgında risk altında çalıştığını ve koruyucu ekipman sorununun devam ettiğini söyledi. "Benim 20 pozitif hastam var. 5 birim birlikte çalışıyoruz. Toplam 130 kovid hastasını takip ediyoruz. Bu hafta pozitif olanlardan birini geçen hafta muayene ettim. Şu anda iki aile hekimi yoğun bakımda, yedi aile hekimi hastanede serviste tedavi görüyor. 76 aile hekimi de pozitif, takip altında. Her an yenileri ekleniyor. Hekimler hastayla temas ederken maske kullanmak zorunda. Son bir buçuk ayda aile hekimlerine kişi başı beş N95 maske, 40 kadar da cerrahi maske gönderildi. N95 maske dört saat kullanılabiliyor. Düzgün kullanırsanız bir güne çıkar. Ertesi gün yenisini kullanmak durumundasınız."

Salgın yönetiminde birinci basamak sağlık hizmetlerinin öneminin yeni yeni anlaşıldığını belirten Dr. Özbakış, "Aile sağlığı merkezleri, salgında daha aktif kullanılabilir. Son bir haftadır birinci basamak vurgusu yapılıyor. Bilgileri hastadan alıyoruz. Bazen temashılar üzerinden pozitif vakayı yakaladığımız oluyor. Sağ-

lık Müdürlüğü bu verileri bize yönlendirmeli" dedi.

İKİ KARDEŞ DOKTOR HAYATINI KAYBETTİ

İzmir'de de her ikisi aile hekimi olan Muharem İdiz ve Nuri İdiz kardeşler koronavirus yüzünden hayatını kaybetti. Dr. Nuri İdiz, yüksek ateş ve nefes darlığı şikayetiyle 26 Mart'ta hastaneye kaldırıldı. Koronavirus testinin pozitif çıktığı 1 Nisan'da kendisi gibi aile hekimi olan ve bir süredir koronavirus tedavisi gören ağabeyi Muharem İdiz'i kaybetti. 6 Nisan'da yoğun bakıma alınan Dr. Nuri Deniz de dün vefat etti. Böbrek yetmezliği ve tansiyon hastası olduğu belirtilen Dr. Nuri İdiz'in, solunum yetmezliği sonrasında kurtarılamadığı belirtildi.

Dr. Çitoğlu'nu kaybettiik 'Göreve hazırım' demişti

Muğla'nın Bodrum ilçesine bağlı Yalıkavak Mahallesi'nde yaşayan ve Tıpta Uzmanlık Sınavı Eğitim Merkezi (TUSEM) kurucularından ayrıca Yalıkavak Deniz Arama

Kurtarma Derneği Başkanı 67 yaşındaki Operatör Doktor Ahmet Cevdet Çitoğlu tedavi gördüğü Bursa'da Covid-19 nedeniyle yaşamını yitirdi. Göz doktoru olan Çitoğlu, 28 Mart'ta Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'ne attığı mesajla salgında gönüllü olarak görev almak istediğini ifade etmişti. "Pandemi nedeniyle ihtiyaç halinde bir hekim ve gönüllü olarak verilecek hizmete göreve gitmek istiyorum. Şu anda herhangi bir kuruma bağlı olarak çalışmıyorum. Ülkemizin içinden geçtiği bu zor günlerde mesleğimizin sorumluluğu ve Hippokrat yeminimize bağlılığımız nedeniyle, böyle bir görevlendirme olduğunda 7/24 hizmette bulunmayı gönüllü olarak istiyorum."

İzmir'deki filyasyon ekibi 'dedektif' gibi çalışıyor

İZMİR'de yeni tip koronavirus (Covid-19) salgınıyla mücadelede virüs taşıyanların temas ettiği kişileri belirleme ve test için bu kişilerden numune alma görevi yapan 422 kişilik filyasyon ekibi, adeta "dedektif titizliğiyle" çalışıyor.

Sağlık Bakanlığınca filyasyon ekibinde görevlendirilenler, Covid-19 testi pozitif çıkan hastanın verdiği bilgilerden yola çıkarak temas ettiği kişilerle ilk başta telefonla irtibat kuruyor. Koruyucu tulum, maske ve eldivenleri giyen ekip, belirlenen adreslere giderek, test uygulayacak kişilerden numune alıyor. Ekipler, aldıkları numuneleri, referans laboratuvarlarına teslim ediyor. Filyasyon ekibinin alanda yaptığı çalışma sonuçları, halk sağlığı uzmanlarından oluşan kurul tarafından değerlendiriliyor. Gerek duyulması halinde ekipler, yeniden adreslere yönlendiriliyor. Ekipte, aralarında dış hekimleri gibi

farklı branşlarda uzmanlıkları olan sağlık personeli yer alıyor.

İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar Birim Sorumlusu Dr. Metin Kızılelma, Covid-19 salgınında filyasyon ekiplerinin çok önemli olduğunu dile getirdi. Evinde karantina altına alınanların sağlık durumlarını, aile hekimlerinin yanı sıra filyasyon ekiblerinin de takip ettiğini belirten Kızılelma, "Bu salgından etkilenen kişi sayısını en aza indirmek için bu ekibe çok büyük görevler düşüyor. İzmir genelinde hastanelerde 24 saat çalışan ekibin yanında bizim sahaya çıkan 422 kişilik bir filyasyon ordumuz var. Arkadaşlarımız mesai saati gözetmeksizin çalışmalarına devam ediyor" dedi.

Filyasyon ekibinin yeni vakaların belirlenmesi konusunda çok dikkatli olduğunu dile getiren Kızılelma, şunları kaydetti: "Sağlık çalışanlarına filyasyonun püf noktaları konusunda, temashaların tam belirlenmesi için eğitim

veriyoruz. Ardından sahaya çıkıyorlar. Vakalarla irtibat kuruyorlar. Vakanın diğer kişilerle temaslarının niteliğini belirliyorlar. Eğer yakın temasları oluyorsa bunu inceliyorlar. O açıdan işlerini büyük bir hassasiyetle yapmaları lazım. Vatandaşlarımız evlerine gittiklerimiz zaman yaptığımız çalışmadan çok mutlu oluyor. Onlara koronavirus konusunda her şeyi anlatıyoruz."

'KENDİMİ NEFER GİBİ HİSSEDİYORUM'

Filyasyon ekibinde yer alan dış doktoru Büşra Ulusoy, eşinin de dış hekimi olduğunu, mesai saatlerinden sonra eşiyile kendisini evlerinde izole ettiklerini dile getirdi. Giydikleri koruyucu ekipmanları sayesinde çalışırken kendisini güvende hissettiğini anlatan Ulusoy, şunları söyledi:

"Bu (koronavirüsle mücadele), resmen bir savaş gibi. Virüsle olan bir savaşta kendimi bir nefer gibi hissediyorum. Gururluyum ve mutluyum. Ölüm sayılarının azaltılmasında bu zincirin küçük bir halkası olabilirsek ne mutlu bize. Bazen vatandaşlar çekinerek yaklaşıyor. Konuşarak onları rahatlatıyoruz. Onlara evde kalmaları gerektiğini, nasıl maske kullanmaları gerektiğini de anlatıyoruz."

Ekipte görev yapan dış doktoru Yusuf Emre Yazıcı ise Covid-19 vakalarının belirlenmesinde erken tanının çok önemli olduğunu belirtti.

edildi. Yunus Emre Devlet Hastanesi Başhekimi Mustafa Karagülle, doktorlar ve hemşireler, Çelen'i alkışlar eşliğinde uğurladı.

Çelen, hastanedeki tetkikleri sırasında öğrendiği Covid-19 ve lösemi hasta-

lıklarının tedavisinde kendisine destekçi olan başhekim Karagülle ve sağlık çalışanlarına teşekkür etti.

Tüm sağlık çalışanlarının, tedavisi boyunca kendisine moral verdiğini anlatan Çelen, "Hastanede evimdeymişim gibi hissettirdiler. Bana çok iyi baktılar" dedi.

Çelen, koronavirusu yemmede en önemli şeyin moral olduğuna dikkati çekerek "Hastalıkla mücadelede moralin yüksek tutulması gerekiyor.

Moralimi yüksek tuttuğum süreç lösemimin de üstesinden geleceğim. Covid-19'u yendim. Şimdi sırada lösemiye yenmek var. İnşallah lösemimin de üstesinden geleceğim. Onu da atlatıp kurtulacağım" diye konuştu.

doğu.perincek@vatanpartisi.org.tr

ORTALIKTA dolaşan bazı rivayetler var. Hürafe de diyebilirsiniz, "Dünya vahşi kapitalizme gidiyor" imiş. Kimisi de pek kesin konuşmasa bile böyle bir olasılıktan söz ediyor.

VAHŞİ KAPİTALİZM BİLGİSİZLİĞİ

Önce kavramı kavramak gerekiyor. "Vahşi Kapitalizm", kapitalizmin vahşi olanı değildir. Burada "vahşi" niteliği, sömütüdeki ağırlığı ve şiddeti tanımlamıyor. Öyle olsaydı, emperyalizm en vahşi kapitalizm olarak bu tanımı herhangi bir kapitalizme bırakmazdı.

Vahşi Kapitalizm, tarihsel bir dönemi tanımlamaktadır, kapitalizmin serbest rekabet çağını tanımlayan bir terimdir.

Serbest rekabet, en sonunda işgücünün maliyetini düşürmek için rekabettir. Bunun yolu da ücretleri düşürmektir ya da teknolojiyi geliştirmektir. Her iki seçenek de işgücünün maliyetini düşürür. Biri işçiyi daha düşük ücretle çalıştırarak, diğeri ise işgücünün verimliliğini yükselterek.

Serbest rekabet, kapitalizmin ilerici çağının ilişkisidir. O sayede kaynaklar verimliliğe göre dağılır. Yeni teknolojiler bu ortamda keşfedilir. Kapitalizmin devrimci olduğu çağdan söz ediyoruz.

O çağın romanlarını hatırlayalım. Charles Dickens'in *Antikacı Dükkânı* romanını dayım **Orhan Olcaytu** hediye etmişti. Orta okuldaydım. 600 sayfaydı. Başladığım işi bitirmeden rahat edemem, bitirene kadar ben de romandaki çocuk işçiler gibi eziyet çektim. İngiltere'nin o serbest rekabet ya da Vahşi Kapitalizm döneminde çocuk işçilerin ve genel olarak emekçilerin sırtındaki ağır sömütü koşullarını zevk alarak okuyamazdım elbette.

Ya da Emile Zola'nın *Germinal*'i. Gerçi 1860 yılının romanıdır ancak madenlerdeki Vahşi Kapitalizmin olağanüstü sanatsal anlatımıdır.

DÖNÜŞ YOLLARI KAPALI

İnsanlığın önünde Vahşi Kapitalizm yok. Emperyalizm çağından, hele günümüzün Mafyalılaşan Emperyalizmden rekabet kapitalizmine dönüş yolu bütünüyle kapalıdır. "Vahşet" artabilir mi ayrı soru, ancak Vahşi Kapitalizm, kapitalizmin vahşetinin artması anlamına gelmiyor. Tekellerin kalkması, serbest rekabetin geri gelmesi olasılığı varsa, o zaman Vahşi Kapitalizme gidişten söz edilebilirdi. Böyle bir olasılık yok.

BEĞEN BEĞEN AL

Peki bu "Vahşi Kapitalizm geliyor" gevezeliğinin sebebi nedir?

Kavramı bilmeyenler için söylenecek bir şey yok. İnsanlığın sorunu, onların kavramları öğrenmesi değildir. Ancak kapitalizmin itibarlı teorisyenlerinin bu tür lafları etmesinin bir anlamı var. İnsanlık emperyalist mafya sisteminin çıkmazında büyük bir arayışa girmiştir ve önümüzde kamucu yönelişlerden ve millî demokratik devrimlerden başka bir seçenek bulunmuyor. Emperyalist sistem bu aciz durumda, statükoyu sürdürülebilmek için savunma mekanizmalarını seferber ediyor. "Vahşi kapitalizm geliyor" öngörüsü de, işte bu tepkilerden biri oluyor. O sayede emperyalist kapitalizmin çıkmazında, önümüzdeki seçenek yine de kapitalizmin içinde kalıyor. İnsanlık kapitalizm dışında bir çözüm düşünemeyecek! Varsa yoksa kapitalizm! Kapitalizmlerden kapitalizm beğenin! Vahşisi de var, sevimlisi de!

HEGEMONYACILIĞIN VE DOLAR SALTANATININ SONU

Korku ve telaş büyük! Öyle gözüküyor ki, emperyalist mafya-gladyo sistemi can gelişmektedir. İnsanlık ve Tür-

MERHABA KAMUCULUK – 26

Dünya vahşi kapitalizme mi gidiyor

kiye, hemen birinci aşamada kapitalist özel mülkiyeti bütünüyle tasfiye edecek bir süreçte değil, ancak başka kapitalist ülkeleri de baskı altına alan "küreselleşme" denen millî devletleri yıkıma uğratma girişimi iflas etmiştir. Hegemon-yacılığın ve dolar saltanatının sonuna gelmiş bulunuyoruz. İdeolojik düzlemde her türden liberalizm itibardan düşüyor ve emperyalist Batının sahte demokrasisi bütün iddialarını yitiriyor.

İnsanlık, Dünya Devrimi anlamında toptan bir değişiminin eşliğinde değil, ancak önümüzdeki devrim dalgası Asya'dan kapitalizmin merkezlerine doğru birçok ülkeyi şu veya bu ölçüde etkileyecektir.

Yaşanan süreci saptamak anlamlı olur. Yükselen eğilimler:

■ Gelişen dünyada millî devletlerin pekişmesidir. Korumacılığın geri döndüğüdür.

■ Devlet kapitalizminden sosyalizmin emekleme dönemine uzanan çeşitli örneklerde kamuculuktur.

■ Dolar merkezli finans sisteminin çökmesi, bölgesel para ve banka sistemlerinin kurulması ve gelişmesidir. Ayrıca millî paralarla ticarettir.

■ Daha paylaşımcı, göreceli daha adil paylaşma modelleridir.

■ İdeolojik düzlemde Kamucu Milliyetçiliğin ve Bilimsel Sosyalizmin kuvvet kazanması ve yayılmasıdır.

■ Halka dayanan, disiplinli Devrimci Demokrasinin yükselişidir.

■ İnsanlığın karşılaştığı büyük tehlikelere karşı uluslararası ölçekte işbirliğidir.

■ Çok Kutuplu Dünyadır.

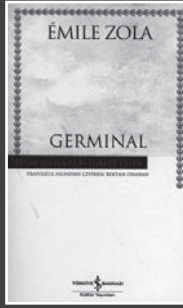
Toplam olarak bakarsak, "Millî Demokratik Devrimler ve Sosyalizme Açılma Çağı"nda güçlü bir atılımın eşliğindeyiz.

İnsanlık, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki Demokratik Devrimlerden sonra, 20. Yüzyılın Mazlumlar Dünyasında Rusya, Türkiye ve Çin devrimlerinin önderlik ettiği millî demokratik devrimleri yaşıadı.

Şimdi üçüncü büyük demokratik devrim dalgası gelmektedir ve bu dalga aynı zamanda sosyalizme açılan atımlarla da bağrında taşıyor.

Türkiye, Asya merkezli yeni devrim dalgasının öncü ülkeleri arasındadır.

KİTAPLAR

FİLM

Brigitte Bardot ve Jeanne Moreau'nun başrollerini paylaştığı Viva Maria! Yönetmen Louis Malle, 1965 yapımı Fransız filminde bir Latin Amerika ülkesi devrimini gerçek üstü bir anlatımla, eğlenceli fantazilerle canlandırıyor. Birbirini kıskanmayan iki büyük artist ve yine birbirini kıskanmayan iki etkili kadın devrim önderlerinden başarılı sahneler. Jeanne Moreau bu filmdeki rolüyle ödül kazanmış, ancak Brigitte Bardot'nun oyunu bize kalırsa daha etkili. Mesajları güçlü, artistleri etkili, sürükleyici bir film. Ava Maria'ya karşı Viva Maria mesajını zevkle izleyebilirsiniz.

Tutuklu ve hükümlülerin MASKE KOLONYA mesaisi

İSPARTA E Tipi Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumundaki tutuklu ve hükümlüler, yeni tip koronavirus (Kovid-19) salgınıyla mücadele kapsamında maske ve limon kolonyası üretiyor.

Cezaevi yerleşkesinde yaklaşık iki yıldır açık olan atölyede üretilen ürünler "adalet", "verimlilik" ve "mesleki eğitimin" kısaltması "Advem" markası adı altında Türkiye'nin dört bir yanına ulaştırılıyor.

Tutuklu ve mahkumların ürettiği maske ile limon kolonyalarıyla, belediye ve valilik gibi resmi kurumların ihtiyacı karşılanıyor.

İsparta E Tipi Açık ve Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürü Ünal Şaşmaz, kurumun atölye-

sinde önceden gül kolonyası imal ettiklerini ancak Covid-19 salgını sonrası limon kolonyası ve maske üretimine başladıklarını söyledi. Şaşmaz, ayda ürettikleri 70 bin litre limon kolonyasını yurt genelindeki cezaevleri, adiyelerin satış mağazaları ve resmi kurumlara gönderdiklerini belirterek, salgın sonrasında cezaevinin kapalı bölümündeki mahkumların da maske üretimine başladığını bildirdi. Ayda yaklaşık 60 bin maske üretimi yaptıklarını ifade eden Şaşmaz, "Maske üretimi atölyesinde 12 mahkum çalışıyor, 8 makinemiz var, yetişmeye çalışıyoruz. Arkadaşlar ellerinden geldikince üretime ka-

tılıp, halkımıza katkı sunmaya çalışıyor. Ürettiğimiz maskeleri kamu kurum ve kuruluşlarına gönderiyoruz" dedi.

Şaşmaz, üretim faaliyeti sayesinde sigorta primleri yatırılan mahkumların para kazanma fırsatı da bulduğuna dikkati çekti. Çalışan tutuklu ve hükümlülerin aylık 400-600 lira kazanç elde ettiğini vurgulayan Şaşmaz, "Böylelikle hem canları sıkılmıyor hem de topluma faydaları oluyor. Amacımız mahkumları meslek öğreterek ıslah etmek. ıslah eğitimi, eğitim de meslek ve sanat öğretmek oluyor. Bu sayede mahkumları topluma kazandırabileceğimize inanıyoruz" ifadelerini kullandı.

Bilim Kurulu'ndan ikinci ilaç seçeneği

ÖZLEM KONUR USTA

Türkiye, Covid-19'a karşı Çin'den getirttiği favipiravir adlı ilacı kullanıyor. Bilim Kurulu yeni yayınlar doğrultusunda ABD ve Almanya'da kullanılan remdesivir adlı ilacın da Türkiye'ye gelmesini istedi. İlaç ilk aşamada 500 hastada kullanılacak.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, bir süredir vurguluyor, "İki gücümüz var: Tedbir, tedavi". Türkiye'de virüsün akciğerlerde hücre içinde çoğalmasını engellemek için hastalığın ilk aşamalarında hastalara sıtma tedavisinde kullanılan hidroksiklorokin,

ilerleyen aşamalarda ise Çin'den gelen favipiravir veriliyor. Favipiravir, SARS'a karşı geliştirildi.

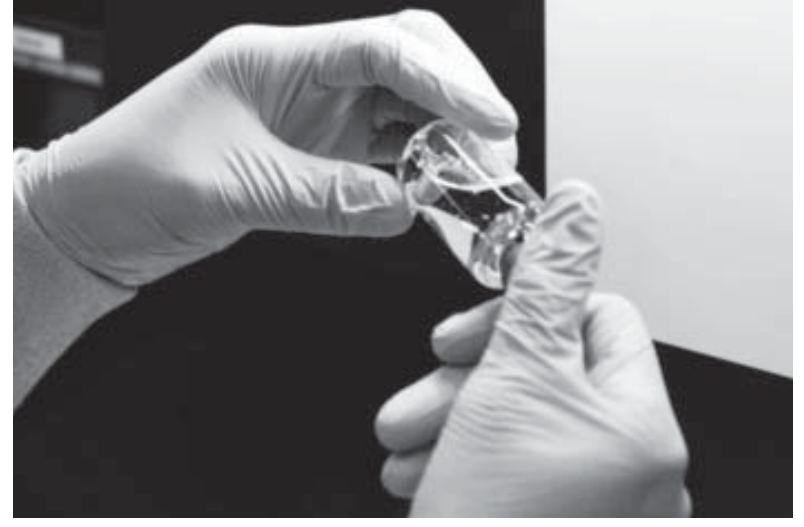
Türkiye önümüzdeki günlerde hastalara, ABD ve Almanya'da aynı amaçla kullanılan remdesivir vermeyi planlıyor. Bilim Kurulu üyesi Levent Yamaner, Aydınlik'a yaptığı açıklamada "500 hasta için getirildi. Tecrübeye göre devam edip etmeyeceğimize karar vereceğiz" dedi.

EBOLAYA KARŞI GELİŞTİRİLDİ

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Ali Yağız Üresin Aydınlik'a yaptığı açıklama,

iki ilacın etki mekanizmasının benzer olduğunu söyledi. Üresin, "Benzer etkileri var ama aynı ilaç değiller. Remdesivir, daha fazla deneniyor çünkü kullanımını serbest bıraktılar. Daha fazla kanıtla dayalı sonuç var. İkisi de işi tamamen çözmiyor ama etki ediyor. Türkiye bunu da denemek istiyor" dedi.

Remdesivir'in ebola için geliştirildiğini ancak Covid-19'dan önce piyasaya çıkmadığını belirten Üresin, "İlacı ebola için geliştirdiler, plazmada denediler. Ebola daha çok siyahiler için riskli. Pazar değeri olmayınca piyasaya çıkarmadılar" diye konuştu.

Bin 190 korona hastası Bahçeşehir'e nakledilecek

Başakşehir Şehir Hastanesi'nin ilk etabı dün törenle açıldı. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, İstanbul'daki 155'i yoğun bakım olmak üzere bin 190 koronavirüs hastasının buraya nakledileceğini söyledi. Törende 100 yerli solunum cihazının teslimi yapıldı

İSTANBUL'daki Başakşehir Şehir Hastanesi'nin ilk etabı açıldı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, açılış törenine video konferansla katıldı. Hastanenin salgınla mücadele için izole edilen A ve D bloklarını dün hizmete girdi. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, hastanenin tümüyle 15 Mayıs'ta hizmete gireceğini söyledi. Yerli solunum cihazlarının da teslimi yapıldı.

Açılış töreninde konuşan Bakan Koca, hastanenin 789 bin metrekare üzerine kuruldu-

ğunu, 171 bin metrekare peyzaj alanına sahip olduğunu söyledi. Koca, "Toplamda 725 muayene odası ve 2 bin 682 hasta yatağı bulunmaktadır. Bu hasta yatakları, yine her biri istenildiğinde yoğun bakım standartlarına dönüştürülebilecek yataklardır" dedi.

Hastanede 28 doğum salonu, 90 ameliyathane, 16 yataklı yanık ünitesi, yeni doğan ve erişkin olmak üzere toplam 426 yoğun bakım yatağı olduğunu söyleyen Koca, çocuk acil servis ve girişinde toplam 30 bin metrekare

içerisinde hem çocuk hem erişkin hem de kadın doğum acil servislerinin bulunduğunu anlattı. Başakşehir Şehir Hastanesi her biri ayrı ayrı genel, çocuk, ortopedi, nöroloji, kadın doğum, KVC, onkoloji, fizik tedavi ve rehabilitasyon ve psikiyatri hastanelerinden oluşuyor.

İMMÜN PLAZMA DONANIMI

Hastanenin, tamamı hizmete girdiğinde Avrupa'nın tek yerleşkede en fazla yoğun bakım kapasitesine sahip hastanesi olacağını vurgulayan Koca sözlerine şöyle devam etti: "Bugün kadın doğum ve çocuk hastanelerinin yataklı servislerini hizmete almış oluyoruz, şimdilik bu bölümleri pandemi hastanesi olarak kullanacağız. İl genelinde yatış kararı verilmiş hastalarımızın 112 aracılığıyla nakledilerek yatırılması planlandı. 155 yoğun bakım yatağıyla birlikte 1035 nitelikli yatağı daha sağlık sistemimize katmış oluyoruz. Pandemi hastanesi olarak acil laboratuvar hizmet vermekte, pandemi sürecinde kurulmuş olan laboratuvar gerekli tetkik ve testleri karşılayabilecek düzeyde planlandı. Ayrıca bu dönemde bizim için önemli olan immün plazma için de kan transfüzyonu merkezi donanımı tamamlanmış durumda. Kan ürünleri 7/24 hazırlanabilmektedir."

'TÜRKİYE GÜCÜNÜ GÖSTERDİ'

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

da, salgın döneminde Türkiye'nin kendi ayakları üzerinde durarak gücünü gösterdiğini söyledi. "Gelişmiş ülkelerin sağlık sistemlerinin dahi çıktığı, insanların evlerinde, hastane koridorlarında yetersiz müdahale sebebiyle öldüğü bir dönemde, elimizdeki kymetini iyi bilmeliyiz. Türkiye, yatak ve doktor sayısında değilse bile yoğun bakım yatağı sayısındaki üstünlüğü ile bu süreçte avantajlı girmiştir. Büyük ideallerle kurulmuş birliklerin, küresel yapıların, uluslararası kuruluşların anlamını yitirdiği bir dönemde Türkiye, kendi ayakları üzerinde durarak gücünü göstermiştir."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, salgın sürecinin, Türkiye'nin sağlık alt yapısının gücü yanında sağlık hizmetlerinin ücretsiz verilmesinin önemini de gösterdiğini belirtti.

'ABD basiretsizliğini gizlemek için...'

AYDINLIK/ ANKARA

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, koronavirüs salgınına karşı Türkiye'de alınan tedbirler ve bu konuda yaşanan siyasi gelişmelere ilişkin yazılı açıklama yaptı. Covid-19 hastalığının etkilerini en aza çekebilmek amacıyla ihtiyaç olan küresel dayanışma ve işbirliğinin yeni tartışmalarla sektöre uğradığını bildiren Bahçeli, şunları kaydetti: "ABD ile Dünya Sağlık Örgütü arasında baş gösteren anlaşmazlıklar, tırmanan görüş ayrılıkları, kutuplaşmayı tahrik ve teşvik eden söz düelloları hem sakıncalı hem de sorumsuzluktur. Yeni tip koronavirüsün laboratuvar faaliyetleriyle üretilmesine dair bugüne kadar ulaşılmış ve herkesi ikna edecek bir kanıt henüz tespit edilmiş değildir. En iyimser ihtimalle ABD'nin Covid-19 salgınındaki başarısız ve basiretsiz mücadele sürecini karartmak ve üzerini kapatmak amacıyla Çin'i hedef aldığı, dikkatleri başka bir yöne çekmeyi hedeflediği düşünülebilir. Çin'in aleyhine iddialar doğru çıkarsa, dünyanın topyekûn yeni bir cepheleşmenin, kanlı bir hesaplaşmanın içine düşmesi kaçınılmaz olabilecektir."

'ÜLKEMİZ VİRÜSE KARŞI MUAZZAM BİR İRADEYLE DİRENİYOR'

Türkiye'nin yeni tip koronavirüsle her cephede mücadele ettiğini kaydeden Bahçeli, "Kara propagandaların tedavülüne, karanlık oyunların ter-tibine rağmen, ülkemiz virüse karşı muazzam bir inanç ve iradeyle direnmektedir. Elbette bundan rahatsız ve memnuniyetsiz halde bulunan köksüzlerin varlığı gözümüzden kaçmamaktadır. CHP sisl ve kirliliği pusuya yatmış, devamlı Türkiye'yi kötülemektedir. CHP'nin, İP'nin, HDP'nin ve diğer şer ortakların kötü niyet ve nefreti artık çözemeyecek boyutlardadır" açıklamalarında bulundu.

BİLİM KURULU'NUN ÖNEMİNİN ALTINI ÇIZDI

6 Ocak 2020'de Sağlık Bakanlığı bünyesinde operasyon merkezi kurulduğunu hatırlatan Bahçeli, "Daha sonra da Bilim Kurulu oluşturulmuştur. Bu sayede Türkiye diğer ülkelerden avantajlı ve pozitif şekilde ayrılmıştır. Batı'da maske bulunmazken, dahası bu konuda ülkeler arasında hak-sız ve hasmane rekabet oluşmuşken, ülkemiz ücretsiz maske dağıtımına öne çıkmıştır. Türkiye tanı ve tedavi hizmetleriyle dünyayı kendisine hayran bırakmıştır. Türkiye virüs krizini akıl, sabır ve soğukkanlılıkla yönetmeyi başarmıştır. Salgın dönemi, aynı zamanda Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin rüşünü ispat etmesini, kuşku ve soru işaretlerinin giderilmesini de takviye ve temin etmiştir. ABD'de yaşlı bakım evleri adeta toplu mezarlığa dönerken, ülkemizde kurulan Vefa Sosyal Destek Grupları yardımlaşmanın muhteşem örneklerini vermişler, bereketin büyüklerle olduğunu teyit etmişlerdir" açıklamasını yaptı.

Hedef mayısta 5 bin yerli solunum cihazı

TÖRENDE, 100 yerli solunum cihazının teslimi de yapıldı. Mayıs ayında 5 bin adet solunum cihazının daha üretilmesi planlanıyor. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, "Üretimi yapan firmalarla birlikte üretim hakkı TÜSEB'de, satış hakkı USAŞ'ta olan Sağlık Bakanlığımızın bu dönemde öncülüğünde gerçekleşen ama Sanayi Bakanlığımızın da yoğun desteğiyle sağlanan Baykar, Arçelik ve ASELSAN'ın burada yoğun emekleri oldu. Önümüzdeki dönemde üretimi daha da artırmayı hedefliyoruz" diye konuştu.

120 MÜHENDİS ÇALIŞTI

Baykar Teknik Müdürü ve T3 Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Selçuk Bayraktar, 120'den fazla mühendisin çalışmalarıyla ortaya çıkan cihazlara ilişkin şunları söyledi: "Bu tam bir milli seferberlik ruhuyla yapıldı. Dört Türk şirketi bir araya geldi, hat-ta mühendislerimiz, buradaki takım arkadaşlarımız, 'Bizi bir odaya kapatın, başarıya kadar çıkarmayın' dediler. Tam bir seferberlik ruhuyla gerçekleşti" dedi.

Biosys Biyomedikal Kurucusu ve Genel

Müdürü Cemal Erdoğan da "Ülkemize ve tüm insanlığa rahat bir nefes aldirmek için varız" diye konuştu.

'HAYATIMIZIN EN GURURLU ANI'

Arçelik Üretim ve Teknolojiden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Oğuzhan Öztürk "Hayatımızdaki en gururlu an... İki haftada üretilebilir ve çok güvenli bir prototipi yaptık. Bunu 4 haftada seri üretilebilir hale getirdik. Şu anda ayda 5 bin adet üretilebilir kapasiteye ulaşmış durumdayız. Bu süreçte Sağlık Bakanlığımız, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız, Koç Holding, Arçelik yönetimi, paydaşlarımız, tedarikçilerimiz inanılmaz destek oldular." dedi.

Üretim süreçlerinde sadece Ar-Ge personelinin görev almadığını ifade eden Öztürk şöyle devam etti: "Arçelik'te üretimden, üretim teknolojilerinden, kalıphaneden, satın almadan 100 mühendis, hayatlarının en keyifli uykusuz gecelerini yaşadılar. 7 gün 24 saat çalıştılar. Başta ülkemize, sonra dünyaya bir nefes olan aslında bu projenin parçası olmak en büyük gururumuz."

Koku ve tat kaybını araştıracaklar

Yeni tip koronavirüsün (Covid-19) hastalarda neden olduğu koku ve tat kaybını araştırmak üzere dünya genelinde 500'den fazla bilim insanından oluşan bir konsorsiyum kuruldu.

Kimyasal Duyuları Araştırma Küresel Konsorsiyumu (The Global Consortium of Chemosensory Researchers-GCCR) adı verilen yapıda Türkiye'yi temsil eden iki kişiden biri, ABD'de yaşayan Türk bilim adamı Dr. Hakan Özdener, çalışmaları hakkında bilgi verdi.

Tat ve koku alanında dünyadaki tek bilimsel araştırma kuruluşu olan Philadelphia'daki Monell Chemical Senses Merkezinde 17 yıldır bu alana yoğunlaştığını belirten Özdener, Covid-19'un diğerlerinden farklı bir virüs olarak öne çıktığını altını çizdi.

Grip ve nezle rahatsızlığında influenza virüsünün geçici koku kaybına neden olmasının normal olduğunu ifade eden Özdener, Covid-19 virüsünde görülen tat ve koku kaybının ise eldeki bilgilere göre diğerlerinden çok farklı seyir

izlediğine dikkati çekti: "Covid-19 hastalarında daha hastalık tablosu ortaya çıkmadan, tat ve koku kaybı hastalığın erken bulgusu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu tat ve koku kaybı hastaların yüzde 60'ında görülebilen bir durum, bu çok ciddi bir rakam. Diğer grip virüslerin oluşturduğu durumlardan farklı olarak bunun kalıcı, daha uzun süreli ve şiddetli olduğunu görüyoruz. İnsanlar hastalıkla beraber tat ve koku kaybindan da şikayetleniyorlar, bu çok önemli."

500'DEN FAZLA BİLİM İNSANI

Tat ve koku kaybı üzerine haberlerin çıkmaya başlamasıyla, alanında uzman 9 bilim insanı öncülüğünde uluslararası bir konsorsiyum kurulduğunu ve kendisinin de bu konsorsiyuma katıldığını aktaran Özdener, konsorsiyumun Covid-19 salgınında hastalarda gözlemlenen koku ve tat kaybının hastalıkla ilişkisinin tam olarak anlaşılması ve hasta üzerinde oluşturduğu etkiyi öğrenmek için dünya genelinde Türkçe dahil

20 dilde anket çalışması başlattıklarını, toplanan verilerin virüsün nasıl bulaştığını ve yayılmasını nasıl önleneceğini çözmek için değerlendirileceğini kaydetti.

Konsorsiyumda 38 ülkeden 500'den fazla klinisyen, nörobiyolog, veri bilimcisi, bilişsel bilim insanı, duyuşal araştırmacı ve teknisyen bulunduğunu anlatan Özdener, Türkiye sorumluluğunda da konsorsiyumun kurucularından Dr. Maria Veldhuizen ile yürüttüğünü kaydetti.

Koronavirüs kapalı cezaevine de sıçradı

AYDINLIK / ANKARA

BUCA Kapalı Ceza Infaz Kurumunda tutuklu olan bir kişiye, bazı şikayetlerle sevk edildiği sağlık kurumunda yapılan Kovid-19 test sonucu pozitif çıktı. Bunun üzerine koğuştta hastalık belirtisi taşıyan 62 tutuklu ve hükümlü hastanede izole edildi. Daha önce beş açık ceza infaz kurumunda 17 hükümlünün Kovid-19 test sonucu pozitif çıkmış, bu kişilerden üçü hayatını kaybetmişti.

'FİLYASYON KURALI UYGULANDI'

Konuyla ilgili olarak İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından açıklama yapıldı. İzmir Buca Kapalı Ceza Infaz Kurumunda tutuklu olarak bulunan H.A. isimli kişinin 13 Nisan 2020 tarihinde ishal, kırılgan gibi şikayetlerle sağlık kurumuna sevk edildiği kaydedilen açıklamada, "Yapılan Kovid-19 testi pozitif çıkan H.A., hastanede tedavi altına alınmıştır" denildi.

H. A. isimli kişinin test sonucunun pozitif çıkması üzerine, İl Sağlık Müdürlüğü ile eşgüdüm halinde, ceza infaz kurumunda fiyasyon kuralının uygulandığı belirtilen açıklamada, şu ifadeler yer verildi: "Hastalık belirtisi taşıyan 62 tutuklu ve hükümlü hastanelerde izole edilmişlerdir ve tetkikleri devam etmektedir, sağlık durumları iyidir. Bilim Kurulunun tavsiyeleri doğrultusunda İzmir'deki ceza infaz kurumlarında koronavirüse karşı alınan tüm tedbirler titizlikle uygulanmaktadır."

'BİR HÜKÜMLÜ YOĞUN BAKIMDA'

Adalet Bakanı Abdulhamit Gül açık ceza infaz kurumlarındaki olayla ilgili olarak, geçenlerde şu açıklamayı yapmıştı: "Hastanelerde tedavileri devam eden 14 hükümlüden 13'ünün sağlık durumu iyidir. Kronik rahatsızlığı bulunan 1 hükümlünün tedavisi ise yoğun bakımda devam etmektedir."

CHP'li başkandan Said-i Nursi övgüsü

CHP'li Karamış Belediye Başkanı Ali Doğan, Said-i Nursi'ye övgü dolu bir mesajını sosyal medya hesabı üzerinden paylaştı. CHP'li Doğan'ın paylaşımı şöyle: "Cumhuriyet öncesi Meşrûtiyet döneminde, siyaseti dinsizliğe âlet ettiklerini, buna mukabil bazı dindar siyasilerin de dini siyaset-i İslâmiye'ye âlet etmeye çalıştıklarına şahit olmuş, böyle yapmanın İslâmın kıymetini düşüreceğini ve büyük bir cinayet olacağını ifade etmiştir. Siyaset yapmadığı için, salih bir hocayı tenkit edip günahkârlıkla itham ettiğini gören Bediüzzaman, 'Euzu billahi mine şeytani ve siyaset' demiştir."

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçda-roğlu da 2018'de Meclis'te yaptığı iktidarı eleştiren bir konuşmasında "Sen Saidi Nursi'nin kitaplarını yasakladın, biz o yasağa karşı Anayasa Mahkemesine gittik, kitaplar yasaklanmamalıdır diye" ifadesini kullanmıştı.

'e-Aydınlık ile hayata dokunuyoruz'

Aydınlık'ın koronavirüs nedeniyle yaşanan izolasyon günlerinde başlattığı e-Aydınlık uygulaması büyük destek gördü. Aydınlik okurlarının ilgiyle abone olduğu uygulamaya Aydınlik yazarlarından da destek geldi

ERCAN KÜÇÜK

GAZETENİZ Aydınlik, e-Aydınlık uygulaması ile evlerinize gelmeye devam ediyor. Uygulamayı değerlendiren yazarlarımız koronavirüsle mücadelede vurgu yaparak Aydınlik'in dijital gelişmelerle güncel durumlara uyum sağladığını belirttiler. Evden çıkılamayan, insanların gazetesine dokunmaya çekindiği ortamda Aydınlik'in yüz yıllık tecrübesiyle bu krizi sektöre de öncülük yaparak aştığını vurguladılar.

İşte Aydınlik yazarlarının o yorumları:

'AYDINLIK OKUMAK BAMBASKA BİR AŞKTIR'

SULE PERİNÇEK: Aydınlik'ta çalışmak bir aşktır. Bir görevdir. Gönülden, karşılıksız verdiğinizdir. Can çıksa da, sanki huy çıkmayacak gibi geçektir. 1974'te ilk imzalı yazım çıkmıştı. Yaz ha, yaz! Aydınlik okumak ise bambaşka bir aşktır. Yazmaya da benzemez. Bağlılık yapar. Okudukça okuyasınız gelir. Tadı damakta. Sabahları Türkiye'den ve dünyadan; içsiden, dışsıdan sanayiciden, siyasetten, sanat ve kültürden şöyle derin bir nefes almadan güne başlayamazsınız. Sokağa çıkma yasağı deyince ödüm koptu. Millet, ekmeği suyu tartışırken evvah dedim, ne yapacağız. Aydınlik'a nasıl ulaşacağız! Yine derin bir nefes aldınız. Üstelik artık evde Aydınlik sırası beklemeyeceğim. Her zaman cebimde, çantamda benimle birlikte olacak. Benim olacak! Varolun, sağolun! Şimdi düşünüyorum acaba bu zevki başka kimlere kimlere tattırsam diye... Bugün parmak hesabımı geçtik. Yarına bakarız artık.

ATAKAN HATİPOĞLU: Uzun zamandır internet sitemiz vardı. Ama mademki interneti kullanıyoruz. Tüm dijital imkanları kullanmamız gerekiyor. Dijital abonelik bunlardan birisi. Koronavirüsün insanları eve kapattığı, günlük sosyal medya kulla-

nımının 10 saate yaklaştığı bir dönemde beklediğimizden daha da büyük bir ilgiyle karşılaşacağız. Aydınlik'ın Türk basınındaki kendine özgü yer ortada. Aydınlik bir gazetecilik okulu. Dışımızdan da çok fazla takip ediliyor. Bunu kurumsallaştırma adına bir adım daha atıyoruz. Çok verimli olduğundan eminim. Tüm Türk milletine çağrı yapalım. İçinde bulunduğumuz kriz koşullarında Aydınlik gibi ayağa yere basan olgun geleceği öngörebilen bilimi rehber edinmiş yayın organlarının olan biteni anlamakta çok büyük faydası vardır. Bu imkanı değerlendirmeyi tavsiye ediyorum. Aydınlik'ı okuyalım abone olalım. Önümüzdeki süreci doğru öngörebilmek için Aydınlik gibi akli başında ve bilimi rehber edinmiş mecralara çok ihtiyaç var.

UTKU REYHAN: Aydınlik gibi basında öncü olan bir kuruluşun gelişen teknolojik olanaklara yabancı kalması mümkün değildi. e-Aydınlik hizmeti tam da halkın evlerine çekildiği, bayilerden gazete almanın iyice zorlaştığı bir dönemde, yani tam zamanında devreye girdi. Böylece evimizde olacak bile, bilgisayarımızdan ya da telefonumuzdan yani internetin olduğu her yerden gazetemizin birbirinden kıymetli 16 sayfasına erişme şansına sahip olduk. Biz Aydınlikçılar güne gazetemizi okumadan başlayamayız. e-Aydınlik hizmetiyle bu alışkanlığımızı da devam ettirebileceğiz. Özellikle yurtdışında yaşayan ve gazeteye erişmeyen vatandaşlarımız için çok önemliydi. Başta Parti üyelerimiz olmak üzere gerçek bilgiye ulaşmak ve Türkiye'nin ufkundakileri görmek isteyen bütün vatandaşlarımızı e-Aydınlik aboneliğine davet ediyorum.

SEMİH KORAY: Bu zorunluluk sonucu yapılan bir uygulamadan ziyade bütün okurlar açısından izlemeyi, ulaşmayı Aydınlik'tan beslenmeyi kolaylaştıran bir uygulama. Bunu büyük bir sevinçle karşılıyorum. Herkesin de bundan yararlanmasını

son derece olumlu olacağı kanısındayım. Hem Türkiye açısından hem okurlar açısından. Türkiye'nin Aydınlik'a ihtiyacı var.

'AYDINLIK YOL GÖSTERİR, ÇÖZÜM SUNAR'

MELTEM AYVALI: Aydınlik bir gazeteden fazlasıdır. Halka gerçek bilgi verir, doğru haber ulaştırır. Ki yalanın böylesine hızlı yayıldığı bir dönemde bu çaba bile tek başına takdire şayandır. Ancak yalnızca doğru haber ulaştırmakla kalmaz; yol gösterir, çözüm sunar. Aydınlik, mücadelenin gazetesidir. Türkiye'nin emperyalizme karşı savaşında Atatürk devrimciliğinin sesi haline gelen gazetemiz insanlığın korona ile savaşında da diğerlerinden farklı bir yayıncılık çizgisi izliyor. Haberleriyle moral veriyor, analizleriyle mücadeleyi ateşliyor. Aydınlik ile evdeyken bile hayatın içindesiniz. Çünkü Aydınlik sizleri doktorların, hemşirelerin, eczacıların, biyologların, tekstil işçilerinin, kargo çalışanlarının, market çalışanlarının talepleriyle, özlemleriyle buluşturuyor. Gazetemize ulaşmamızın önündeki bütün engeller kalktı, artık bir tık uzağımızda. e-Aydınlik ile telefonunuzun ekranına değil hayata dokunuyorsunuz.

YILDIRIM KOÇ: Aydınlik birçok alanda başka kitle iletişim araçlarının gündeme getiremediği konuları kamuoyuna taşıyan bir ga-

zete. Günümüzün ekonomik kriz koşullarında elektronik ortamda abonelikte desteklenmesi çok önemli. Okurlarımızın desteğini bekliyoruz.

BÜLENT İNCE: Çok güzel bir uygulama. Hem virüsün bulaşma tehlikesi de var. Tedirgin oluyoruz. Bu sıkıntıyı da gidermiş oluruz. Bizim için gazete kağıdıyla haşır neşir olmak bir alışkanlıktı. Bir yandan kağıt gazetemizi de almak istiyoruz.

CEM ZEREN: Aydınlik aydınlatmaya devam ediyor. Spor gündeminin durduğu günlerde geleceğin spor gündemini de e-aydınlıktan okuyabilirsiniz. Aydınlik arşivi bir hiçbir gazetede olmayan bir arşiv. e-Aydınlik'la okurlarımız büyük bir hazineye ulaşabilecek. Dijital ortamdaki güncel yazılar ve arşiv sayesinde gündeme ilişkin değerlendirmeler yaparken elinin altında olacak.

'TÜRKİYE'NİN AYDINLIK'A İHTİYACI VAR'

BEGÜMŞEN ERGENEKON: Her gün Aydınlik alırdım. Artık alamıyorum. Çok iyi fikir diye düşünüyorum. Biz siteden teker teker yazılara ulaşıyorduk. Şimdi bu sayede gazetesinin tamamına ulaşabileceğiz.

Perinçek, İsviçre'deki parti üyeleriyle görüştü

KEMAL ALBAYRAK / İSVİÇRE

VATAN Partisi Genel Başkanı Dr. Doğu Perinçek, video konferans ile İsviçre'deki parti üyeleriyle buluştu. Perinçek, konuşmasına yaşanan son gelişmeleri değerlendirdi, neoliberal politikalarda sona gelindiğine, kamuca ekonominin hakim olacağı bir döneme girildiğine işaret etti. Öte yandan parti üyeleri, İsviçre'de e-Aydınlik aboneliği sistemine yeni üyeler katalmalarına dair söz verdiler.

Vatan Partisi İsviçre Temsilciliği'nin düzenlediği üye toplantısına Perinçek'in yanı sıra Vatan Partisi Genel Saymanı Dr. Serhan Bolluk, Propaganda Büro Başkanı Serdar Üsküplü, Avrupa Temsilcisi Ali Mercan ve Aydınlik Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı Tunç Akkoç katıldı.

Video konferansla parti üyelerini selamlayan Perinçek, "Türkiyemiz iki çözümü konuşmakta" diyerek, şöyle sürdürdü:

"Birincisi partimizin yıllardır Türkiye gündemine taşıdığı üretim ekonomisine geçiş, ikincisi ise sadaka kültürünün sonunun gelişi. Birinci çözüm milletimizin ihtiyaçlarına cevap veren işçisinden çiftçisine, sanayicisinden esnafına, tüccarından milli sermayesine kadar, kısaca hepimizin ortak çözümü. Bu çözümün

içinde dört madde bugünün temel ihtiyaçlarına cevap veren ana konularımız; gıda güvenliği, halk sağlığının güvenliği, güvenliğin güvenliği, eğitimin güvenliği. İkinci çözüm ise neoliberal çevrenin yaydığı karamsarlık ve korku duvarını yıkmak."

Türkiye'de kamuca ekonomi programının gündemde olduğunu söyleyen Perinçek, şöyle konuştu:

"Bugün partimizi büyütmek kuvvet toplamak, parti fikirlerimizi ve siyasetlerimizi anlatmak her zamankinden çok daha önemli. Silivri duvarlarını yıktık. PKK ve FETÖ'yü çöktük. ABD ve İsrail'in koridor planını dağıttık. Batı Asya'da birliği sağladık. Direnen Suriye, direnen İran, direnen Irak ve Rusya orduları ile başarılar elde ediyor. Biz de devlet ve ordumuzla direniyoruz. Emperyalist planları alt ediyoruz. Başarılar kazanıyoruz."

E-AYDINLIK ABONE KAMPANYASI

Aydınlik Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı Tunç Akkoç, gazetemizin başlattığı e-gazete sistemi hakkında parti üyelerine bilgi verdi. Sistemi ve önümüzdeki dönemin işleyişini anlattı. Akkoç'un söyleminin ardından üyeler, 350 kişiyi e-Aydınlik aboneliğine yapacaklarını söylediler.

'DOĞRULARI ANLATMALIYIZ'

Vatan Partisi Propaganda Sorumlusu Serdar Üsküplü, Türkiye medyasının iki cephesi olduğunu söyledi. Üsküplü şöyle anlattı: "Birinci cephe Türkiye cephesi. Yalana karşı, gerçekler cephesi. Sağlıksızla, üreticiyle doğru haberi medyanın her köşesinde yaymalıyız. İkinci cephe ise bozguncular cephesi. Bu cephede Türkiye çöksün diye her türlü fitne ve fesat ile yalan haber yaymakta. Bu haberlerin önüne geçilmesi için doğruları her ortamda anlatmamız şart."

Son konuşmacı Vatan Partisi Mali Saymanı Dr. Serhan Bolluk, parti üyelerine katkılardan dolayı teşekkür etti. Vatan Partisi İsviçre Temsilcisi Hasan Kemahlı, üyelere söz hakkı verdi. Üyeler, konuşmalarında görevlerini yerine getireceklerini vurguladılar. Katılımcılar, toplantıların artırılması gerektiğini dile getirdiler.

BABACAN'IN FORMÜLÜNÜ CUMHURİYET DUYURDU Dışarıdan borç alalım

CUMHURİYET gazetesinin manşetinde dün dikkat çeken bir söyleşi yayımlandı. Küresel para piyasalarının sevilen ismi, Türkiye'de borçlanma ekonomisinin mimarlarından, Ak Parti'den koparak DEVA Partisi'ni kuran Ali Babacan'ın söyleşi "Trollerle ülke yönetilemez" başlığıyla sunuldu.

Babacan 'Bugün siz yönetimde olsaydınız, günlük paralarla yaşayan insanlar başta olmak üzere yurttaşın ekonomik kaygısını nasıl giderirdiniz?' sorusuna şu yanıtı verdi: "Sorunun kaynağı şu: Türkiye bu krize çok zayıflamış bir ekonomiyle girdi. Merkez Bankası'nın bir zamanlar 136 milyar dolar olan rezervi brüt 90, net 30 milyarlar indi. İçinde swap'lar ve hazinenin Merkez Bankası'nda tuttuğu mevduatlar var. Onları da düştüğünüzde rezerv ekside. Merkez Bankası'nın para politikası duruşu yanlış olduğu için sürekli döviz rezervini erterek dengeleri tutturmaya çalıştılar. O da bünyeyi çok zayıflatı. Türkiye'nin bütçe açığı zaten çok hızlı artıyordu bu dönem. Faiz ödemeleri bu yılın bütçesinde 129 milyar TL. Oysa sadece üç yıl önce, 2017'de 57 milyardı.

Belirsizlik ve güvensizlik olduğu için. Merkez Bankası'nın yıllardır biriktirdiği yedek akçenin tamamını bir çırpıda bütçeye aktardılar. Türkiye bu krize, zayıf bir Merkez Bankası, zayıf bir bankacılık sistemi, zayıf bir bütçeyle girdi. Halbuki üçünün de güçlü olması lazım. Örneğin Almanya üçünde de güçlü olduğu için iyi yönetiyor bu krizi."

"Sonunda IMF'den borç alır mı Türkiye?" sorusunu da "Türkiye'ye bir şekilde kaynak lazım. Çünkü içerideki kaynaklar önemli ölçüde tüketildi maalesef" şeklinde yanıtladı.

TL BASILMASI KÖTÜ!

Çözümü dış borçta gösteren Babacan "Son bir ay içinde 100 ülke uluslararası kuruluşlardan destek talebinde bulundu. Ve biz zamanında çok katkı verdik, bu kuruluşların hızlı ve kolay devreye sokulan yardım mekanizmalarını oluşturduk. Türkiye'nin bunları kullanma hakkı var. Yüzde 1 faizle şartsız hem de... Piyasaya gidip yüzde 7 faiz ödeyene kadar, bu kuruluşlardan yüzde birle alabiliriz" dedi. "Neden almıyoruz?" sorusu üzerine de "Son

yıllarda o kadar çok yabancı düşmanlığı, o kadar çok Batı düşmanlığı yapıldı ki hükümetin siyaseti dar bir köşeye sıkıştı. U dönüşü yapıp buraya yönelir mi, ihtimal vermiyorum" ifadelerini kullandı. Babacan TL basıldığını ve bunun yanlış olduğunu savundu: "Merkez Bankası şu anda Türk Lirası üretmeye başladı. Fakat bunun miktarda döviz kaynağı yok. Türk Lirası'nı bollaştırıyorsunuz, ürün bollaşılıyor. Ama karşılığı yok. Bu paranın değerinin düşmemesinin imkanı yok. Hemen bunu bir döviz kaynağıyla dengelememiz lazım."

INFAZ İÇİNİ BURKMUS

Babacan'a infaz yasası için "Bu infaz yasası gerçekten içimi burktu. Evrensel hukuk ilkelere, eşitlik ilkesine, adalet ilkesine aykırı. İki siyasi parti tamamen selektif olarak 'Kimin serbest bırakalım, kimi bırakmayalım' diye oturup, karar verdiler" dedi.

TARIKATLARA YEŞİL IŞIK

Tarikatlara karşı görüşünü açıklayan Babacan "Bu kadar bilgi kirliliğinin olduğu ortamda insanların doğru kaynak arayışı var. Bazı yapılar hem burada hem de dünyada var. Birsey olarak hukuka uygun olduğu süreçte kişilerin ve toplulukların örgütlenme hakkı vardır. Burada seffaflık çok önemli. Devlet bu konuda hiç seffaflığı sağlamalı ve bu yapıların kayıt altında olmasını sağlamalı. Şeffaflık varsa insanların aldatılması zordur" dedi.

Sağlık örgütlerinde 23 Nisan seferberliği

Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu, Cumhuriyetçi Hekimler, Hekim Hakları Derneği, Türk Hemşireler Derneği, Türk Sağlık-Sen ve Kayseri Tabip Odası 23 Nisan'da bütün vatandaşları evlerinin balkonlarından İstiklal Marşını okumaya davet etti

AYDINLIK / ANKARA

TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un 23 Nisan çağrısına destek gelmeye devam ediyor. Son olarak koronavirüs salgınına karşı çok önemli mücadele veren sağlık örgütleri de bu çağrıya uyd. Aydınlik'a konuşan sağlık örgütü temsilcileri 23 Nisan'da bütün vatandaşları evlerinin balkonlarından İstiklal Marşını okumaya davet etti. Açıklamalarda, 23 Nisan'ın Türkiye Cumhuriyeti açısından önemini vurgulayan sağlıkçılar milli birliklik çağrısı yaptı.

'HASTANELERDE DE İSTIKLAL MARŞI OKUNSUN'

Aydınlik'a konuşan Türk Hemşireler Derneği Genel Başkanı Prof. Dr. Sevilay Şenol Çelik, Meclis Başkanının çağrısının çok yerinde olduğunu söyledi. Koronavirüs salgını nedeniyle sosyal mesafeyi koruma zorunluluğu olması gerektiği-ni bildiren Çelik, önerildiği gibi evlerde İstiklal Marşı okunmasının önemli olduğunu söyledi. Çelik, hastanelerde ve nöbeti çalışılan tüm kurumlarda İstiklal Marşı okunması gerektiğini de kaydederek, "Bunun yanı sıra Mecliste de İstiklal Marşı okunması, ülkemizde ve dünya ülkelerindeki çocuklardan mesajlar, şirler vb. alarak televizyon kanallarında programlar hazırlanması, çocuklar için evlerine 23 Nisan'ın önemini içeren mektup, küçük hediye gönderilmesini de öneriyoruz" dedi.

'FARKINDALIK ORTAYA KOYMAK ADINA ÖNEMLİ'

23 Nisan çağrısına bir destek de Türk Sağlık-Sen Genel Başkanı Önder Kahveci'den geldi. Kahveci, şöyle konuştu: "TBMM'nin ku-

ruslu tarihi olan 23 Nisan'da büyük törenler yapmak isterdik ama koronavirüs salgını buna mani oldu. TBMM Başkanımızın herkesi evinin balkonunda İstiklal Marşı okumaya çağırmasını, farkındalık ortaya koyma adına önemli görüyoruz. Milli ruhun, milli bir kimlikle hemhal olduğu günde milli marşı okumak en güzeldir. 23 Nisan'da biz de balkonlarda olacağız. Türk milletinin her bir ferдинin de aynı hassasiyeti göstereceğini inanıyoruz."

'BÜYÜK BİR ŞEVKLE OKUYACAĞIZ'

Cumhuriyetçi Hekimler Grubu 2. Başkanı Hikmet Çevik 23 Nisan'da, ulusal egemenliğin ilan edildiğini ve Cumhuriyetimiz açısından en önemli milatlardan biri olduğunu söyledi. İstiklal Marşı'nı 23 Nisan'da daha büyük bir şevkle okuyacaklarını belirten Çevik, "Koronavirüs ile kahr-ramanca mücadele eden mesai arkadaşlarımızın da Meclis Başkanının yaptığı çağrıya katılmalarını bekliyoruz. Meclis Başkanının çağrısı çok yerinde. Cumhuriyetçi Hekimler Grubu olarak bu çağrıya destekliyoruz. 23 Nisan akşamı saat 21'de balkonlarımızdan büyük bir şevkle İstiklal Marşımızı okuyacağız" dedi.

'MİLLİ BİRLİKTELİĞİMİZ AÇISINDAN ÖNEMLİ'

Hekim Hakları Derneği Genel Başkanı Prof. Dr. Adem Akçakaya da ülkelerin kaderlerinde dönüm noktası olduğunu, Türkiye'nin dönüm noktasının ise Kurtuluş Savaşı olduğunu bildirdi. Kurtuluş Savaşı sırasında

da en önemli olaylardan birinin TBMM'nin açılması olduğunu kaydeden Akçakaya, şunları söyledi: "Bu sene maalesef bu tarih, koronavirüs salgınına denk geldi. Meclis Başkanımız salgın nedeniyle evlerden İstiklal Marşımızı okunması çağrısında bulundu. Bu çağrı, milli birlikteliğimizi ortaya koymak açısından önemlidir. Bazı anlarda sağcısı, solcusu fark etmeden ülkemizin menfaati için bir araya gelmek lazım. Şu anda yaşadığımız süreç de bunu gerektiriyor. Bu çağrı, milli birlikteliğimiz açısından da önemli."

'OLUMLU BULUYORUZ'

Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu Başkanı Dr. Özlem Sezen, hem TBMM'nin açılmasının 100. yılında hem de milli birlik ve beraberliğe ihtiyaç duyulan bu zorlu süreçte Meclis Başkanının çağrısını olumlu bulduklarını ifade etti. Sezen, "23 Nisan, Cumhuriyetimizin kuruluşu açısından atılan en önemli adımlardan birisidir. Atamızı bir kez daha saygı ve özlemle anıyoruz. Vatandaşlarımız, Meclis Başkanının çağrısına uyarak sosyal mesafe kuralına da dikkat etsinler. Çocuklarımızın tekrar okula gidecekleri, arkadaşlarıyla oynayacakları çok güzel günler gelecek" dedi.

'HEP DESTEK'

Kayseri Tabip Odası Başkanı Prof. Dr. Hüseyin Per de, "Biz, İstiklal Marşımızın okunmasına her zaman, her yerde destek veriyor. Ülkemizin kurulmasında emeği geçen kim varsa hepsine minnettarız. 23 Nisan bizim ulusal kutluğumuzun mihenk taşlarından birisidir. Ülkemizin kurulmasında emeği geçen kim varsa şükranla yad ediyorum" ifadelerini kullandı.

23 Nisan: Aynı balkondayız!

TBMM Başkanı Sayın Mustafa Şentop vatandaşın çok büyük oranda evde olduğu günlerde önemli bir çağrı yaptı. TBMM'nin açılışının 100. yıldönümünde saat 21.00'de balkonlarımızı çıkarak hep birlikte İstiklal Marşımızı okuma çağrısında bulundu. Bütün TV ve radyolar da aynı saatte yayınlarını keserek İstiklal Marşı yayınlamaya davet etti.

99 yıl önce TBMM kürsüsünde okunduğunda mebusların yaşadığı coşkuyu, bizler de ailemizle, akrabamızla, konu komşumuzla yaşayacağız. Bağımsızlık ve Milli Egemenlik ruhunu, Mehmet Âkif'in çarpıcı dizeleriyle birlikte bütün millet hep birlikte yaşayacağız. Hem de bir nevi ev hapsindeyken. Toplumun moralinin yükselmesi, birlik ve dayanışma ruhunun gelişmesi, salgına ve ülkemize yönelen diğer tehditlere karşı mücadele azminin kuvvetlenmesi için yerinde bir etkinlik önerisi. Bu nedenle 23 Nisan saat 21.00'de hepimiz balkonlardayız.

MİLLETİN BALKONU

Bu çağrı beni oldukça heyecanlandırdı. Düşünsenize aynı saatte balkona çıkıyorsunuz ve belki de daha önce hiç tanımadığınız, konuşmadığınız, sadece çamaşır asarken ya da sigara tütürürken gözünüze ilişen karşı balkondaki komşularınızla birlikte İstiklal Marşımızı okuyorsunuz. Kim bilir salgın geçince sizin balkona mangala bile çağırabilirsiniz.

Üst kat balkonunuzdan detone ama kararlı birisi azimle Marşı okuyor. Alt kattaki annenin sesi 7 yaşındaki evladının sesine karışmış. Çocuk büyümüş de güçlümüş bir ciddiyetle okuyor. Belki esas düşünce geçmiş bir asker-polis çocuğudur, baba görevdedir.

İşitme ve konuşma engelli birisi işaret diliyle eşlik ediyor, hırsla, keskin hareketlerle. Bir diğeri ise bacakları tutmadığından saygı duruşuna kalkamamış ama tekerlekli sandalyesinin üzerinde kollarını ve başını dindik tutarak coşkuya ay yıldızlı bayrağımızı sallıyor.

Bir de birazcık uzakta yanık bir sesle, makamlı okuyan birisi var. İki bina ötede oturan müezzin bey olabilir mi acaba?

Belki de emekli müzik öğretmeni hanımefendi bütün sokağı önden örgütledi, hepimiz hocasına korkuyla karışık saygı duyan talebe ciddiyetle, gözümüzü saatte onun "ses veriyorum, Korkma" komutunu bekliyoruz.

Birisi rakı kadehini bırakmış masada balkona çıkmış, diğeri ise marşı bitirip banyoya koşacak, yatısı namazı için abdest alması gerekiyor, 10 dakika sonra ezan okunacak.

Dizisini izleyen bir ara verecek, kitabını okuyan ayrıca araya koyup balkona gizelecek. Belki de okudukları marşı Şemdinli Aktütün'deki Mehmetçik duyacak. 10 saat çalıştıktan sonra evine dönen emekçi, elini yüzünü usulüne uygun sabunladıktan sonra, evladını yanına alıp balkona çıkacak. "Sönmeden

yurdumun üstünde tüten en son ocak" diyerek yorgunluğunu atacak. "Ocağımız tütüyor, al sancak dalgalanıyor çok şükür" diye düşünecek, evladına daha bir sıkı sanlacak.

Tabii bir de mahallenin "fenomen" habercileri var. Onlar bu sahneleri çekerek heyecanla sosyal medyaya yükleyecekler. Videolar, birbiri ardına gelecek. Demetevler mi güzel okudu yoksa Kayaş mı? Galiba Sincan Lâle en iyisi.

En güzel ve herkesin kazandığı yangın. Ve milli ruh hali dalga dalga yayılacak.

FARKLI BALKON ARAYANLAR

Maalesef milletin ruh halini paylaşmayanlar da var. Sayın Emin Çölaşan mesela. "Bu ne biçim kutlama" diyor. İktidar "şov" için bunu yapıyor. "Bazı aileler şimdiden hazırlanmıştır" diye yazmış. Yani İstiklal Marşı okumak üzere önceden ayarlanmış "yandaşlar" olacaktı. Verilecek işaretle "birileri" balkondan İstiklal Marşı okuyacaktı. Birileri? Kim acaba onlar? Başka ülkenin vatandaşları mı? Hatta bir de kendilerine daha önce verilen Türk Bayraklarıyla evlerini, balkonlarını süsleyecekmiş o "birileri". Bakın siz şu yandaşlara!

Çevreden de bazı dostların "balkonları ayırmak üzere" öneriler yaptıklarını görüyoruz. Hepsisi "pek güzel" ve "karşı koyulamaz" görünen öneriler. Mesela "Akşamki İstiklal Marşı yetmez, bir de sabah Adımız okuyalım" diyenler gördüm. Ya da "marşın sonra sloganları atalım" diyenler. Bütün bu önerilerin alt metni aynı: Ak Partililer de İstiklal Marşı okuyacağı için biz farkımızı ortaya koymalıyız! "Onlarla" aynı şeyi yapamayız, bu İstiklal Marşı olsa bile. Onlar başka şey yapsın, biz başka.

Hâlbuki İstiklal Marşı, bu milletin marşı. Hepimizin. Daha kapsayıcı az şey vardır. Bu marşı kabul eden 1. Meclisin bileşimine bakmamız bile bugüne dair ders çıkarmamız için yeterli. Ulusal Egemenlik Bayramında, Ulusal Egemenliğin sembolü olan o marşı milletçe okumak, o gün yapılabilecek en birleştirici etkinlik. Sağına soluna eklemeye yapmaya hiç gerek yok. Yani "balkonu ayırma" çabasında olanlar, boşuna uğraşıyorsunuz. Milletten kopma ve kendi balkonunuzda tek başınıza anlamsız şekilde bağırıp çağırma, gülünç duruma düşme ihtimaliniz var.

Sayın Çölaşan, sizi vatansever biliyoruz. Millet balkona çıkmış İstiklal Marşı okurken sizi koltuğunuzda köş köş otururken hayal edemiyoruz. Bırakın inadi da milletle aynı balkona çıkın. Sağınıza, solunuza, konu komşunuza, berberinize, pazarcınıza, apartman görevlinize, duraktan çağırduğunuz taksicinize yani o gün marş okuyacak milletinize "yandaş" gözüyle bakmadan, millet olmanın, duygudaşlığın tadını çıkarın.

TLB'den Ağrı'ya kardeşlik eli

HABER MERKEZİ

TÜRKİYE Liseliler Birliği (TLB), Ağrı Naci Gökçe Anadolu Lisesi'ne kütüphane kurmak için kitap kampanyası başlattı. Kampanya TLB'nin resmi internet sitesi ve sosyal medya hesaplarından yapılan duyurularla ilan edildi. talebe.org'da yer alan duyuruda şu ifadeler yer verildi:

Ağrı'da, teknolojik imkansızlıklar içinde üniversiteye hazırlanmaya çalışan arkadaşlarımıza millette yardım ediyoruz!

Ülkemiz ve dünyamız zorlu bir süreçten geçiyor. Millette yardımışmaya ve dayanışmaya en çok ihtiyaç duyduğumuz günlerdedir. Milletimiz, tarihin her döneminde olduğu gibi bugün de eşi benzeri görülmemiş bir fedakarlık örneği göstermektedir.

Millette dayanışma seferberliğine girdiğimiz şu koşullarda, normal zamanda dahi sınırlı olduğu bölge imkansızlıklar kendini daha fazla göstermektedir. Ağrı Merkez'de bulunan Naci Gökçe Anadolu Lisesi'ndeki arkadaşlarımız, kardeşlerimiz eğitim eksiklikleri içinde ama azimle üniversite sınavına hazırlanmaya çalışıyorlar. Yeni Ziya Gökalpler, Kubilaylar, Fethi Sekinler, Ömer Halisdemirler yetişirebilmek için arkadaşlarımıza el uzatmak hepimizin görevidir. Tüm yurttaş binlerce vatandaşımızın desteğiyle, dayanışma içinde kardeşlerimizin ihtiyaçlarını karşılayacağız.

'BAĞRINA BAS TÜRKİYE'

Türkiye'nin vatansever vicdanlı liselileri olarak zor zamanlarda üzerimize düşen vazifeyi milletimizden öğrendiğimiz gibi yerine getireceğiz. Ağrı'daki kardeşlerimizi bağrımıza basacağız. Tüm milletimize sesleniyoruz Ağrı'daki kardeşlerimizi bağrına Bas Türkiye! Milletimizin desteği ile Ağrı Naci Gökçe Anadolu Lisesi öğrencilerinin kitap ihtiyacını karşılayacağız.

Bu zorlu günlerde birlik beraberliğimizi arşa çıkaracak gönüllü dayanışma kampanyamıza katılmak için bizlere ulaşmanızı bekliyoruz.

Destek için iletişim: 0546 532 5107

AYDINLIK / ANKARA

ÖRGÜTLÜ mücadelenin neferi, Kıbrıs Gazisi, 40 yıllık Aydınlikçı, halkın "Sami Usta"sı Sami Özdil aramızdan ayrıldı. Arkadaşları, Sami Usta'nın ölümlüyle Altındağ ilçesinin "dağının devrildiğini" söyledi. Aydınlikçı, Vatan Partisi eski Ankara İl Yöneticisi, bir dönem öncesine kadar birçok kez Altındağ İlçe Başkanlığı yapan, herkesin "Sami Usta" olarak aklına kazınan, örnek devrimci Sami Usta amansız hastalığa yenik düştü.

SİTELER ESNAFINI AYDINLIK'LA BULUŞTURDU

Günlük Aydınlik gazetesi yayın hayatına başladığında Sami Usta gazetesini okutmak için ilk öne çıkan isimlerdendi. Her gün yüzden fazla Aydınlik alıp birçoğunu kendisi dolaşarak abone yaptığı Siteler esnafına dağıttı. Türkiye İşçi Köylü Partisi'nden bu yana örgütlü mücadele içinde yer alan Sami Usta, 40 yıldır Aydınlikçı kimliğinden taviz vermedi. Sami Usta'yı kime sorsanız "kendisine düşen görevleri hiç birine itiraz etmeden yerine getirdiğini" söyler. Onu tanıyanlar Sami Usta'yı anlattı.

Vatan Partisi Ankara İl Başkanı Aykut Dis: "Sami Özdil yalnızca Ankara Siteler emekçilerinin değil Partimizin de ustasıydı. Coşkunluğu, fedakarlığı, iyimserliğiyle usta bir Aydınlikçıydı. Halk adamıydı. Onunla Kale'nin yokuşlarının inemezdiniz, Siteler'de gezemezsiniz. Çünkü selamlaşmaktan yorulurdunuz. Ankara örgütümüz ve Partimiz için yer yer zor doldurulacak yöneticilerdendir. Fakat en büyük kayıp Türk milletininidir. Geleceğin insanıydı. Ona olan vefa borcumuzu ancak Partiye ve görevlerimize daha sıkı sarılarak ödeyebiliriz."

Sami Özdil'in sitelerden meslek arkadaşları Esnaf Turan Aslan: "Sami Özdil 30 yıl önce mesleki anlamda buluştuğumuz bir insan. Son derece toplumsal,

paylaşsımcı, sanatkar olarak nitelikli ve çevresinde sevilen, sayılan biriydi. Olağanüstü iyimser bir yanı vardı. Medeni cesareti yüksekti. Olaylara umutla yaklaşan, herkese şemsiye olmaya çalışan, paylaşsımcı karakteri fevkalade, Anadolu'da yetişen özel insanlardandı. Sana konusunda çok yararlandığım, bilge bildiğim, özel birisi, acı bir kayıp."

EĞİLMEDİ, USTAYDI

Vatan Partisi Ankara il yönetiminden Hasan Yıldız: "Sami Usta 40-45 yıllık Aydınlikçı. Hiç eğilmeden, bükülmeden mücadele etti. Hastalandığı için görev alamadığına üzüldü. Sami Usta'ya baktığınızda ilk önce 'dik durmak', 'hayata olumlu bakmak', 'mücadele etmek' akla gelir. Çok pozitif bir insandı, hiçbir şey 'hayır' demezdi. Partisinin aldığı hiçbir karara onun 'hayır' dediğini hatırlamıyorum. Kendi mesleğinde de çok becerikliydi, onun için 'Sami Usta' derdik, gerçekten ustaydı. Hem mesleğinde başarılıydı, hem aile içinde iyi bir devrimci, iyi bir eşi. Altındağ ilçenin dağı devrildi."

Vatan Partisi Mamak İlçe Yöneticisi Şahin Onuş: "Sami Özdil ile arkadaşlarımız örgütlü mücadele ile başladı. İkimiz de gençtik. Fırtınalı bir dönemdi. Yarım kalan Cumhuriyet devrimini tamamlama programı sevdası ile hareket ediyorduk. Çünkü o yıllarda solun bir kesimi Cumhuriyeti reddetme yamılgısı içine girmişti. O günlerden bu zamana kadar birçok zorluğu birlikte göğüsledik. İkimiz de Ankaralıyız. Bugüne kadar beraber çok çalıştık. Benim için tarihe bıraktığı not ise, insanın yanının kuvvetli olması, herkesi sevmesi ve birlikte çalışmada gösterdiği uyumdur. Korona salgını öncesi ziyaret etmişim. Sami Özdil, 'Kısa sürede sağlığımı kavuşacağım. Bir aksilik olursa bulunduğum mevi nedeniyle mutlu öleceğim' dedi. Partimize, ailesi ve yakınlarına sağlığı ve sabırları diliyorum."

BAŞSAĞLIĞI

Partimizde Merkez Esnaf Bürosu Başkanlığı, Ankara İl Yöneticiliği ve Altındağ İlçe Başkanlığı görevlerinde bulunan, Kıbrıs gazisi, Siteler mobilyacılar esnafının öncüsü, Altındağ halkının dostu, ömrünü davasına adanmış bir Parti fedaisini kaybettik.

Devrimciliği de zanaatkârlığı gibi eşsizdi.

SAMİ ÖZDİL

ürettikleriyle ve mücadelemize kattıklarıyla hep yanımızda olacak.

Kederli ailesinin ve Partimizin başı sağ olsun.

Vatan Partisi Genel Başkanı Dr. Doğu Perinçek

www.vatanpartisi.org.tr

Sanatçılar 23 Nisan için konuştu:

Aklımız ve yüreğimizden ATATÜRK'ü sesimizden İstiklal Marşı'nı haykıracağız

Kayıtsız, şartsız millet egemenliğinin, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın 100. yılı için ülkemizin önde gelen sanatçıları Aydınlık'a konuştu. Sanatçılar, Atatürk ilkelerinin yolunda olduklarını ve bu büyük günde dillerinde İstiklal Marşı'nın olacağını söylediler

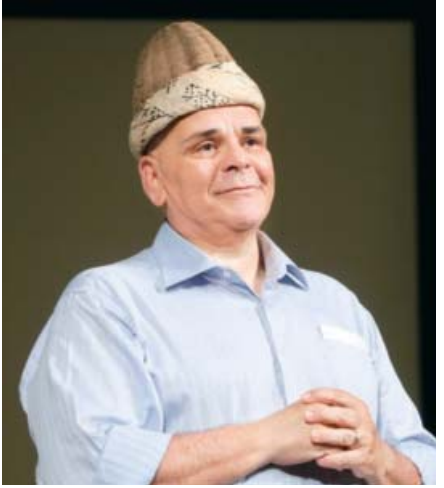
ersoy@aydinlik.com.tr

YEDİ düvel emperyalıste karşı kazandığımız Kurtuluş Savaşı'mızın karargahı, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk milletine geçişinin mabedi, Cumhuriyetimizi kuran irade Türkiye Büyük Millet Meclisi'mizin 100. yılını kutlamaya hazırlanıyoruz. Ebedi başkomutanımız, büyük devrimci önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti'mizin bu anlamlı günü 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda, Türkiye saat 21.00'de evlerinden İstiklal Marşı'nı söyleyecek. İçinde bulunduğumuz bu zor koşullarda da vatanımızın dört bir yanından "Milletimindir İstiklal" haykırışı yükselecek.

Türkiye'nin önde gelen sanatçıların da 23 Nisan'da dillerinde İstiklal Marşı olacak.

Türk tiyatrosunun müstesna ustalık sembolü kavuğun taşıyıcısı, usta sanatçı Rasim Öztekin, bağımsızlık ve devrim mücadelemizin sesi, usta müzisyen Timur Selçuk, Yeşilçam'ın kadın yıldızlarından Hülya Koçyiğit, Türkiye Sanatçılar Birliği Başkanı, tiyatro sanatçısı Murat Demirbaş, başarılı oyun yazarı ve tiyatro sanatçısı Kosta Kortidis, kazandığı başarılarla fotoğraf alanındaki gururumuz Dilek Uyar, 23 Nisan'a ilişkin düşüncelerini, çağrılarını Aydınlık'a anlattı.

'BALKONUMDA İSTİKLAL MARŞI'NI SÖYLEYECEĞİM'

Rasim Öztekin: Bilimden, kültürden kopmayan, çevreci, sağlıklı, dürüst aynı zamanda toplumcu ve paylaşımcı bir Cumhuriyet kuran Mustafa Kemal Atatürk'ün çocukları da bu yansımadan mutlaka payını alacaktır. Dünyanın çocuklara verilmiş tek bayramdır, bu nedenle de

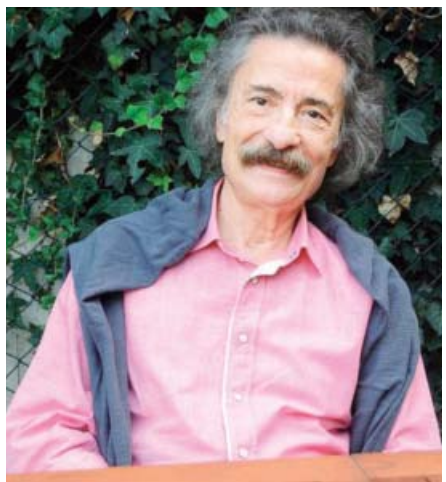
çok anlamlıdır 23 Nisan. Atatürk ilkelerinden ödün vermeden, mutluluk ve huzurla kutlanmasını diliyorum. 23 Nisan'ın koronavirüs salgınına kurban gitmemesi için evlerden İstiklal Marşı'nın okunmasını çok olumlu karşıyorum. Ben de bahçemde veya balkonumda İstiklal Marşı'nı söyleyeceğim.

'VAR GÜCÜMLE HAYKIRACAĞIM'

Hülya Koçyiğit: Ben de 23 Nisan'da var gücümle İstiklal Marşı'nı okuyacağım. İstiklal Marşı bize kim olduğumuzu hatırlatan bir marş. 23 Nisan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin en önemli günü çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi'miz kuruldu. Varlığımızı borçlu olduğumuz, ülkemizi bağımsızlığımıza kavuşturan Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarına her zaman minnet duyuyoruz. İstiklal Marşı da bunun sembolü, var gücümle haykıracağım tabii ki.

'DERİNLİĞİNİ VE ÖZÜNÜ KAVRAMALIYIZ'

Timur Selçuk: Dışarıya çıkmadığımız bu-

günlerde 23 Nisan'da İstiklal Marşı'nın okunması çok olumlu. Beraberliklerde, sevgide herşeyde karşılıklı paylaşım söz konusu. 23 Nisan'ında bunu arttırmasını diliyorum. Yüce yaradan hiç bir millete böyle güzel bir bayram nasip etmemiştir. Bu bizim için çok büyük bir armağan. Dünyadaki bütün duyarlı, ahlaklı insanlar için çok güzel bir örnek. Sadece bir tarih kutlaması gibi değil, her geçen gün, bu bayramın derinliğini, özünü doğru kavramamız gerekiyor.

'AİLECEK SÖYLEYECEĞİZ'

Murat Demirbaş: 23 Nisan 1920, milli egemenliğimizin bu topraklardaki ölüm-süzlüğünü ifade ediyor. Bir anlamda Türk Devrimi'nin ilk çivisinin çakıldığı bir tarih. Geçmişin birikimini geleceğin umuduyla perçinleyen kutlu bir tarih. Çocuklara armağan edilmiş olması da bu devrimin içindeki saflığı, enerjiyi ve diriliği işaret ediyor. O yüzden coşkuyla, neşayle ve kararlılıkla kutlu olsun 100. yılımız...

23 Nisan'da saat 21.00 de biz de ailecek balkonlarımızdan İstiklal Marşımızı söyleyeceğiz gururla..

'YAŞASIN MİLLİ EGEMENLİK'

Kosta Kortidis: 23 Nisan 2020'de, hâlâ gelecek güzel günleri bekleyebiliyorsak... umut edebiliyorsak müreffeh günleri; hala taşıyorsak içimizde geleceğin gözü-müzde parlayan gelişini... O'nun ve Onlar'ın sayesinde. Onlar'ın 100 yıl evvel halâ içinde güvenle umut edebileceğimiz bir sonsuz mirası bize armağan etmiş oldukları içindir. Bir gün dahi bunu aklımızdan çıkarmadan... sonsuza değin...

Yaşasın milli egemenlik. Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti. Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.

'CUMHURİYET KADINLARI OLARAK ATAMIZIN İZİNDEYİZ'

Dilek Uyar: TBMM'nin açılışının 100. Yılında, Cumhuriyet kadınları olarak Atamızın izinde, onun Cumhuriyeti emanet ettiği çocukları yetiştirmek, bilimden sanata her alanda var olabilmek ve bu var oluşa yetiştireceğimiz nesillere örnek olmak arzusuyla çalışmaya durmaksızın devam edeceğiz.

Yolumuz hiç bitmeyecek bir yol, emanetimiz büyük. Evlerimize kapandığımız, distopik ve belirsiz bu günlerde ulusumuzun bağımsızlık sembolü olan İstiklal marşını balkonlarımızdan okuyarak, yalnız olmadığımızı ve her koşulda Atatürk devrimlerini andığımızı herkese duyuracağız.

Sadri Alışık Ödülleri de ertelendi

KORONAVİRÜS salgını nedeniyle ertelenen törenlere bir yenisi daha eklendi. Bu yıl 25. kez düzenlenmesi planlanan Sadri Alışık Tiyatro ve Sinema Oyuncu Ödülleri'nin belirlenen tarihte yapılamayacağı açıklandı.

Konuyla ilgili Sadri Alışık Kültür Merkezi'nden şu açıklama yapıldı: "Değerli sanatseverler. Mayıs ayında gerçekleşmesini planladığımız 25. Sadri Alışık Tiyatro ve Sinema Oyuncu Ödülleri, dünyayı ve ülkemizi derinden etkileyen corona virüsü salgını sebebiyle ileri bir tarihte ertelenmiştir. Yeni tarihle ilgili bilgilendirme gelişmelere bağlı olarak yapılacaktır. Sağlıklı günler dileriz."

Seligman da koronaya yenik düştü

MÜZİK dünyası koronavirüse kurban daha verdi. İngiliz müzisyen Matthew Seligman yaşamını kaybetti. 64 yaşındaki müzisyen, Londra'daki St. George's Üniversite Hastanesi'nde koronavirüsü tedavisi

görüyordu. Seligman'ın The Camera Club grubundaki müzisyen partneri Thomas Dolby bir süredir sosyal medyadan sanatçının sağlık durumuyla ilgili gelişmeleri paylaşıyordu. 17 Nisan sabahı Seligman'ın bir iç ka-

nama geçirdiğini belirten Dolby şu paylaşımı yapmıştı: "12 ila 24 saatlık bir ömrü kaldığı belirtiliyor. Suni teneffüs cihazı kaçınılmaz son gelene dek kademeli olarak kapatılacak. Bu korkunç haberi verdiğim için çok kederliyim. 40 yıldır bir dost ve meslektaş olarak onu sevdim." Dolby daha sonra ise "Matthew gitti" paylaşımını yaptı. 80'li yıllarda müzik sahnelerinin önde gelen isimlerinden biri olan ve The Soft Boys, The Thompson Twins ve The Dolphin Brothers gibi gruplarla çalan Matthew Seligman 1985'teki Live Aid'in sonrasında 1986'da David Bowie'nin "Labyrinth" filminin soundtrack'inde de bas gitar çalmıştı.

kemalates77@gmail.com

Üç İstanbul

ŞİİRLERİNİN, oyunlarının yanı sıra tek bir roman bıraktı bize Mithat Cemal: Üç İstanbul (1938)... Tek bir roman, üç roman gibi okunuyor; iç içe girmiş, birbirini tamamlayan, birbiriyle bütünleşmiş üç roman...

İstanbul elbette küçüktü o yıllarda, Mithat Cemal sanki biraz daha küçülterek bir romana sığdırmış koca kenti; hemen hemen her sınıftan, her kesimden insan var Üç İstanbul'da. Bir kent kadar göze büyük görünen köşkerin, konakların, yalıların yanı sıra oyuncak gibi küçük evler de var.

Adnan'ın en başta yazar kimliğini öğreniyoruz; yaratma sıkıntılarında bir yazar olarak tanıyoruz. Bir tadımlık okuyoruz da yazmakta olduğu romanından, tıpkı Mithat Cemal gibi yazar bir yazar... Yazanıyla kahramanı arasındaki benzerlikler gittikçe çoğalacaktır ama kahramanını kendisinden uzaklaştırmasını, onu gerçek bir roman kahramanı yapmasını da bilecektir Mithat Cemal.

Bir dönem romanıdır Üç İstanbul. Ben "konak romanları" arasında gördüm Üç İstanbul'u, böyle bir roman öbeği olmasa da... Eşyasıyla, insanıyla, gelip gidenleriyle, açığıyla, kalfasıyla, atıyla arabasıyla konaklar, yalılar güzel anlatılır. Köşkerle, yalılarla birlikte bir şehir anlatılır sanki. Rauf Mutluay Üç İstanbul'dan söz ederken, gene bir dönem romanı olan Halide Edip'in Sinekli Bakkal'ına gönderme yapar. Üç İstanbul'u okurken Ben Refik Halit Karay'ın İstanbul'un Bir Yüzü'nü daha yakın bulmuştum bu romana

Büyük göçlere neden olan 93 Harbi Osmanlı'yı sarsan önemli olaylardan biridir. Savaşın, düşman süngiüstünden çoluğuyla çocuğuyla kaçan insanların sefaletini bir başka anlatır Mithat Cemal Kuntay: 93 Harbi'nde üç şeyin hududu yoktur: Hastalığın, açlığın, vatan toprağının! 93 muhaciri Edirne'de gömleğini, Ayastafanos'ta etini, İstanbul'da derisini kaybetmiştir. Batmakta olan İmparatorluğu, çöktü-şün nedenlerini okuruz şu satırlarda: "İstanbul'da üç şapka vardır. Çamlıca tepesinden evvel bu üç şapka görülür. Reji'deki Ramber'in, Duvunumumiyeci Berje'nin, şimendiferci Hügnen'in kafasında duran üç serpuş! Bu üç şapka, bu üç kafadan bazan kaldırıma iner, bazan bulutlara fırlar. (...) Osmanlı İmparatorluğu denen bu üç uşak odasını bu üç şapka idare eder..." (s. 90) Osmanlı'nın çöktü yıllarını anlatırken çok sert ve acımasızdır Mithat Cemal.

Hidayet'in konağı Adnan'ın sık gittiği yerlerdendir, özel ders verdiği iki güzel kız sayesinde iki konağa daha girip çıkmaktadır. Aşk-ı Memnu ya da Eylül'de anlatılan köşkerden farklı olarak Üç İstanbul'da anlatılan köşkerde siyaset konuşulur, fikir tartışmaları vardır. Mithat Cemal'in anlattığı konaklarda, köşkerlerde ülke sorunları tartışılır, çökmekte olan Osmanlı İmparatorluğu ve herkesin korktuğu, ama sövmekten de geri durmadığı Abdülhamit konuşulur en çok da. Ders verdiği Belkas'ın kocası Miralay Hüsvet bağırarak bir sesle şunları söylemekten çekinmez: "Tenkit mi? Alman imparatoru tenkit edilir; bizimkine ancak sövülür..." (s. 162)

İstibdat döneminde jurnal bir geçim yoludur; kimsenin kimseye güven duymadığı bir dönemdir Abdülhamit dönemi. Nükteli bir anlatımı var Mithat Cemal'in, bu nükteli anlatım hem kendi dilinde, hem kahramanlarının dilinde güzeldir, hoştur. Okurların gözleri yorulduğunda işledikleri gidi bir suçtur romanlardaki bazı konuşmaları atlayıp geçmek... Bu romanda bundan özellikle kaçınılmazdır... Adnan'ın yakın arkadaşı Raif'e Abdülhamit'i konuştuğu şu bölüm o nükteli konuşmalardan biri:

"Deli mi? Altından tahtını al, bak nasıl akıllanır."

Adnan: "Doğru düşünmüyorsun; bu adama hekim de deli der, hâkim de... Zaten bu Osmanlı hanedanı Dostoyevski'nin Karamazov ailesine benzer: İçlerinde dâhisi var; budalası var; sarhoşu, delisi var; katli, bestekâr, şairi var; ne ararsan var. (s. 144) Adnan, Abdülhamit konusunu bitmez tükenmez bir enerjyle tartışır, her yerde, her fırsatta...

"Memleket efendimizin sayesinde Avrupa'ya döndü" diyen Müşir'le konuşurken de gerçek Düşüncesini saklamaz:

"Yalnız bir farkla paşa hazretleri, dedi. Mek-tepsiz, gazetesiz, elfan umumiyesiz, hümiyetsiz bir Avrupa!" (s. 208)

Mithat Cemal, tarih ve siyasetin çok konuşulduğu köşk ortamlarını anlatırken, ince gözlemlerle, kimi ayrıntılarla, ustaca yapılmış ruh çözümlemeleriyle bu bölümleri bir tarih dersi olmaktan kurtarır; didaktik öğeler roman tadını bozmaz. Tesadüfler güzelleştir çoğu zaman romanları, ancak çok iyi anlatılırsa... Tesadüfler bu romanda da önemlidir; okurun itiraz edemeyeceği kadar güzel anlatılır.

Kalpağın moda olduğu dönem gelir sonra... Cumhuriyet kurulur... İtihtat Adnan Ankara'dan beklediği ilgiyi görmez, bir düş kırıklığı daha yaşar. Öldüğünde cenazesini dokuz on kişi kaldırır. Okuma önerisi:

1. M. C. Kuntay, Üç İstanbul, Sander Yayınları, İstanbul 1976.
2. Gül Gülü'n Yıldız, Seni Koruyan Kadınlar Var Bu dünyada, H2O Kitap, İstanbul 2019.

Semih KORAY

Altı Ok'un yeniden keşfi

ÖNGÖRÜSÜZ bilim olmaz. Bilim insanlığı öngörülerıyla yol gösterir. 23 Nisan 1920'de Büyük Millet Meclisi'nin kuruluşu, ülkemizin varoluş sorununa Türk Devrimi'nin bilimsel öngörülerin ışığında verdiği yanıttır. Bu adım, devrimin programını oluşturan Altı Ok'un bütün özünü içinde barındırmaktadır.

23 NISAN

Büyük Millet Meclisi, kurtuluşu sağlama ve varoluşu sürdürme yetisine sahip yegâne toplumsal gücün "millet" olduğunun ilanidir. Bu, "Milliyetçilik"tir. Egemenliğin millete ait olması ve bu egemenliğin Meclis eliyle yürütülmesi, "Cumhuriyetçilik"tir. Milli Devlet, milletin örgütlenmiş halidir. Kurtuluşun ancak Milli Devlete dayanarak gerçekleştirilebileceğinin saptanmış olması, "Devletçilik" ilkesinin özünü oluşturur. "Halkçılık Beyannamesi", Büyük Millet Meclisi'nin temel belgesidir. İstiklâl Savaşımız ve Atatürk Devrimi, ülkemizin dünya toplumbilimine eylemli olarak yaptığı en büyük katkıdır. "Lâiklik" ilkesinin temeli, bilimin yol göstericiliğinin kabulüdür. Dünyanın çehresini değiştiren en büyük devrimlerden birine önderlik etmiş olan Büyük Millet Meclisi'nin kuruluş amacı "devrimci"liktir.

KÖY ENSTİTÜLERİ

17 Nisan'da kuruluş yıldönümünü kutladığımız Köy Enstitüleri, ülkemizin dünya eğitim bilimine yaptığı son derece özgün ve önemli bir katkıdır. Eğitimde başarının ölçütü, bilgi ve becerinin öğrenci tarafından içselleştirilerek sorun çözmede yaratıcı ve etkin bir biçimde kullanılabilmesidir. Köy Enstitülerinin benimsediği "iş içinde ve iş aracılığıyla eğitim" yaklaşımı, bu amaca ulaşmada son derece başarılı olmuştur. Ama Köy Enstitülerinin taşıdığı anlam ve önem bunun çok ötesindedir. Köy Enstitüleri Cumhuriyet'in Kültür Devrimi'nin en önemli dayanaklarından biri olarak tasarlanmıştır.

Amac, Cumhuriyet Devrimi'nin nefesini köylere taşıyacak önderleri köylülüğün kendi içinden yetiştirmektir. Onun için Köy Enstitüleri, hem Cumhuriyetçi, hem de Devrimci'dir. Köy Enstitüleri'nin hedefi, feodalizmin egemenliğini yıkıp milletleşmenin önünü açmaktır. Onun için bu kurumlar, Milliyetçi'dir. Milletimizin en yoksul kesimleri içinden yetiştirdiği önderlerle "köylüyü milletin efendisi" haline getirme amacına hizmet eden Köy Enstitüleri, Halkçı'dır. Bir ülkenin en önemli kamu değeri, yetişmiş insan gücüdür. Yeterneklerimizi devlet eliyle keşfedip yetiştiren Köy Enstitüleri, Devletçi'dir. Bilimi hayattaki en gerçek yol gösterici olarak benimseyen Köy Enstitüleri, Laikliğin kaleleri işlevini görmüştür.

KORONAVİRÜS VE ALTI OK

Koronavirüs, bütün dünyanın gözleri önünde toplumsal sistemleri sınamayı sürdürüyor. İnsanlığın içinden geçmekte olduğu bu deneyim, küreselleşme ve neoliberalizme son noktayı koyarken, "milli devlet" in merkezinde yer aldığı halkçı, kamucu ve devletçi yaklaşımlar yükselen değerleri oluşturmuyor. İnsanlık, salgına karşı mücadelede Altı Ok'u yeniden keşfediyor. İnsana "satın alma gücü" kadar değer veren sistemler sınıfta kalırken, insan odaklı halkçı yaklaşımlar başarı kazanıyor. Her milleti kendi devleti içine hapseden koronavirüs, kendisine karşı mücadelede milli devletin elindeki olanak ve araçları sınıyor. Kendini müdahale araçlarından yoksun bırakan devletler çaresiz kalırken, devletin araçlarını seferber edebilenler salgına karşı mücadelede başarı kazanıyor.

Halkçılık, Milliyetçilik ve Devletçiliğin yanı sıra, Cumhuriyetçilik de sınanan ilkelere arasında yer alıyor. Cumhuriyetçilik, milli devletin gerçekten milletin örgütlenmiş haline gelmesini temsil eden bir ilkedir. Milleti seferber etme ve sonuç almak için gerekli toplum disiplinini gönüllü olarak sağlama yetisini temsil eder. Salgına karşı mücadelede toplum disiplininin oynadığı belirleyici rol, aynı zamanda milli devletleri "Cumhuriyetçiliğin" mihernek taşına vurmuştur.

Virüse karşı nihai başarı için herkes bilmeden medet ummaktadır. Bilimin yol göstericiliği, yükselen değerler arasındaki yerini son derece belirgin bir biçimde almıştır. Koronavirüs krizinde bilimin rolü, yalnızca sağlık bilimleri ile kısıtlı değildir. Kriz, ekonomi, siyaset ve kültür de dahil olmak üzere hayatın bütün alanlarını kapsamaktadır. Bu alanların tümünü karşılıklı etkileşimleri içinde bütünsel olarak ele alan bilimsel bir yaklaşıma ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç, salgının yakıcı sıcaklığı içinde yeterince güçlü bir biçimde hissedilmiyorsa da, salgın sonrasında gündemin ilk sırasına yerleşecektir. Bütünleyle özel çıkarların yönlendirdiği toplumsal sistemleri derinden sarsan bu krizin devrimlere gebe olduğu da bütün açıklığıyla ortaya çıkacaktır.

Suudi Arabistan'dan İran'a malzeme engeli

Aydınlık'a konuşan İran Gıda ve İlaç Kurumu Başkanı Dr. Muhammed

Rıza Şanesaz Suudi Arabistan'ın Kovid-19 teşhis kitlerinin İran'a

getirilmesine engel olduğunu söyledi. Şanesaz, gerekli kaynaklara sahip

olduklarını vurgulayarak yerli üretime başladıklarını belirtti

Yakup ASLAN

İRAN Gıda ve İlaç Kurumu Başkanı Dr. Muhammed Rıza Şanesaz, koronavirüs ile mücadelede ülkesine teçhizat satmak isteyen ülkelere Suudi Arabistan tarafından baskı yapıldığını söyledi. Aydınlik'a konuşan İranlı yetkili, "Kovid-19 hastalarının ihtiyaçları ve gerekli tıbbi teçhizatlar konusunda, maalesef geçmişte dostluk ilişkilerinin olduğu ülkeler insani ve ahlaki ilkelere uzaklaşmaya başladılar" dedi.

Kovid-19 teşhis kitlerinde yerli üretime yönelmek istediklerini belirten Şanesaz, üretime başladıklarını söyleyerek, "İhtiyaç duyulan gerekli kaynaklara sahibiz. Küçük bir ülkenin basit şeytanlıkları ihtiyacımız olan kaynakları elde etmemizi engelleyemez. Elbette bu konu Dışişleri Bakanlığı ve diğer resmi makamlar tarafından takip edilmektedir" ifadelerini kullandı.

MASKE ÜRETİMİ 10 KAT ARTTI

Kovid-19 hastalarının tedavisinde kullanılan plazma yöntemine ilişkin konuşan Şanesaz, hastalığın tedavisi ve önlenmesi için kullandıkları bir tedavi yöntemi olduğunu belirterek, hastalar üzerinde olumlu etkileri gözlemlediklerini kaydetti.

İran'daki maske üretimine ilişkin de konuşan Dr. Muhammed Rıza Şanesaz koronavirüsten önce 1,5 milyon tıbbi maske ürettiğini söyleyerek, "Bugün üretimi 10 kat artırdık. Devrim liderinin emri ile tıbbi maske üretimi ise bugün günlük 2 milyon 800 bine ulaştı. Diğer yandan N95 maske üretimimiz ise günlük 170 bin oldu" dedi.

YERLİ ÜRETİM DEVREDE

Kovid-19 ile alakalı ilaçların İran'a getirilmesindeki son duruma ilişkin de Bilgi veren Şanesaz, halihazırda ülkeye herhangi bir ilacın ithal edilmediğini söyleyerek, "Sadece şubat ve mart aylarında sipariş edilen bazı ilaçlar ülkeye getirildi. Bunun dışında ihtiyacımız olan birçok şeyi biz kendimiz üretebiliyoruz ve bu potansiyele sahibiz. Elbette bugün dünyada koronavirüse iyi gelen ve kesin sonun veren ilaç yok" dedi.

'Bölgedeki asıl engel Amerikan askerleri'

İRAN Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Abbas Musevi, yabancı kuvvetlerin bölgedeki varlığının tansiyon, istikrarsızlık ve güvensizlik nedeni olduğunu belirterek, "Amerikan askerlerinin bölgedeki varlığı, İran silahlı kuvvetlerinin devriye yapmasını engellemektedir" dedi. Video konferans aracılığıyla düzenlediği basın toplantısında konuşan Musevi, ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'nun İran silahlı kuvvetlerinin bölgedeki devriyesi konusundaki iddiası ile ilgili olarak, "Başta ABD'liler olmak üzere yabancı unsurların varlık göstermesini, tansiyon, istikrarsızlık ve güvensizlik kaynağı olarak görüyoruz. Onların varlığı gayrimuşru ve yasa dışıdır. Burası bizim bölgemizdir ve silahlı kuvvetlerimiz sorunsuz ve engel olmaksızın devriye yapabilmesi lazım" ifadesini kullandı.

BM İDDİALARINI REDDETTİ

BM İnsan Hakları İran Rapörtörü'nün İran'da tutukluların serbest bırakılması ile ilgili ayrımcılık yapıldığı id-

diasına tepki gösteren Musevi, "Ben bu rapor ve iddiaları reddediyorum, zira mart ayının sonuna kadar 95 bin tutuklu, yargıların teşhisi ile izne çıkma hakkını elde etti ve birçoğunun da izin süresi uzatılmıştır" değerlendirmesinde bulundu.

ABD'NİN EKONOMİK TERÖRÜ

Nükleer Anlaşma gereği kaldırılacak silah ambargosu ve ABD'nin bu ambar-

goyu uzatma çabalarına da değinen Sözcü, "Kaderin acayıplık ve ironilerinden biri, Nükleer Anlaşma'yı ihlal eden ve yasalara çiğneyen bir hükümetin kendi ihlallerine devam etmesine ve diğer ülkeleri de BM Güvenlik Konseyi'nin meşru kararını ihlal etmeye zorlamasına rağmen, bu karar takip etmesidir.

ABD, uyguladığı ekonomik terörü dünya kamuoyunun gözünden uzaklaştırmaya çalışıyor" ifadelerini kullandı.

Cevad Zarif Beşar Esad ile görüştü

İRAN Dışişleri Bakanı Cevad Zarif, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'la yeni Astana müzakerelerini konuşmak üzere dün başkent Şam'a gitti.

İran Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, üst düzey Suriyeli yetkililerle yeni Astana müzakerelerini, bölgesel gelişmeleri, ikili ilişkileri ve terörle mücadeleyi ele almak üzere Şam'a giden Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif, Şam Havalimanı'nda Suriye Dışişleri Bakan Vekili Faysal Mikdad tarafından karşılanmasının ardından, Suriye Cumhurbaşkanı Beşar Esad ve Dışişleri Bakanı Velid Muallim'i ziyaret etti.

ASTANA FORMATLI GÖRÜŞME PLANI

İran Dışişleri Bakanlığı basın dairesinden yapılan açıklamaya göre Dışişleri Bakanı Zarif, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'la

Şam'da yaptığı görüşme sırasında Rusya, İran ve Türkiye'nin yakın zamanda Suriye anayasa komitesi ve İdlib'deki durumu ele alacakları 'Astana formatı' görüşme planladıklarını belirtti.

Açıklamada, "Zarif, bir gün önce Birleşmiş Milletler (BM) Suriye Özel Temsilcisi Geir Pedersen ile yaptığı telefon görüşmesinden bahsederek, Suriye Devlet Başkanı'na Astana sürecinin garantörleri olan İran, Türkiye ve Rusya arasında en kısa zamanda görüşme organize edileceğini bildirdi" ifadelerine yer verildi.

'BATI'NIN BAŞARISIZLIĞI VE AHLAKSIZLIĞI ORTAYA ÇIKTI'

Cevad Zarif'i kabul eden Suriye Devlet Başkanı Esad, koronavirüs salgınında kayıplarından dolayı İran ve halkına başsağlığı dileklerini ilettili. Esad, bu salgının Batı'daki bazı ül-

kelerin, özellikle de Amerika Birleşik Devletleri'nin, bu olağanüstü insani koşullara rağmen ülkelere yaptırım uygulama yaklaşımıyla devam eden bir siyasi yatırım alanına dönüştürmelerinden duyduğu rahatsızlığı ifade etti. Beşar Esad ayrıca, korona krizinin önce Batılı rejimlerin başarısızlığını, sonra da ahlaksızlıklarını ortaya çıkardığını, çünkü bu salgının, bu rejimlerin kendi vatandaşlarına hizmet etmek için değil, belirli bir çıkar sınıfına hizmet etmek için var olduğunu gösterdiğini

belirtti.

SALGINA KARŞI İŞBİRLİĞİ

Liderler bu süreçte iki ülke arasında işbirliğinin önemine vurgu yaparak, korona salgınının yayılması riskleri ve yansımalarıyla yüzleşme yeteneğini geliştirmek, önlemek, tanı ve tedavi için gerekli ihtiyaç ve gereksinimleri sağlamak için her iki ülkedeki ilgili makamlar arasında sürekli koordinasyon, bilgi ve deneyim alışverişinin gerekliliğini ortaya koydu.

Gantz'dan Netanyahu'ya karşı yasa tasarısı

İSRAİL basını koalisyon görüşmelerinin sonuçsuz kalması üzerine Medis Başbakanı Gantz'ın Netanyahu'nun başbakan olmasını önleyecek yasa tasarısını Medis gündemine alacağını yazdı.

İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun Mavi-Beyaz ittifakı lideri ve Medis Başkanı Benny Gantz arasındaki koalisyon görüşmesinden olumlu sonuç çıkmadı. Başbakan Netanyahu ve Medis Başkanı Gantz, ko-

tanyahu ile Gantz'ın adli atama komitesi konusunda anlaşamadığı iddia edildi.

İsrail basını, Gantz'ın, görüşmenin ardından hakkında dava açılması nedeniyle Netanyahu'nun başbakanlığını engelleyecek yasa tasarısını gündeme almak için Medis'e geçtiğini aktardı.

Muhalefet partileri, 2 Mart'ta yapılan seçim ardından hakkındaki dava açılması nedeniyle Netanyahu'nun başbakan olmasını engelleyecek yasa tasarısını Medis'e sunmuştu. Gantz, 26 Mart'ta lideri olduğu

Mavi-Beyaz İttifakı'nı dağıtmak uğrunda Meclis Başkanlığına aday olmuş ve Netanyahu'nun partisi Likud'un başını çektiği sağ blokun desteği ile bu makama seçilmişti. Bu ka-

rarın ardından Mavi-Beyaz'ın ortaklarından Yeş Atid ve Telem Partisi ittifaktan ayrılırken, Gantz, Netanyahu ile koalisyon görüşmelerine başlamıştı.

YOLSUZLUK DURUŞMASI 24 MAYIS'TA

İsrail Başsavcısı Avichai Mandelblit, 21 Kasım 2019'da üç ayrı yolsuzluk dosyası nedeniyle Netanyahu hakkında dava açılmasına karar vermişti. Netanyahu, bu gelişme üzerine, dokunulmazlık için Medis'e başvurmuş ancak muhalefet partilerinin buna yanaşmaması üzerine 28 Ocak'ta başvurusunu geri çek-

mişti.

Başsavcı Mandelblit, dokunulmazlık başvurusunu geri çekmesinden saatler sonra Netanyahu hakkındaki iddianameyi mahkemeye sunmuştu.

Görevdeyken hakkında dava açılan ilk İsrail Başbakanı olarak tarihe geçen Netanyahu'nun duruşmasının 17 Mart'ta Kudüs Bölge Mahkemesi'nde yapılması kararlaştırılmıştı.

Kovid-19 nedeniyle alınan önlemler kapsamında 10'dan fazla kişinin bir araya gelmesinin yasaklanmasının ardından Netanyahu'nun duruşması 24 Mayıs'a alınmıştı.

Johnson durumu toparlayamadı Birleşik Krallık zor durumda

İngiltere’de maske ve koruyucu giysi krizi aşılamıyor. Sağlık çalışanları zor durumda. Kamuoyunda hükümete karşı büyük bir tepki gelişti. Başlarda sürü bağışıklığını savunan Başbakan Johnson’un politikalarının ve tedbirsizliğin bu krize yol açtığı belirtiliyor. Türkiye’nin yardımları ise umut oldu

DR. BERNA BRIDGE / OXFORD

BİRLEŞİK Krallık’ta sular bir türlü durulmuyor. Hasta sayısı 120 bin 67’yi, ölü sayısı 16 bin 60’ı bulan ülkede gündür maske ve koruyucu giysi krizi hüküm sürüyor. Hükümet sağlık çalışanlarına yayınladığı kılavuzla koruyucu giysinin bittiğini, son su geçirmiş koruyucu giysilerini yıkayıp, arındırıp tekrar tekrar kullanmalarını, gerektiğinde plastik önlükle idare etmelerini söyledi. Bu bilgi hem sağlık çalışanlarında hem de halkta infial yarattı, sağlık çalışanlarının kendilerini böyle bir tehlikeye atamaları sağlık demekleri tarafından dile getirildi.

Basın, hükümetin ve başbakanın bugüne kadar olan icraatını tartışıyor. İngiliz Tabipler Birliği Danışma Komitesi Başkanı Rob Harwood, yaptığı açıklamada, "Bu kılavuz, bazı sağlık çalışanlarının hükümetin başarısızlığı nedeniyle kendilerini içinde bulmaya devam ettikleri korkunç durumun daha fazla kabulüdür" değerlendirmesinde bulundu.

HÜKÜMET BASININ HEDEFİNDE

The Times gazetesinin pazar günleri yayınlanan kardeşi The Sunday Times’in verdiği "İngiltere’nin uykuda felakete yürüdüğü 38 gün" başlıklı haberde, ülke "tehlikeye yol açacak şekilde hazırlıksız" olmasına karşın salgınla mücadelede 5 haftayı boşa geçirdiğini yazdı. Başbakan Boris Johnson’ın, bu süreçte koronavirüsle ilgili yapılan ve Cobra adı verilen 5 acil durum kabine toplantısına katılma gereği bile duymadığı belirtildi.

Bu tür tutumlardan dolayı hükümete eleştiri gittikçe yoğunlaşmakta. Birleşik Krallık’taki uzmanlar korona pandemisinin öngörülebilir ve önlenabilir olduğunu savunmakta. Independent gazetesinin haberi ise koruma giysisi olmayan sağlık çalışanlarının her an görevlerini bırakabileceklerine ve hükümetin erken davranıp siparişlerini verip koruma giysisi sıkıntısına yol açmadan bu krizi önleyebileceğine değindi.

19 Nisan tarihli Sunday Times Başbakan’ın zor bir seçim yapması gerektiğini, ya ekonomik ölüm ya da insanların ölümünü seç-

mesi gerektiğini yazdı. Yaşlı bakımevlerinde ise ayrı bir trajedi yaşanmakta, yaşlılar birer birer ölüme gitmekte. Bugüne kadar bu bakımevlerinde 4 binin üstünde ölüm gerçekleştiği ve bu rakamların resmi istatistiklere geçmediği belirtilmekte.

The Guardian gazetesinin haberine göre koronavirüs ülkeye geldiğinde hükümet yeni seçilmiş olmanın sarhoşluğundaydı ve akları Brexit sürecindeydi. Başbakan Karayip adalarına tatile gitmişti. Hamile sevgiliyle balayı havasındaydı. Başbakanın en yakın danışmanı Dominic Cummings ise kendi damgasını vurma peşinde üst düzey devlet memurlarına savaş açmıştı. İşçi Partisi dört seçim kaybetmiş ve lidersizdi. Başbakan 13 Şubat’ta yeni kabinesini kurdu ve kabinede büyük değişiklikler yaptı.

Gazetenin haberine göre 31 Ocak’taki ilk korona vakasından 11 hafta sonra Birleşik Krallık kendini çok zor bir durumda buldu. Ekonomi bozulmuş, binlerce kişi hastalanıp

ölmüştü. Almanya, Güney Kore, Tayvan, Yeni Zelanda gibi birçok ülke bu sınavdan başarıyla çıkmıştı. Birleşik Krallık da istese benzer bir şekilde çıkabilirdi. Hükümetin üst üste yaptığı hatalarla uzmanlar en az 20 bin ölü olacağını ve muhtemelen Avrupa’nın en çok kayıp veren ülkesi olarak istatistiklerde yer alacağını belirtiyor.

ARTIK ÇOK GEÇ

Imperial College’dan David Nabarro Dünya Sağlık Örgütü’nün net bir şekilde uyarıyı yaptığını, Birleşik Krallık’ın önlem almadığını, sürü bağışıklığı gibi yanlış bir yola giren tek ülke olduğunu söylüyor. Gazetenin haberi hükümetin sonunda geri adım atıp önlem almaya başladığını ama çok geç kalmış olduğunu ekliyor. Haber bu tavırdan diğer ülkelerin de ABD olduğuyla son buluyor.

Türkiye’nin yardımları konuşuluyor

"Türkiye’den yaklaşık 84 tonluk büyük bir kişisel koruyucu ekipman kitiği yaşandığını kabul etti ve pazar günü Türkiye’den 400 bin adet koruyucu önlük de dahil olmak üzere büyük bir sevkiyatın geleceğini vaat etti" dedi.

Yardımların bir an önce ülkeye ulaşması ve dağıtımının yapılması bekleniyor.

‘TÜRKİYE’NİN YÜCE GÖNÜLLÜLÜĞÜ’

Türkiye daha önce de yardım göndermişti. 10 Nisan’da Türkiye’den gelen ilk kargo uçağı maske ve koruyucu giy-

si getirmişti. Mevlana’nın "Ümitsizliğin ardında nice ümitler var. Karanlığın ardında nice güneşler var" sözüyle gelen uçak, yine Mevlana’nın bu cümleleriyle tüm yazılı ve görsel basına yansımıştı. Dışişleri Bakanı Dominic Raab Mevlut Çavuşoğlu’na telefon edip teşekkür etmişti. Basın Türkiye’nin aynı zamanda İtalya, İspanya ve Balkan ülkelerine de yardım ettiğini dile getirmişti.

Kargo uçağının üzerindeki Türk bayraklarımızın fotoğraflarını basında görmek bizleri ayrıca çok gururlandırmıştı. Bu haberler Birleşik Krallık sosyal medyasında da 'Birleşik Krallık'ın basiretsizliği, Türkiye’nin yüce gönüllülüğü' olarak yer bulmuştu. 5 Mart BBC haberinde ise Türklerin yine yüce gönüllülikle sokak hayvanlarını nasıl beslediği anlatılmıştı. Birleşik Krallık’ta sokaklarda sapsiz kedi, köpek yok, ancak çok daha üzücü bir şekilde aile bağlarının zayıf olması nedeniyle sokaklarda yatan evsiz ve çok yalnız insanlar var.

‘İngiltere de deli dana için tazminat ödesin’

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ÇEKYA Cumhurbaşkanı Milos Zeman, bazı ülkelerde yayılan "yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının zararlarının Çin’den tazmin edilmesi" talebinin kabul edilemez olduğunu söyledi.

Milos Zeman, önceki gün ülkesindeki medya organlarına verdiği röportajda, eğer salgın ilk kez Çin’de patlak verdiği için Çin’den tazminat alınrsa, deli dana hastalığının İngiltere’den yayılması nedeniyle İngiltere’den tazminat alınabileceğini ve Ebola virüsünün Afrika’da ortaya çıkması sebebiyle Afrika ülkelerinden tazminat alınabileceğini belirtti.

Milos Zeman, salgından sonra ortaya çıkan komplo teorilerinin çok saçma ve üzüntü verici olduğunu kaydetti.

SORUMLULUĞU ÜZERLERİNDEN ATMA ÇABASI

Koronavirüs salgını ile baş etmekte zorlanan Batı ülkelerinden Çin’e suçlamalar gelmeye başladı.

ABD Başkanı Donald Trump, Çin’in salgındaki rolüne ilişkin, "Eğer hataysa hatadır ama kasten sorumlular ise sonuçlarıyla yüzleşmeleri gerek" açıklaması yapmıştı.

Almanya’nın en yaygın gazetesi Bild’de ise, koronavirüsle ilgili 149 milyar g (130 milyar £) bir fatura hazırlanarak Çin’e dava açılması gerektiği yazıldı.

Avustralya Dışişleri Bakanı Marise Payne de Çin’i işaret ederek, "Koronavirüs salgınına ilgilendiren sorunlar uluslararası bağımsız bir soruşturmayı gerektiriyor" ifadelerini kullanmıştı.

Çinli yetkililer ise bu iddialar karşısında sık sık, sorumluluğun başka ülkelere atılmaması gerektiğini vurgulayarak, virüse karşı işbirliği ve ortak mücadele çağrısı yapıyor.

Kovid-19 ile mücadelede Türkiye ve Çin yakın işbirliğini sürdürmeli

ZHIQIANG ZOU / Şanghay Uluslararası Çalışmalar Üniversitesi Öğretim Üyesi

YENİ koronavirüs pandemisi küresel çapta kontrolsüz bir şekilde yaygınlaşıyor. Kovid-19’un onaylanmış vakaları dünya çapında 2 milyonu aştı ve ölüm sayısı 130 bini geçti. Türkiye’de teyit edilen vaka sayısı, 11 Mart’ta bildirilen ilk vakadan sonra hızla arttı. Türkiye, dünyada salgından en fazla etkilenen ülkelere biri haline geldi.

Hepimizin bildiği gibi Çin, dünyada Kovid-19’un şokuna maruz kalan ilk ülke oldu. Çin halkı, salgını önlemek ve kontrol altına almak için büyük fedakarlıklarda bulundu. Son 3 ay onlar için çok zor bir dönemdi. Bu nedenle Çin halkı Türkiye’deki salgın durumundan çok endişe duyuyor ve Türk halkına şu anki mücadeleleri için destek oluyor.

EN ZOR ANIMIZDA TÜRKİYE YARDIM ETTİ

Üç ay önce Kovid-19’un patlak vermesinden sonra Çin, en zor anında, pek çok ülkeden yardım aldı. Türk hükümeti de Çin’e yardım etti. Türkiye, resmi ve özel kanallar aracılığıyla Çin’e tıbbi ve sağlık malzemeleri sağlayan dost ülkelere biriydi. Türkiye’nin Türk vatandaşlarını almak için Wuhan şehrine gönderdiği askeri uçak, Çin’in Hubei Eyaletine acil tıbbi malzemeleri götürdü. Çin, büyük yardımı ve desteği için Türkiye’ye minnettar. Ayrıca Türk hükümetini ve Kovid-19’a karşı mücadele eden Türk halkını destekliyor ve gereken tüm yardımları sağlamaya hazır.

ÇİN KARŞILIK VERDİ

Türkiye’deki Çin Büyükelçiliği’nin çağrısıyla, Çin Ticaret Odası, Türkiye’de 80’den fazla Çinli girişimci ve kişiyi Türkiye’ye tıbbi malzeme sağlamak için teşvik etti. 25 Mart’ta, 19 Çinli girişimci, Türkiye’ye 65 bin 200 cerrahi maske, 5 bin koruyucu giysi ve 10 bin cerrahi baş örtüsü bağışladı. 27 Mart tarihinde, Çin Sanayi ve Ticaret Bankası (Türkiye, ICBC) Türkiye’nin Kovid-19 ile mücadelesini desteklemek için toplam 100 bin ABD doları bağışlayacağını ve çeşitli finansal hizmetler sağlayacağını açıkladı. Çin’in ve Türkiye’nin sağ-

lık görevlileri ve uzmanları, salgına karşı mücadele için iletişim ve işbirliğini sürdürüyor. 26 Mart’ta TC Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu üyeleri Çinli yetkililer ve uzmanlarla yapılan çevrimiçi toplantıya katıldı. Toplantıda Çinli uzmanlar tanı ve tedavi deneyimlerini paylaştı ve Türk meslektaşlarından gelen soruları yanıtladı. 10 Nisan’da Türkiye Çin Büyükelçiliği, Çin ve Türkiye’den uzmanların Kovid-19’un önlenmesi ve tedavisi konusunda bilgi alışverişinde bulunduğu başka bir çevrimiçi toplantı düzenledi.

BİRLİKTE MÜCADELE ÇAĞIRISI

8 Nisan’da Başkan Xi Jinping, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile telefonda görüşti. Xi, Türkiye’nin Kovid-19 ile mücadelesinde yardımcı olduğunu ve Türkiye’ye daha fazla yardım etmeye hazır olduğunu belirtti. Aynı zamanda Çin pazarından tıbbi malzeme alımını da kolaylaştıracaklarını söyleyerek Çin ile Türkiye arasında salgının kontrolü konusunda yakın işbirliği çağrısında bulundu.

Daily Sabah ve Milliyet gibi Türkiye gazeteleri, daha önce Çin’in yeni tip koronavirüsle savaşma konusundaki durumunu ve deneyimini anlatan makaleler yayımladı. Türkiye Çin Büyükelçisi Abdulkadir Emin Önen, Çin medyası ile yap-

tığı bir röportajda, Türkiye’nin Çin hükümetinin salgını durdurma çabalarını desteklediğini ve değer verdiğini belirtti.

TÜRKİYE’NİN ZAFERİNE İNANIYORUM

Türkiye şu anda salgın hastalığa karşı ciddi bir şekilde meydan okuyor. Çin medyası ve halkının Türkiye’deki salgın durumuna duyarlılığının arttığı ve imkanlar dahilinde Türkiye’ye yardım etmek için ellerinden geleni yaptıkları çok açık. Virüs sınır tanımıyor ve yeni koronavirüs dünyadaki tüm ülkelerin karşı karşıya olduğu ortak bir tehdit. Çin ve Türkiye de aynı hedefi paylaşıyorlar. Küresel halk sağlığı krizinin üstesinden gelmek için el ele vermeli ve birlikte çalışmalıyız. Çin ve Türkiye’nin, liderleri ve yetkilileri arasında üst düzey iletişim kurmaya devam etmesi ve her iki tarafın sağlık uzmanlarının çevrimiçi bilgi alışverişi yapmayı sürdürmesi gerekiyor. Önümüzdeki günlerde Türkiye’ye yardım etmek isteyen daha fazla Çinli şirket ve kişi göreceğiz.

Türk halkının yakın zamanda salgına karşı nihai zaferi kazanabileceğine inanıyorum. Çin ile Türkiye arasındaki işbirliğinin çok yüksek bir seviyeye çıkacağını düşünüyorum ve güzel Türkiye’yi tekrar ziyaret etmeyi dört gözle bekliyorum.

Çeviri: Elif Asena Mirze

Novak şampiyonluk istiyor

TRABZONSPOR'un Çekyalı oyuncusu Filip Novak, bordo-mavili kulübün sosyal medya hesabından yayımlanan videoda, yeni tip koronavirüse (Kovid-19) karşı alınan tedbirler kapsamında evde geçen günlerini ve sezonun kalan kısmına dair beklentilerini anlattı.

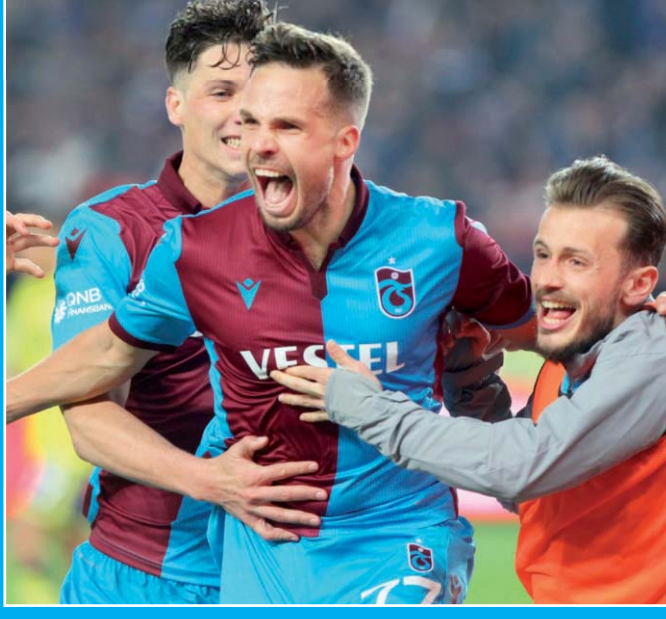
Bordo-mavili futbolcu, uykı saatlerine özen gösterdiğini belirterek, "Örneğin bugün saat 10.00 civarında uyandım ki bu da uyanmak için iyi bir saat. Sonrasında kahvaltımı yaparım. O gün nasıl hissettiğime bağlı olarak da idman saatlerim değişir. Eğer iyi hissedersen antrenmanımı sabah, kötü hissediyorsam da akşam yaparım" dedi.

GOLCÜLÜĞÜ GENÇLİĞİNDEN KALMA

Savunma oyuncusu olmasına karşın golcü özelliğine de değinen Novak, sözlerine şöyle devam etti: "Golcülük içgüdüsüne dair her şey sanırım ben gençken başlamıştı. Çünkü hep for-

vet pozisyonunda oynuyordum. Sonrasında sol kanat, bazen de 10 numara pozisyonunda oynattılar. Ama 18 yaşında başka kulübe transfer olmuştum ve sol bek pozisyonunda oynayacak oyuncu yoktu. Beni o mevkide denemeye karar verdiler ve sol bek pozisyonunda 3-4 maça çıktım. Gösterdiğim performansı beğendiler, sonrasında hep o pozisyonunda oynadım. Ancak hala hep bir santrfor gibi düşünüyorum; her zaman gol atmak, asist yapmak istiyorum."

Novak, bireysel performansından ziyade takımın geneli ile ilgili konuşmak gerektiğini de kaydederek, "Lideriz ve bu da çok güzel bir duygu. Ancak görüyoruz ki koronavirüs yayılmayı sürdürüyor ve maçların tam olarak ne zaman oynanabileceğini bilmiyoruz. Tabii ki bu istediğimiz bir şey değil ama takımımızın her maç daha iyiye gittiğini görebiliyoruz. Umu-yorum sezonu şampiyonlukla tamamlayacağız" ifadelerini kullandı.

Cem
ZEREN

halklailekiler@aydinlik.com.tr

173 yıldır değişmedik

2007'de İrlanda Ligi'nin şampiyonu Drogheda United'in amblemini gördüğümde şaşımıştım, bildiğimiz ay-yıldızlı kulübün amblemi. Nedenini araştırdığımda daha da şaşımış ve okuduklarımı "Iskhaber" sitesinde yazmıştım. 1845'te İrlanda'da hem tarladaki hem depodaki tüm patatesler bir mantar hastalığı yüzünden bozulmuş. İrlanda'da yillarca sürecek bir açlık başlamış. İrlanda'nın dörtte birinin ölmesine neden olan büyük açlıkta Osmanlılar 5 bin sterlin yardımda bulunmak istemiş. Krallık sadece iki bin sterlin yardımda bulunabilirdi için bu yardımın sadece bin sterlinine izin vermiş. Bunun üzerine 1847'de 5 Osmanlı gemisi Dublin'e yola çıkmış, İngilizler gemilerin Dublin Limanı'na yanaşmasına izin vermemiş. Bu yüzden gemiler Drogheda Limanı'na yanaşmış. İddiaya göre gelen buğdayların bugünkü değeri 1.7 milyon dolarmış. Bu yardımı nedeniyle 1919'da Drogheda halkı, şehrin ve kulübün amblemine ay-yıldız eklemiş. Yazdığım bu yazı tanımadığım kişilerden dönüp dolaşıp bana geliyordu. Bumerang gibiydi internet! Gazetelerde de bu öyküyü okuyordum...

2017'de Drogheda United, İrlanda Premier Ligi'nden 1. lige düştü. Düştüğünden beri her sene geri dönüşü playofflarda kaçınıyor. Ay-yıldızından dolayı sempati var ya, takip ediyordum. 13 sene önce yazdığım öyküye baktım, internette. Değişmiş. İrlanda'ya yapılan yardımı kimse inkâr etmemiş ama Drogheda'nın amblemi Türklere gelmiyormuş, o ay-yıldız aslında "Aslan Yürekli Richard"dan geliyormuş. Kıbrıs'ı aldığında kendine hediye edilen amblemi bu. Kıbrıs'ı almış da ne olmuş? Bir sene sonra tapınak şövalyelerine satmış. İrlandalı tarihçiler bu amblemin 1210'dan beri olduğunu iddia ediyorlar. Halbuki, kulüp 1919'da kurulmuş ve hem şehir hem kulüp bu amblemi 1919'da kabul etmiş.

İngiliz takımı Portsmouth'un da ambleminde bir ay-yıldız var. Bunun da Aslan Yürekli Richard'dan geldiği iddiaları var. Bir diğer iddia da şu: Portsmouth'a giden Osmanlı denizcileri oradaki kolera salgını yüzünden ölmüşler, mezarları hala Portsmouth'ta. Drogheda da Portsmouth da liman şehri, ikisi de Osmanlı denizcilerinin yolu üzerinde. İkisinin de ambleminde ay-yıldız var; Drogheda'nın 5 köşeli, diğeri 8; Richard'ın yıldızı da 8 köşeli...

BUĞDAY VE MASKE

13 yılda ne değişti? Drogheda şampiyonlukta alt lige düştü, bir de Avrupa'da ırkçılık arttı. Adalı taraftarlar belki de bu dönemde amblemlerini Türklere çağırarak istemediler. Tarihçileri araştırın, ben bilmem. 173 yılda ne değişmedi? Dün Avrupalı birçok televizyon kanalında Birleşik Krallık'a Türkiye'den giden tıbbi yardımın önemi tartışıldı. Eğer konu insan hayatıysa; 4 bin kilometre mesafe değil, din farklılıklar mesele değil. Drogheda'ya giden gemi buğday taşıyor, Çanakkale'ye gelen gemi torpido; Londra'ya giden uçak maske taşıyor, İstanbul'a gelen bomba... Kovid-19 salgınından sonra kartlar baştan dağıtılacak, taraflar baştan seçilecek.

Atlantik'in öbür ucu tanıdık; dünyayı sömürmeye ve bedavadan kazanmaya alışmış ya, Çin'den tazminat istiyor. Başka bir arzunuz? Artık, bumerang gibi ölüm. Ne ekersen onu biçiyorsun. Trump "tazminat" demiyor mu? Önce Kızıldenizle başladı, sonra ölümü Nikaragua'ya, Dresden'e, Hiroşima'ya, Nagazaki'ye, Kore'ye, Guatemala'ya, Vietnam'a, Şili'ye, El Salvador'a, Afganistan'a, Libya'ya, Irak'a, Suriye'ye, dünyanın dört tarafına taşdı; her glad-yosuyla kah teröristleriyle Türkiye'ye... Süperkorona yetişemez senin cinayetlerine, sen ne zaman ödeyeceksin tazminatın?

Atlantik'in bu ucu, zor günde yanında kim var öğrendi, koronadan. Avrupa'da da dünyanın köklü medeniyetleri insanlığa umut verdi, yardım Çin'den, Rusya'dan ve Türkiye'den geldi... Avrupalı da seçecek tarafını, ölümden mi yana yaşamdan mı? Avrupsız Avrasya olur mu?

TESİSLER SAĞLIK ÇALIŞANLARININ HİZMETİNDE OLMALI

Ülkemizde de sağlık çalışanlarımız hayat veriyor, hasta olma pahasına. Evlerine gittiklerinde, ailelerinin hayatları pahasına. Mersin, Çerkezköy, Kahramankazan, Derince ve Çiğli Belediyeleri spor tesislerini ve kamp merkezlerini sağlık çalışanlarına tahsis etti. Karşıyaka Spor Kulübü, Çiğli tesislerinde; Fenerbahçe de, yarımadadaki konukevinde sağlık çalışanlarını ağırlıyor. Korona günlerinde spor sağlık çalışanlarının hizmetinde. Diğer kulüplerimiz de tesislerinin kapısını sağlık çalışanlarına açmalıdır. Bugün, en büyük maça onlar çıkıyor. Bugün tesislerini sağlık çalışanlarının kullanımına açmayan tüm kulüpler, koronadan sonra spordan bahsetmesinler. Özellikle müesseseler kulüpleri, liglerimizde fazlalık yapmasınlar.

Korona gerçekten yüreğe giriyor hemen. Ülkelerin de kulüplerin de ciğerini gösteriyor, hepimize...

HAZİRAN AYI

KİLİDİ AÇACAK

Koronavirüs salgını sebebiyle askıya alınan Süper Lig'in haziran ayında tamamlanabileceğini belirten Sivasspor Başkanı Mecnun Otyakmaz, en mantıklı yöntemin 'hızlandırılmış fikstür' olduğunu dile getirdi

SIVASSPOR Kulübü Başkanı Mecnun Otyakmaz, Süper Lig'in haziran ayında sıkıştırılmış bir fikstürle tamamlanabileceğini söyledi. Otyakmaz, yaptığı açıklamada, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının herkesin hayatını değiştirdiğini, futbolun da bundan etkilendiğini belirtti.

Bu süreçte virüsten en iyi korunma şeklinin evde kalmak olduğunu dile getiren Otyakmaz, "Toplumu korumak, kendini korumakla başlar. İlk önce kendimizi korumamız gerekiyor. Özellikle İstanbul'da yaşayanlar için bulaşma tehlikesinin yüksek olduğunu görüyoruz. İlk önce kendimizi muhafaza etmemiz ve bu yayılımı engellememiz gerekir. Ondan sonra her şey zaten zaman zaman içerisinde oturacak. Bütün milletimize, Sivaslılara ve taraftarlarımıza evde kalmayı tavsiye ediyorum" diye konuştu.

'LİG UYGUN KOŞULLARDA TAMAMLANMALI'

Otyakmaz, Kovid-19 nedeniyle liglere verilen arada futbolu çok özlediğini, eski maç atmosferlerini tekrar yaşamının hayalini kurduğunu aktardı. Süper Lig'in ertelendiğini anımsatan ve müsabakaların ne zaman başlayacağıyla ilgili netlik olmadığını belirten Otyakmaz, "Haziran ayında sıkıştırılmış bir fikstürle ligin tamamlanacağını düşünüyorum" dedi.

Otyakmaz, sezonun kalan bölümünde play-off oynanması yönündeki fikirleri doğru bulmadığını ifade ederek, şunları kaydetti: "Play-off olmaz, play-off oynayacak kadar hafta varsa zaten sıkıştırılmış fikstürle lig oynanabilir. Play-off'a kaç takım katılacak, kaç maç oynanacak, tek maçlı mı çift maçlı mı olacak? Bu bana olmasın gibi geliyor. UEFA, FIFA ve Türkiye Futbol Federasyonu, liglerin bir şekilde oynanıp tamamlanması yönünde görüş bildiriyor. Liglerin tamamlanması gerekir."

Avrupa'da bazı liglerde mevcut puan durumuyla liglerin tescil edildiğini ancak Süper Lig'de bunun imkansız olduğunu savunan Otyakmaz, "Bu şekilde ligin tescil edilmesi hem haksızlığa hem de önümüzdeki yıllara sirayet edecek kaos ortamına sebebiyet verir. Bu yurt dışında oluyor. Onlarda açık ara farklarla önde gidenler var. Bizim için en iyisi liginin uygun bir takvimde oynanıp sonuçlanması" değerlendirmesinde bulundu.

'SALGININ ETKİSİ GELECEK SEZONA DA YANSIYACAK'

Otyakmaz, koronavirüs nedeniyle mali açıdan sıkıntılı bir süreç yaşandığına işaret ederek, sözlerine şöyle devam etti: "Bu da önümüzdeki yıla bir şekilde yansiyacak. Koronavirüsün, sponsorluklara, yayımlara, bazı sözleşmelere etkileri olacak. Takımların gelirleri azalacak, futbolcuların sözleşmelerinde problem olacak. Bu sıkıntının önümüzdeki yıla da sirayet edeceğini düşünüyorum."

Ekonomik olarak zor bir dönemden geçen kulüplere koronavirüsün daha da büyük sıkıntılar yaşatacağının altını çizen Otyakmaz, Sivasspor olarak oyunculara geçmişe dönük borçları olmadığını bildirdi. Mecnun Otyakmaz, gelecek süreçte futbolcularla toplantı yapacaklarını dile getirerek, "Elimizdeki duruma, borcumuza bakacağız. Futbolcu arkadaşlarımızla bir toplantı yapacağız. Herkes için en uygunu ne ise ona karar vereceğiz" ifadelerini kullandı.

Harekette bereket!

ECZACİBAŞI Kadın Voleybol Takımı Antrenörü Marco Motta, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını döneminde de oyuncularını takip etmeyi sürdürüyor. Kulübün internet sitesine açıklamalarda bulunan Motta, Kovid-19 sürecinde herkesin sağlıklı olmasını dileyerek, "Kimse böyle uzun bir ara olmasını beklemiyordu. Bu herkes için yeni bir durum. Bizim için önemli olan, bu dönemde oyuncularımızın çalışmalarının tamamen durmaması ve evde hareket etmeye devam etmeleri" ifadelerini kullandı.

'BİR SONRAKİ ADIM İÇİN...'

Takımdaki bazı oyuncuları, durumlarını gözlemlemek için ikili gruplar halinde tesislere çağırıldıklarını anlatan Motta, "Ama hepsini bir araya getirmiyoruz. Bazı yabancı oyuncularımız ülkelerine döndü, Saliha Şahin de şu an Ankara'da. Tüm takımımızın aynı yerde olmaması tabii ki kolay bir durum değil. Yine de teknik kadromuzla birlikte çalışmalarımızı düzenli biçimde sürdürüyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

Evde kaldıkları sürenin, şu ana kadar yapılanları değerlendirmek ve nelerin geliştirilebileceğine yönelik planlar yapmak için iyi bir zaman olduğunu belirten Motta, şunları kaydetti: "Oyuncularımızın mevcut durumunu ve gelişimlerini gözlemliyoruz, bir sonraki adım için planlar yapıyoruz. Evde geçirdiğimiz süreçte videolar, maçlar izliyoruz, raporlara bakıyoruz. Elimizde çalışmak için güzel bir zaman var. Şu anda birçok antrenör ve kondisyoner özel görüşmeler yapıyor. Birbirini bulmanın kolay olduğu bir dönemdeyiz çünkü herkes evde. Herkes vaktini birbiriyle konuşarak geçiriyor."

Bu dönemi sakatlığı olan oyuncuların rehabilitasyon süreci açısından da iyi bir fırsat olarak gördüklerini vurgulayan Motta, 18 Şubat'taki Budowlani Lodz maçında sol tarak kemiginde kırık oluşan Hande Badalın gibi oyuncuları eski formuna kavuşturmaya odaklandıklarını dile getirdi. Motta, Hande'nin sakatlık sonrası uzun bir süre hareket edemediğini ama artık çalışmalarında vitesi yükseltmiş olduğunu belirterek, bu oyuncunun fiziksel olarak da iyiye gittiğini söyledi.